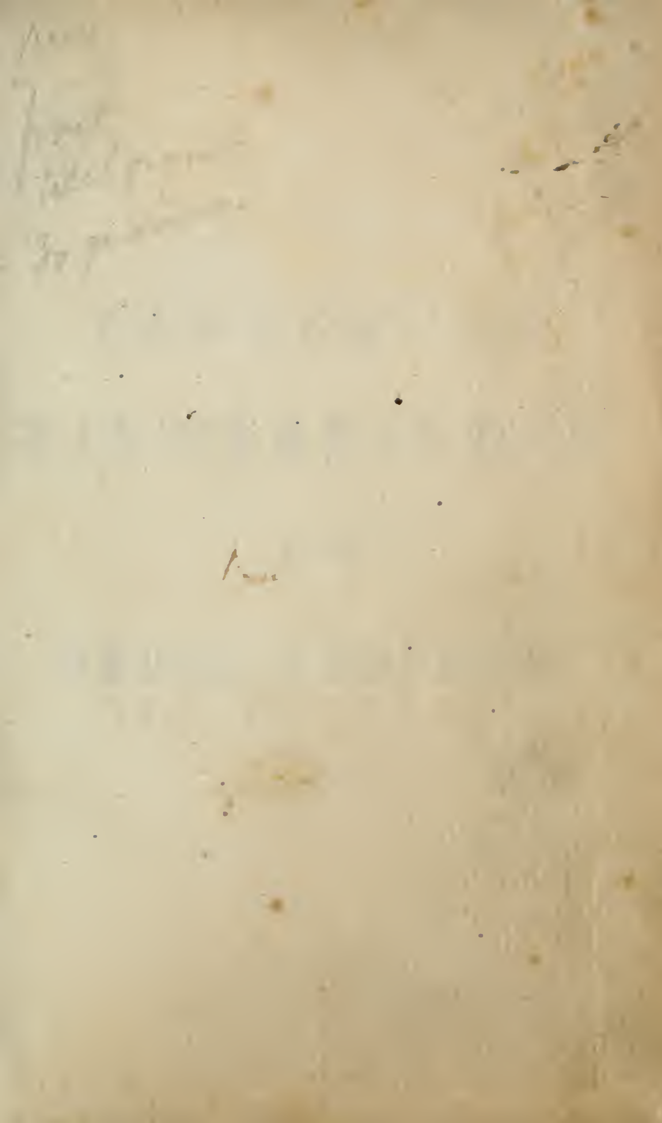

LEERZAAME

ZINNEBEELDEN

EN

BYBEL-STOFFEN.

VERKLAARING
VAN DEN
TYTEL-PRENT.

D*E Poëzy geciert met eene Starrekroon*,
Houdt haare Rechterhandt op 't Bybelbladt geslagen:
De *Leerzaamheidt* legt klaar voor elks gezicht ten toon,
Wat uit Godts woordt ten nut kan werden weg-gedragen.
De Godtsvrucht die aan haar een' open Hemel wyst,
Voorspeldt haar 's Hemels hulp, en zegening van boven:
De *Deugdt* is 't, *die de Jeugdt* haar reine wet aanpryst:
Terwyl de *Onwetentheidt* veragtlyk legt verschoven.
En de Yver, die gestreng met zyne Geessel-roê,
Al wat Wellustig is van de aarde tragt te jaagen,
Leert u, ô Sterveling! kloekmoedig, nimmer moê
Naar 't heil te streven, zo gy 's Hemels kroón wilt dragen.
Al 't geen in deze Prent tot by-cieraat verstrekt,
Zyn vindingen, waar uit *Philips* zyn geest ontdekt.

G. K.

Te AMSTERDAM by JACOB TER BEEK en KORNELIS DE VEER.

LEERZAAME ZINNEBEELDEN

EN

BYBEL-STOFFEN,

BESTAANDE IN

HET LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA, MOSES AANSPRAAK AAN ISRAËL, EN DE VERHEUGDE ZACHARIAS.

DOOR

G. KLINKHAMER.

TWEDEN DRUK. . *Met Plaaten.*

A. vander Laan inv et fec 1739

T' AMSTERDAM,

By JACOB TER BEEK EN KORNELIS DE VEER, Boekverkopers, in de Beursfteeg.

M. D. CC. LVI.

AAN DEN

HEERE

ABRAHAM WYNANDS,

WORDT DEEZE

LEERZAAME

ZINNEBEELDEN,

NEVENS

HET LEVEN VAN

DEN

PROPHEET ELISA,

MITSGADERS

MOSES

MOSES

AANSPRAAK AAN

ISRAËL,

EN DE

VERHEUGDE ZACHARIAS.

TOEGEËIGENT

EN

OPGEDRAAGEN,

DOOR

ZYNE.

DIENSTWILLIGE DIENAAR EN NEEF

GOVERT KLINKHAMER.

VOOR-

VOORREDEN
AAN DEN
LEEZER.

Na dat den Heere Jesus verscheiden heilzaame Leeringen aan den Volke hadt voorgedragen, zo is aanmerkelyk het geen wy daar op Matth. Cap. XIII, vers 34. leezen: *Alle deze dingen heeft Jesus tot de schaaren gesproken door Gelykenissen: ende zonder gelykenisse en sprak hy tot haar niet.* En wanneer we dezelve regt inzien, schetsenze ons over al Zinnebeeldig af, de heerlykheidt des toekomenden levens, de liefde van 't redelyk schepzel den Mensch tot Godt zynen Schepper, en 't oeffenen aller Christelyke deugden der menschen tegens malkanderen: Onder alle deze heerelyke onderwyzingen, viel myn oog op de zaligsprekingen van den Heilant, Matth. Cap. V. en 't oeffenen der liefdepligten aan onze Naasten, Matth. Cap. XXIV. 't Geen my ontvonkte dezelve nevens nog eenige andere op dezelve manier uit te breiden, gelyk ik myne STICHTELYKE ZINNEBEELDEN, in 't voorleden Jaar uitgegeven (en die by zeer veele met eene gunstige genegentheidt zyn ontfangen) gedaan heb, op dat dezelve zoude kunnen strekken, als een Vervolg of Tweede Deel van de vorige, en dus te zamen

by

by een gebonden zynde, een bekwaam Bandtje uitmaken.

Wy laten dan dit tweede Deeltje, 't geen wy LEERZAAME ZINNEBEELDEN EN BYBELSTOFFEN noemen, op verſoek van de Boekverkoper die dezelve allen met nieuwe en cierlyke Plaatjes, verciert heeft, volgen.

De ZINNEBEELDEN dien wy nu in 't Licht geven, zyn *Vyf en Twintig*, gevolgt van het LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA, *in Drie Boeken*, en de uitnemende AANSPRAAK VAN MOSES AAN ISRAËL, gevolgt na het IX, X en XIde *Cap. van Deuteron.* waar in Moſes aan dat Volk aantoondt (als gereet ſtaande om over de Jordaan te gaan, en 't beloofde Landt te bezitten) alle het voornaamſte 't geen zy op die groote veertig jarige Reize van Godt genoten, en hoe zy zig tegens Hem gedragen hebben, en eindelyk beſluiten wy dit alles, met een aan een geſchakelt verhaal, van al het gene, dat 'er voor, en kort na de Geboorte van den doorluchtigen Voorloper van den grooten Verloſſer der Waereldt, is voorgevallen, onder den Tytel van DE VERHEUGDE ZACHARIAS.

Onfang dan Leezer dit Werkje als de uitſpanning myner ledige uuren, gebruik het ten uwen nutte, verſchoon het gebrekkige, en Vaarwel.

Amſterdam den eerſten
November 1740.

VYF-

VYF-EN-TWINTIGH

LEERZAAME

ZINNE-BEELDEN.

I.

Begin.

Een ſtraal, die 't al verwarmt en koeſtert hier beneden:
Een heldre lucht, waar in de zilvren ſtarren ſtaan:
De menſch dat kort begrip van 's Hemels wonderheden,
Vertoonen ons Godts magt, en wyzen de aanvang aan.

Godts wondre wysheidt en vermogen,
Schiep in 't begin dit gantſch Heel-al,

Ten

Ten top der ſchoonheidt opgetoogen;
En cierde de aardt met berg en dal,
Met planten, boomen, menſchen, dieren,
De lucht met ſtarren, zon en maan,
Met vogels die het zwerk doorzwieren,
En daar in bly ten reyën gaan.
Hem die 't aan magt nooit kan ontbreken,
Brengt alles voort naar zynen wil,
Geluſt het hem een woordt te ſpreken,
Niets blyft 'er voor zyn wenken ſtil.
Zoo zag men hem zyn uitverkooren,
Zyn Iſraël, 't bemindt geſlacht,
Uit éénen Abraham gebooren,
Uitbreiden tot een groote magt.
De grondt van Joſephs heerſchappyën,
Nam zyn begin van 't ſlaafſche juk,
Maar band en boeje en ſlavernyën,
Zyn trappen tot zyn groot geluk.
Een tedre Mozes op de baaren
Geworpen, dryft al ſchreiendt heen,
Maar 't uiterſt' van die doodts-gevaren,
Lag aan zyn grootheidt d'eerſten ſteen:
De Nyl-Vorſtin vol mededoogen
Rukt hem daar uit: Hy wordt Godts Tolk,

En onderſteunt door 't alvermoogen,
Wordt hy een Leidsman van Godts volk.
't Gering begin van Davidts dagen,
Vertoonde niet dat hy eerlang.
De kroon van Iſraël zou draagen,
En Juda houden in bedwang.
En zoo wy door de Prophecyën,
En ſchaaduwen, ėn 't ſchemerlicht
Der ouden eeuwen wilden wyën,
Dan zou het flaauw en zwak gezigt,
Benevelt door een droeve naarheidt,
Allengs beſchouwen hoe het heil,
Met 's Heilants komſt bekwam haar klaarheidt,
En oprees tot het hoogſte peil.
Kleen was 't begin van 't Euangeli:
Flaau de aanvang van het heilig woordt;
Dat ſtraks haar geur gelyk een leli
Verſpreidde, en greetig wierdt gehoort,
Joannes hoort men 't heil-woordt planten,
't Zaad ſtroojen in der zielengrondt:
Hem volgen ſes paar Kruis-gezanten,
Verbreiders van het Vreê-verbondt.
Men zag zigh duizenden bekeeren,
Die heil-maer' vloog van wyk tot wyk,

Des

Des lieven Heilands naam ter eeren,
Zelve in het verst' gelegen Ryk.
Zoo weet Godts macht uit kleene zaaken,
Uit grondt beginzels zwak en teêr,
Zyn grooten naam geducht te maaken,
En uit te breiden meer en meer.

Genesis Cap. 1. vers 1. *In den beginnen schiep Godt den Hemel, ende de Aarde.*

Joannis Cap. 1. vers 1, 2, 3. *In den beginnen was het Woordt, ende het Woordt was by Godt, ende het Woordt was Godt.*

Dit was in den beginnen by Godt.

Alle dingen zyn door het zelve gemaakt, ende zonder het zelve en is geen dingh gemaakt, dat gemaakt is.

II.

Roeping.

De Roeping vlug van aert, klinkt in opmerkende ooren,
De regterhandt wyst welk een' wegh men moet betreén,
't Geluit der Spreek-trompet laat zig heel verre hooren:
Wie 's Hemels roeping hoort, geeve agt op zyne reén.

Ontwaak, ô flaauw en zwak gemoedt!
Ai hoor, hoe lieffelyk en zoet,

Godt

Godt roept op dat wy zullen koomen:
Ja Jezus, die ons heil bereidt,
Wy volgen met wilvaardigheidt,
En willen voor geen onheil ſchroomen.
Zoo ging op dat gebaande ſpoor,
Ons reeds een rey van helden voor,
(Voorbeelden waardig naar te ſtreeven)
Hen wederhieldt nogh druk nogh ſmaadt
Nogh aardtſche luſt, nogh eer, nogh ſtaat,
Om 's Hemels ſtem gehoor te geeven.
Godtvruchte Noach die 't gevaar
Der Waereldt, Hondert twintig jaar
Verkondigt hadt, volgt Godts geboden:
Hy gaat ter ark met blydſchap in
Hier door is hy, en zyn gezin,
Dien grooten ondergang ontvlooden.
Zoo trok doorluchtige Abraham
Godts ſtem gehoorzaam, van zyn ſtam
En maagſchap af, langs verre wegen:
Uit Ur, het landtſchap der Chaldeen,
Naar 't vette en vruchtbaar Canaan heen,
In 't vaſt vertrouwen van Godts zegen.
Beängſte Mozes, zwaar ter taal,
In 't eerſt bevreeſt voor 't ſtuurs onthaal

Zyn's volk, en der Egyptenaaren,
Voelt als de Godtheidt tot hem ſpreekt,
Dat de yver zynen geeſt ontſteekt,
Ten dienſt des Heers der heïrſchaaren.
Wordt Hanna's zoon van d'eerſten tydt
Zyns levens, Gode toegewydt;
Die jonge dienſtknegt Godt zoo waardig,
Hoort naauw de Godtsſtem in den nacht,
Of hy, hy geeft eerbiedig aght,
En antwoordt, ſpreek, uw knegt ſtaat vaardig.
Hoe zeer ontzet zigh Amos * zoon,
Daar hy de Godtheidt op haar' troon,
Aanſchoude omringt met Seraphynen:
'k Vergaa, ach riep hy! myn gezicht
Heeft in 't volmaakt' en zalig licht,
Den Heer der heiren zien verſchynen.
Maar toen een Engel door 't Azuur
Des Hemels neêrdaalde, en met 't vuur
Des altaars, zyne lippen raakte,
En 's Hemels ſtem riep, wie zal gaan?
Toen ſprak hy; ziet my voor u ſtaan,
Zendt my, dien gy met gunſt genaakte.
Hoe zoet klonk Jeſus ſtem in 't oor
Der twee † paar Broed'ren, volg myn ſpoor,

Blyf

* *Jeſaias.* † *Petrus en Andreas, en Jacobus en Joannis.*

Blyf niet aan 't tyd'lyk Vis-net hangen,
Kom volgt my, laat uw netten ſtaan,
Gy zult nn Viſſchers zyn voortaan,
Om menſchen harten op te vangen.
Hoe zyn de maagden ſtraks gereet,
Geciert in 't zuiver Bruilofts-kleedt,
Als zy haar Bruigom zien genaaken:
Zoo draa de heilſtem zig verſpreidt,
Staan zy, met lampen toebereidt
En brandende op zyn komſt te waaken.
Gy dan, die 's hemels roeping hoort,
En luſt ſchept in Godts heilig woordt,
En 't heil wilt van uw ziel waardeeren:
Hy klopt en roept aan 's herten deur,
Doet op: ai dwaal niet in uw keur!
Die Godt heeft kan niets meer begeeren.

Pſalm xcv. vers 7, 8. *Heeden zoo gy zyne ſtemme hoort, En verhardt u herte niet.*

Matth. Cap. vi. vers 28. *Komt herwaarts tot my alle die vermoeit ende belaſt zyt, ende ik zal u ruſte geven.*

III.

Leerzaamheidt.

Bedaagde Leerzaamheidt leert hier de tedre jeugdt,
Door 't vuur van 't heilig woord hun yver aan te kweeken:
De regterhandt wyſt aan het voetſpoor van de deugdt:
Wie Godt regt kennen wil leer vroeg al van hem ſpreeken.

Doorluchte en ſchrandre Leerzaamheidt,
Vrindin der nutte wetenſchappen,

Grondt

Grondtlegſter om allengs by trappen,
De Godtheidt in haar Majeſteit,
En al volmaaktheidt regt te kennen.
Opregte minnares der deugdt,
Roemwaarde Leidsvrouw voor de jeugdt,
Om 't hart al vroeg aan Godt te wennen.
Gy zyt het die als by der handt,
Uit grondtbeginzels opgerezen,
In 't School der Godsvrucht onderwezen,
Ons opvoert tot den hoogſten ſtant.
Laat vry de blinde Heiden roemen,
Op Wysgeers ſchrander van verſtandt:
Ja, 't wydt-beroemde Griekenlandt,
Met lof haar zeven Wyzen noemen.
Laat Paulus aan de voetſchabel
Zyns meeſters, met opmerkende ooren,
De hoog verlichte leſſen hooren,
Van ſchrandere Gamaliël.
Een Chriſten overtreft in deezen
Den Joodt, en Heiden ook met een:
Als die door Jeſus wyze reên
En leſſen zelve is onderwezen.
Wat blonk zyn wysheidt als een ſchat,
Toen hy op aarde zig vertoonde,

En

En by 't geslagt der menschen woonde,
Voor wien hy niets verborgen hadt.
Geleertheidt vloeide van zyn lippen:
(Schoon hem de boosheidt wederstondt)
Naau sprak hy, of uit zynen mondt
Liet hy een gulde les ontslippen.
De Joodtsche wysheidt stondt verzet
Met allen die zyn lessen hoorden,
Toen hy door drang van hemelwoorden,
Hen uitleî 't diep geheim der Wet.
Geen nacht-bezoek kan hem mishaagen
Van Nicodemus, dien hy leert,
Wat hy, die hier met Godt verkeert,
Moet doen om 't leeven te bejaagen.
Zorgvuldigen, aan wien beneên,
Met Martha 't aardsche kan bekooren,
Leert hy, om yv'rig naa te spooren,
Gelyk Maria, 't noodig Een.
Komt hem de ryke Jong'ling vraagen,
Wat moet ik doen, op dat ik leef?
Hy leert: volg Godts geboôn, en geef
Den Armen, gy zult Godt behaagen.
En weide ik met der zielen-oog,
Door alle zyn Gelykenissen,

'tZyn

't Zyn Leerzaamheden die niet missen,
Ons op te leiden naar om hoog.
Hoe brandt het hert der reis-genooten,
Die treurig t'zaam naar Emmaus gaan,
Zoo draa hen Jesus doet verstaan,
Wat bron des heils, 'er is ontslooten,
En hoe zyn leeven, doodt, en leer,
In 't Wetboek, Psalmen, en Propheeten,
En wat Gods Geest hen heeft doen weeten,
Door hem vervult, hem stelde in eer.
Wilt dan zyn lessen niet versmaaden,
ô Mensch! het is een heilzaam zout,
Waardoor gy uwe ziel behoudt,
Zoo gy daar mede u wilt verzaaden.

Psalm XXXII. vers 8. *Ik zal u onderwyzen, ende u leeren van den wegh dien gy gaan zult; Ik zal raadt geeven, myn ooge zal op u zyn.*

Handel. Cap VIII. vers 34, 35. *Ende de Kamerling antwoorde Philippo, ende zeide, Ik bidde u, van wien zegt de Propheet dit? van hem zelve ofte van iemant anders?*

Ende Philippus dede zyne mondt open, ende beginnende van die zelve Schrift, verkondigde hem Jesum.

IV.

IV.

Dankbaarheidt.

Opregte Dankbaarheidt verbeelt ons de Ojevaar,
Die nooit zyn zorg en hulp der Oudren wil onttrekken.
De tedre Plant kan't Landt tot nut en ſierſel ſtrekken,
Gy, die Gods gunſt geniet, dank den Alzegenaar.

Gy zyt het ed'le Dankbaarheidt,
Die uwen geur alöm verſpreidt,

En

En door uw ziels-bekoorlyke aert,
By Godt en mensch bemint en waardt.
Gy streelt met blydschap het gemoedt;
En valt voor 't weldoen Godt te voet.
Zie hoe Aartsvader Noachs hert,
Tot dankbaarheidt gedreeven werdt,
Toen Godt naa 's waerelds water-vloedt,
Zoo wonderbaar hem hadt behoedt,
Die 't dankbewys zoo lieflyk vondt
Dat hy met hem maakte een Verbondt.
Hoe toondt zigh Salems * Vorst verheugdt,
Als hy heldt Abraham met vreugdt,
Als overwinnaar uit den slag,
Met broodt en wyn begroeten magh:
Dan roept hy uit: dank Abrams Godt!
Die uwen Heldt schonk zulk een lot.
Als Godt den wegh voorspoedig maakt
Van Eliëzer, dan, dan raakt
Zyn hert vervult met dankbaarheidt!
Om dat Godt zelve hem geleidt,
En op zyn Bede hem ontdekt,
De Bruidt, tot wien zyn reize strekt.
En weide ik door den grooten hof
Van 't heilig woordt, een ruime stof

Van

* *Melchizedek.*

Van Godtgezinden, trof myn oog,
Die 't dankbaar lofgezang om hoog
Opzonden, om het geen de Heer,
Aan hen betoont hadt t'zyner eer.
Dan volgde ik Is'rels Leitsman na,
Den grooten Mozes, Debora.
En Barak, Hanna, en haar' Zoon,
En Davidt de eer van Juda's troon.
En Ryks-vorst Salómon, die baak
Der Letterwyzen, 's Volks vermaak.
Of zyn die lichten nogh te kleen!
Zoo stap door vyf paar eeuwen heen,
Naar 't Godt geheiligd tegenbeeldt,
Daar 's Vaders heerlykheidt in speelt,
Die heldre en alverkwikbre zon,
Godts Zoon, dien waaren Salomon.
Naau heeft hy 't wonderwerk verricht,
Aan Lazarus, of wendt 't gezicht
Ten Hemel, met dit heilzaam woordt:
Ik dank u dat gy my verhoort
ô Vader! schoon dat gy altydt
Om my te hooren vaardig zyt.
Dat voetspoor volgde 't twaleftal,
't Zy dat hen vreugde of ongeval,

Ont-

Ontmoete, 't hart was vaak bereidt,
Met een opregte dankbaarheidt,
Ja zelfs de Kerkers naar en bang,
Weêrgalmden van hun dank-gezang.
Verkrygt gy dan, ô menfch! door Godt
Op aarde een mildt gezegent lot,
Of toeft Hy u door tegenfpoedt,
Ontfangt het met een bly gemoedt.
Loof, dank hem, om 't geen u gefchiet,
Op dat gy 't in zyn gunft geniet.

Pfalm LXIX. vers 31, 32. *Ik zal Godts name pryfen met gezang; ende hem met dankzegginge groot maken.*

Ende het zal den HEERE aangenamer zyn dan eene Offe, (ofte) *een gehoornde Varre, die* (de klaauwen) *verdeelt.*

Ephefen Cap. v. vers 20. *Dankende alle tydt over alle dingen Godt ende den Vader, in den name onzes Heeren Jefu Chrifti.*

V.

Bekeering.

Bekeering, die het oog ten hemel heeft geslaagen,
Staart op Gods milde gunst tot ligting van haar smart,
Veracht alle ydelheên, en vreest geen afgrondts laagen,
Maar toont, dat waar berouw moet komen uit het hart.

De mensch die in zyn zond'lykheden,
En snoô begeertens voort gaat treeden,

Staat

Staat ſtil, als hy Godts roeping hoort.
Dan wordt zyn ziel met luſt ontſteeken,
Om 't vuur der Leering aan te kweeken
En brengt heilzaame vruchten voort.
Daar waar berouw heeft plaats gekregen,
Geeft de eeuwige Almagt zynen zegen,
Hy neemt den ſchult-bekentnis aan.
Ver is hy dan van 't ſpoor geweeken,
Die Godt om geen genâ wil ſmeeken,
Maar in zyn zonden voort blyft gaan.
Als Davidt voelt zyn ziel ontſtellen,
Om dat hy Iſraël dorſt tellen,
En moordt, en Overſpel begaat:
Dan kieſt hy voor der menſchen woede,
Of honger, 't vuur van 's hemels roede,
Die zig van hem verbidden laat.
Als Achab naa zyn gruuwzaamheden,
Zyn hart voelt door berouw beſtreden,
En zig in zak en aſch verneert:
Schept Godt in zyn berouw behaagen,
Dies hoort men hem Elias vraagen,
Ziet gy, hoe Achab zig bekeert?
Manaſſe die den boog nogh ſtyver
Der boosheit ſpant, met luſt en yver,

 Erkent

Erkent zyn ſchult in tegenſpoedt:
Want vaſt geknelt in boeje en kerker,
Zoekt hy Godts aangezigt te ſterker,
Die hem in zegen weêr ontmoet.
Boetvaardigheidt aan Jeſus voeten
Kan Magdalenaas zonden boeten
Daar zy in rouw bedolven is:
Zy weder aan haar Godt verbonden,
Wordt door haar Heere heen gezonden,
Te melden zyn verryzenis.
Staak Petrus uw vermetel ſpreeken!
Een Maagdt kan al dien hoogmoedt breeken,
Haar aanſpraak brengt u tot den val!
Maar hebt gy weêr Godts Zoon beleden,
Dan trooſt u Jeſus door zyn reden;
Gaat zegt hy: hoedt myn Lamm'ren ſtal.
Ziet gy den Moordenaar gevangen,
En aan het kruishout opgehangen,
Op d'oever van den bleeken doodt:
Een zielzucht uit het hart gezonden,
Heeft by Godts Zoon genâ gevonden,
Dies Hy Hem 't Paradys ontſloot.
Heeft 't Pinkſtervuur het hart ontſteeken
Van Petrus, hoort het volk hem ſpreeken,

De Naam van Jeſus; treft hen 't hart:
't Gemoedt geraakt wil aanſtonts leeren;
Drie duizent ziet men zig bekeeren,
En volgen 't geen gebooden werdt.
Wilt dan voor Godt in ootmoedt buigen,
Daar zulk een wolke van getuigen,
ô Menſch! u wyſt het regte ſpoor:
Die Boetelingen na getreeden,
Zy gingen voor met mannen ſchreeden,
Zy ſmeekten Godt; Hy gaf gehoor.

Jeſaia Cap. LV. vers 6, 7. *Zoekt den HEERE terwyle hy te vinden is; roept hem aan terwyle dat hy naby is.*

De Godtlooſe verlaate zynen wegh, en de ongerechtige man zyne gedagten: ende hy bekeere zigh tot den HEERE, zoo zal hy hem zyner ontfermen: ende tot onze Godt: want hy vergeeft menigvuldelyk.

Matth. Cap. IV. vers 17. *Van doen aan heeft Jeſus begonnen te prediken, ende te zeggen, Bekeert u, want het Koningkryk der Hemelen is naby gekomen.*

VI.

't Gebedt.

Een nederige Vrouw, in kleeding onbesmet,
Die d'aangenamen geur des wierooks swaait naar boven,
En door het hart vertoondt den grondt om Godt te loven,
Verbeeldt in dit Tafreel 't Ootmoedige Gebedt.

Ontsluitster van Godts schat-tresooren,
Inneemster van zyn Koningkryk,

ô Reuk-

ô Reukwerk dat hem kan bekooren!
ô Toevlucht tot der Vroomen wyk!
ô Ladder om tot Godt te nad'ren!
Verheffter van zyn naam en eer,
Opregt Gebedt, door wien de Vad'ren
Hun wenſchen kreegen van den Heer,
'k Verhef uw lof: uw groot vermoogen,
Verſtrekt een trooſt in tegenſpoedt,
Door u werdt Godt met ons bewoogen,
Door u werdt menſch en landt behoedt.
Zoo gy ô Sodom met uw ſteden,
Tien Vroomen maar in uw beſloot,
Godt hadt op Abrahams gebeden,
Door vuur nogh zwavel u gedoodt.
Verlegen Isr'el ſtaak uw zuchten:
'k Zie Mozes voor u, in 't Gebedt,
Ten ſtrydt; d'Amalakiet zal vluchten,
Godt heeft u, uit zyn handt geredt.
Dryf vry ô blinde Philiſtynen,
Den ſpot met Simſon uit vermaak,
Ziet toe, wanneer hy komt verſchynen,
Zoo komt hy met gewiſſe wraak;
Zyn Ziels-gebedt om hoog gezonden,
Vindt hulp by Godt, en geeft hem kracht,

Daar rukt hy uw gebouw ten gronden,
En plet ô heilloos volk uw magt!
't Gebedt van Hanna opgeheven
Vindt heul by Godt, geeft vreugde in ſmert,
Hier door krygt Samuël het leven,
Die Godt ten dienſt geheiligt werdt.
Het onweêr treft des vyands benden
Als Samuël den Heere ſmeekt,
't Geluſt Godt vuur op aardt te zenden,
Als zyn gezant Elias ſpreekt.
Of de aardt verdroogt: of 't zwerk gaat zwanger
Van regen, en baardt vruchtbaarheidt:
't Geſtrenge Peſt-vuur duurt niet langer,
Als Davidt bidt, en traanen ſchreit.
Zoo veel vermagh 't Gebedt der vroomen!
Roept een elendige, Godt hoort:
Godt weigert niet tot hen te komen,
Maar trooſt hen met zyn gunſt en woordt.
Voelt Jeſus zig in angſt en lyden,
Daar 't zweet als bloedt zig toondt zoo root,
En dat hy moet dien kruis-ſtrydt ſtryden,
En zig bereiden tot den doodt,
Zoo draa hy bidt, ſchiet Godt de ſtraalen
Van zyne liefde naar beneên,

En doet een Engel tot hem daalen,
Die hem vertrooſt in tegenheên.
Wenſcht gy dan hulp van Godt te krygen
ô Menſch! ai bidt in 't rein geloof,
Laat uw Gebedt ten hemel ſtygen;
En zyne goedtheidt nimmer doof
Voor ziele-zuchten, en gebeden,
Zal uit den vollen Oceaan
Des heils, uw ziel met lieff'lykheden,
In tydt, en eeuwigheidt verzaân.

Job Cap. VIII. vers 5, 6. *Indien gy naa Godt vroeg zoekt; ende tot den Almachtigen om genade bidt:*

Zoo gy zuiver ende recht zyt, gewiſſelyk zal hy nu opwaken, om uwent wille; ende hy zal de wooninge uwer gerechtigheidt volmaaken.

Coloſſenſ. Cap. IV. vers 2. *Houdt ſterk aan in het Gebedt, ende waakt in 't zelve met dankzegginge.*

VII.

't Geloof.

't Geloof, dat op een Boek met heilige aandacht let,
Houdt in haar handt een Kelk ten teken van vertrouwen:
De waereldt, hel, en doodt, zyn door haar magt verplet,
Wie in Godts Zoon gelooft kan vaſt en zeker bouwen.

't Geloof die groote Verrekyker,
Die door alle eeuwen heenen ziet,

En

En door haar vaſt betrouwen ryker
Dan de aard', wyl zy haar doel beſchiet,
En Godt in 't Ryk der eeuwigheden
Beſchouwt, ſchoon nogh in 't vleeſch beneên,
Noodt u haar wegen in te treden,
En wyſt u 't padt naar Zion heen.
Zy toont (het Ongeloof moet zwichten)
U eenen rey van helden aan,
Die als doorluchte en heldre lichten
Roemrugtig ons zyn voorgegaan.
Eiſcht Godt een proef van 't vaſt vertrouwen
Van Abraham, hy eiſcht zyn kindt:
Geen liefde kan dien Heldt weêrhouwen,
't Geloof toondt dat het overwint.
't Geloof ſtraalt door in volle krachten
In Mozes, die voor ſmaadt en hoon,
Gezagh, en grootheidt durft veragten,
Want hy, hy zagh op hooger loon.
Die grooten leidsman der Hebreeuwen
Zagh door dien ſpiegel ſchoon en klaar,
En vaſt, door 't wydt bevang der eeuwen,
Op Godt, den milde Alzegenaar.
Want die de Godtheidt wil genaken
Moet eerſt gelooven dat zy is,

En

En dat zy met haar gunſt blyft waaken,
Tot onzer zielbehoudenis.
't Geloof in Achabs * Zoon geſtegen
Ten top, blinkt uit in 't Bybel bladt
Want Juda (dus leeft hy in zegen,)
Geen Vorſt, zoo voor, nogh naa hem hadt.
't Geloof is 't anker van 't vertrouwen.
De grondt van 't geen men niet en ziet,
Dogh daar men zeker op kan bouwen,
Zoo vaſt, als of men 't reets geniet.
Schoon zich 't Geloof niet laat bepaalen,
In 't ver voor uitzien, moet met een
Toeſtemming onze ziel beſtraalen,
In 't geen de kennis komt ontleên.
Hoort dan den Heilant zelve ſpreeken,
Hy, op wiens woordt gy vaſt kunt gaan,
Hy die de helſche macht kon breeken,
Wyſt dus ons 't beſte middel aan.
Dit is de grondt van 't eeuwig leven
ô Vader! dat u elk erkent
Voor Godt, die 't menſchdom heil wilt geven,
En my tot 's Volks behouding zendt.
Of luſt het u de Kruis-gezanten
t'Aanſchouwen, hoe zy op dien grondt,
Den

* *Hiskia.*

Den ſtandaardt van 't Geloove planten,
En 't hart ontdekken door den mondt:
Hoort Petrus dan voor allen ſpreeken.
De Heilandt zagh zyn Jong'ren aan,
En vroeg (toen ieder was geweeken)
En gy, wilt ge ook niet heenen gaan?
Hy voelde zynen Geeſt beroeren,
En riep: ô Menſchen-hoeder! neen:
(Wat dwaasheidt andren ook vervoeren)
By u is 't woordt des heils alleen.
Wy allen hebben u beleden,
Erkent voor de onverwrikbre rots,
Gedaalt uit 't ryk der eeuwigheden,
Den grooten Zoon des grooten Godts.
ô Laat dan de aarde ons toch niet binden,
Neen! volgt het woordt van 't twalef-tal!
Zoo zult gy namaals ondervinden,
't Geloof in zien verwislen zal.

Habakuk Cap. II. vers 4. *De rechtvaardige zal door zyn gelove leven.*

Romeinen Cap. x. vers 17. *Zoo is dan het gelove uit het gehoor: ende het gehoor door het woordt Godts.*

VIII.

Hoop.

De Hoop, die onze ziel met luſt verlangen doet,
Vertoondt zig als een Maagd geciert met plant en kruiden;
Haar hoofdt draagt bloemen, die cieraadt en eer beduiden,
En 't Anker toont aan ons haar ſteun in tegenſpoedt.

Hoop, Anker onzer Zaligheidt!
Geleidts-vrouw om tot heil te koomen,
Heldin

Heldin die geen gevaar wilt ſchroomen,
Door liefde en vaſt geloof geleidt.
ô Vaſte grondtſteun van 't vertrouwen!
Vertrooſtereſſe in tegenſpoedt,
Vreugdtverwekſter in 't bedroeft gemoedt,
Hoop, om Godt eens in 't licht te aanſchouwen;
Wat zyt gy aangenaam en ſchoon!
Wat treedt ge op lieffelyke wegen!
Gy ziet voor af in gunſt en zegen,
De glanſch van 's hemels dierbre kroon.
'k Zie u de Aardts-vaders begeleiden,
Als zy op Godts belofte en woordt,
Verryzen naar een ander oordt,
Van Maag' en vrinden afgeſcheiden.
Voelt Jacob 't lighaam meer en meer
Verzwakken door 't langduurig leeven,
De ziel verſterkt en kracht gegeeven,
Roept uit: 'k wagt op uw goedtheidt Heer!
't Luſt Joſeph ſtervende, te ontdekken
Hoe dat ganſch Isr'el, naa den loop
Van Hondert veertigh jaar, de hoop
Vervult zou zien, van op te trekken.
Al voelt een Hiob alle leedt,
En zig van goedt en bloedt berooven,

Zyn

Zyn Hoop op Godt dryft egter boven,
Terwyl hy van geen wank'len weet.
Laat al wat hem kan tegenloopen;
Hy roept: al trof in dezen noodt,
Den Heer myn ziele met de doodt,
'k Zal egter op zyn byſtant hoopen.
Vlucht Davidt over berg en dal:
Moet hy den felſten vloek verdraagen:
Beproeven 's Hemels ſtraf en plaagen:
Zyn hoop op Godt verwint het al.
Die Hoop, zoo ſchoon en uitgeleezen,
Durft Paulus voor den Joodtſchen Raadt
Verdeedigen, met een gelaat
Dat voor geen onheil ſchynt te vreezen.
En vaart hy in zyn yver voort,
Zyn geeſt door 's hemels Geeſt ontſteeken,
Durft daar van onverhindert ſpreeken,
Dat Feſtus, met Agrippa 't hoort.
En wilt gy eens ô Menſch aanſchouwen,
Waar dat de Hoop haar' grondt op ſticht!
Der Heid'nen Leeraar, hoog verlicht,
Zal u dit zonneklaar ontvouwen.
* Staa in 't Geloof, wordt niet ontrukt
De hoop van 't eeuwig Euangeli,

Wiens

* *Coloſſ.* 1. *vs.* 23. 25, 27.

Wiens zuiverheidt, gelyk een leli
In 't hart van elk moet zyn gedrukt.
Een heerlykheidt, die Godt voor deezen,
Den blinden Heiden hielt bedekt,
Maar nu een ſchat van rykdom ſtrekt,
Aan hen, die Godt met eerbiedt vreezen;
Hy nu, waar in dien rykdom leidt,
Op dat hy u zyn gunſt betoone,
Is Chriſtus, Gods beminde Zoone,
De Hoope uwer heerlykheidt.

Klaagliederen Cap. III. vers 24. *De HEERE is myn deel, zeit myne ziele, daarom zal ik op hem hopen.*

Hebreen Cap. x. vers 23. *Laat ons de onwankelbaare belydeniſſe der hope* (vaſt) *houden:* (*want die het belooft heeft is getrouw.*)

IX.

Liefde.

Een Vrouw, hier afgebeeldt bevallig van gelaat;
Die op drie Kinderen het oog heeft neêrgeslagen,
Een Vuur-vlam op haar hooft die regt ten hemel gaat,
Zyn tekens, die het merk der zuivre Liefde draagen.

Bandt der volmaaktheidt, hoofdt der deugden,
Bron-ader van ontelbre vreugden,

Op

Opregte telg uit 't eeuwig ryk:
ô Liefde! eedle koninginne,
Wel waardt dat elk u eere en minne,
Beeldt van Godts beeldt, Godt zelfs gelyk.
Wat zyt gy vreedzaam en lankmoedig,
Niet ongeſchikt, maar overvloedig
In 't weldoen, gy, gy denkt geen kwaadt.
De waarheidt kan u beſt vermaaken:
Gy hoopt, gelooft, lydt alle zaaken,
Terwyl gy nimmermeer vergaat.
Laat vry de haat van Vyf paar zoonen
Van Jacob, zig op 't felſt' vertoonen,
Als Joſeph hun zyn droomen meldt,
Zyn liefde, ſchoon door veel gevaren
En zukkeling van twintig jaaren
Gedwarsboomt, hen in aanzien ſteldt.
Staak, ſtaak, ô Zoon van Kis, uw woeden!
Uw Jonathan, is op zyn hoeden,
Al brengt gy Davidt in gevaar:
Zyn liefde die met gunſtige oogen
Den balling aanziet vol meedoogen,
Strekt hem een ſchild en beukelaar.
Sterft Jonathan dan berſt de liefde,
Die 't hart van Koning Davidt griefde,

Met kracht aan alle kanten uit:
De droefheidt kan zig niet bepaalen,
Ach! klaagt hy, moeſt gy nederdalen,
ô Konings zoon, ô eedle ſpruit!
Uw liefde nimmer uit te dooven,
Streefde alle liefde ver te boven,
Zy kende grootheidt perk nog maat:
Nooit moet ge ô Bergen vruchten draagen!
Op u, ach! legt den heldt verſlaagen,
Myn Jonathan, 's ryks hoofdt-cieraat.
Of ſlaat ge op grooter liefde uwe oogen:
Op Godt, die met den menſch bewoogen,
Hen zag met zyn ontferming aan;
Naau lag het ſchepſel in de zonden,
Of 't middel heeft Hy uitgevonden,
Om hen van 't helſche juk te ontſlaan.
't Beloofde zaadt (daar de Hebreeuwen
Op wagten) heeft naa veertig eeuwen,
Zyns Vaders wil en woordt vervult:
Hy als een menſch op aard' beneden,
Omzwervend', heeft den doodt geleden,
En droeg aan 't kruishout onze ſchuldt.
Dat is een liefde zonder gade!
Dat is een liefde vol genade!

Daar

Daar aarde en hemel van verſtelt:
Het aardtryk ſchudde, 't licht wierdt duiſter:
De hel, en doodt aan band en kluiſter
Geſlooten, wierden neêrgevelt.
Joannes die door ſnoô tirannen,
Op 't naare Patmos wierdt gebannen,
De Liefde als 't hoogſte goedt waardeert:
Wil 't oog maar in zyn ſchriften wenden.
Liefde is 't begin, Liefde is het enden,
't Is alles liefde wat hy leert.
Wil dan ô menſch! met ziel en zinnen
De wonder ſchoone Liefde minnen,
Zy is onſchatbaar van waardy.
Die haar omhelſt, die haar wil eeren,
Volbrengt al wat Gödt wil begeeren.
Ja komt de Godtheidt zelfs naby.

Pſalm XVIII. vers 2. *Hy zeide dan: Ik zal u hertelyk lief hebben, HEERE, myne ſterkte.*

1 Johan. Cap. IV. vers 16. *Godt is liefde: ende die in de liefde blyft, die blyft in Godt, ende Godt in hem.*

X.

Honger.

De Honger bleek en ſchraal, hol-oogig, uit geteert,
Toondt hier haar droeven ſtandt door dorre kooren-airen;
En de omgekeerde maat wil ons 't gebrek verklaaren,
Rampzalig is het landt, daar Hongersnoodt regeert.

ô Honger ſcherp en ſnydendt zwaardt!
Geſtrenge geeſſel van vermogen,

ô Roede zonder mededoogen!
Gy zyt verwoedt en fel van aert,
Vorſt Davidt agt uw ſlaagen zwaarder,
Dan 't Peſt-vuur dat afgryslyk woedt:
Of de Oorlog heet op menſchen bloedt;
En uwen toeſtandt droef en naarder.
Gy maakt in 't woên geen onderſcheidt
Gy, gy vertrapt vermaak en weelden,
ô Honger! wie kan u verbeelden,
In uwe naare afſchuw'lykheidt.
De Aardtsvaders moeſten in hun dagen,
De neepen voelen van uw handt:
Ja 't zegenryk Egyptenlandt,
Uw felheidt zeven jaar verdraagen.
Dat was een honger zwaar en groot,
Waar in het volk niet ſlegts hun haven,
En goed'ren tot behouding gaven,
Maar 't leven zelf voor kooren boodt.
Dog eer die tydt nog was gebooren,
En dat die omkeer zou geſchiên,
Hadt Godt door Joſeph 't Ryk voorzien,
En opgevuldt met vruchtbaar kooren.
't Benaaudt Samaria bevindt
Hoe hoog gy doet de wanhoop ſtygen

Een Moeder kon dat zelfs verkrygen,
Te ſlagten haar onnozel kindt.
Een daat die 's Konings hart ontſtelde!
ô Honger! hoe ryſt gy in top
Dat zelve een dooden Ezelskop
Kon tagtig Zilverlingen gelden?
En... Maar wat meldt Godts heil-propheet?
Eer 't zonlicht de aarde eens rondt zal loopen,
Zult gy het graan in ruimte koopen,
En u ontheft zien van uw leedt.
Dat zyn onmoogelyke zaaken
Roept zeker Hooftman! 't zal geſchiên
Zegt Godts Gezant, gy zult het zien,
Dog van dien voorraadt zelfs niet ſmaaken.
't Geſchiedde, daar de vyandt vloodt:
De vreugdt verhief zig allerwegen;
De Hooftman zag dien nieuwen zegen,
Dog boet zyn wantrouw' met de doodt.
Een dartle zoon die zyne dagen
Wellustiglyk hadt doorgebragt,
Voeldt (ach! wie vreeſt niet voor uw macht)
ô Felle Honger uwe ſlagen!
De zwyndraf mag hem niet verzaân:
Maar komt hy tot bedenking nader,

Smeekt hy met ernſt; zyn' goeden Vader
Komt ſtraks met hulp hem tegen gaan.
Dan is 't vol-op: het droeve lyden,
Die dagen van verdriet en druk,
Zyn nu verandert in geluk,
En geeven ſtoffe van verblyden.
ô Menſch! zoo u Godts handt kaſtydt,
Beproeft hy u door tegenſpoeden,
Gebruik zyn tuchtroede u ten goeden,
Nadien zy tot uw heil gedyt.
En gy, Gezegende in vermoogen,
Ai help den hongerigen buik!
Godt gaf u 't goedt tot dat gebruik,
Zoo krygt gy zegen uit den hoogen.

Jeſaias Cap. XXI. vers 14. *De Inwoonders des landts van Thema zyn den vluchtigen met zyn broodt bejegent.*

Matth. Cap. XXV. vers 35. *Ik ben hongerig geweeſt, ende gy hebt my te eeten gegeven.*

XI.

Dorſt.

Graveerkunſt wyſt den Dorſt in dit Tafreel ons aan,
Daar zy om't hoofdt gebult met dorre wyngaart-blaân,
De Onmooglykheidt bewyſt om zonder vogt te leven.
't Geen kruik en leege ſchaal ons ook te kennen geven.

Al is de Honger fel in 't woede,
Nogh treft den dorſt met ſcherper roede,
Daar

Daar hy zyn ſlagen voelen doet.
ô Dorſt gy zyt het, die de krachten,
En levensgeeſten doet verſmachten,
Gy, gy verzwaardt den tegenſpoedt.
Moeſt een verſtoote Hagar vluchten;
Die ramp vermeerdert door het zuchten
Van Ismaël, nogh zwak en teêr:
De felle dorſt die hem komt plaagen,
Kan zy in 't hart niet langer draagen,
Maar legt hem in de ſtruiken neêr.
Daar ſchreidt de jongen: daar zyn traanen,
Den wegh tot zyn behouding baanen;
Godt hoort het kindt, en ziet het aan:
Hy zelve ſtrekt hem een behoeder;
En wyſt aan zyn bedroefde moeder,
Een bron om hem van dorſt te ontſlaan.
Wat gaat gy voort in muiteryën,
Om dat in Kades woeſtenyën,
ô Israël uw drank ontbreekt!
Kan u Egypte nogh bekooren?
Zwyg! wil de Godtheidt niet verſtooren,
Hoor wat haar dienſtknegt tot u ſpreekt:
Verzaam u gy weerſpannelingen,
Merk, uit deez' Rots zal water ſpringen

Door

Door Godt tot uw behoudt geſchikt.
Zagt! ſlaa niet tweemaal op de ſteenen
ô Mozes! 't water ſtroomt reets heenen;
Waar door zig 't volk en 't vee verkwikt.
De groote Simſon die den zeegen
Hadt op den Philiſtyn' gekreegen,
Slegts met een Ezels kakebeen;
Voelt, naa zyn vyandt is verſlaagen,
Zyn ziel door fellen dorſt belaagen,
En vreeſt dien vyandt nu alleen!
Ach, klaagt hy, Heere! zult gy geven
Dat ik naa zulk een heil, het leven
Verlies, en nu van dorſt verſmacht?
Maar neen, Godt doet (ô wondre dingen!)
Op 't onvoorzienſt een bron ontſpringen,
Hier door verkwikt zyn levenskracht.
Hoe zien drie * Vorſten heen getoogen
Ten ſtrydt, het doodts gevaar voor oogen
Om dat de dorſt hun legers kweldt:
Maar naau heeft 't heir die maer' vernoomen,
Hoe 't water zal door Edom ſtroomen,
Dan juicht alöm het oorlogs veldt.
Godts Zoon wierdt zelfs met dorſt bevangen,
Toen hy aan 't ſmaadthout opgehangen,
Den

* Zie 2 *Kon.* Cap. III. vs. 9.

Den vloek des volks droeg, maar die dorſt,
Moet onze harten gaande maaken,
Om weêr met zielendorſt te haaken,
Naar Hem des levens heil, en Vorſt.
Ook moet die liefde 't hart doen branden,
Om t'allen tydt met open' handen,
Den noodtbedrukten hulp te biên:
Dat zyn ze dien Godts waarde Zoone,
Ons naaliet, op dat elk betoone,
Wat Jeſus zou van ons geſchiên.
Want wie ſlegts in 't geloove zeker,
Aan den behoeftigen een beker
Koudt water, in zyn' naame geeft,
Die zal op aarde heil erlangen,
En namaals 't heerlyk loon ontfangen,
Van Godt die in alle eeuwen leeft.

Jeſaias Cap. XXI. vers 14. *Komt den dorſtigen te gemoete* (met) *water.*

Matth. Cap. XXV. vers 35. *Ik ben dorſtig geweeſt, ende gy hebt my te drinken gegeven.*

XII.

Herbergzaamheidt.

Herbergzaamheid, die met een ſchoon en vrindlyk wezen,
Met de armen uitgebreidt naar elk blymoedig ziet:
Toondt, door den overvloedt, dat niets, hoe uitgeleezen,
Geſpaart moet zyn, voor hem, dien zy haar byſtant biedt.

Herbergzaamheidt, ô harts-vrindin
Van teedre liefde en mededoogen,

Gy

Gy wenkt met toegenegene Oogen,
Den vreemdeling, en noodt hem in:
Gy ſluit uw broodt niet voor uw vrinden:
Gy houdt uw tafel zonder pragt:
En komt een Vriendt u by, by nacht,
Hy zal u niet verleegen vinden.
Der vrinden diſch is haaſt bereidt.
Zoo vondt zigh Abram niet verleegen,
Toen hem door de Eng'len van Godts wegen,
Zyn' zoon, zyn' Izaac wierdt voorzeidt.
Naau zag hy hem, of komt geloopen,
Nood' hen ter ruſt, bereidt het maal,
En toondt door 't vrindelyk onthaal,
Dat hart en huis ſtaan voor hen open.
Verkeert die heldt, als vreemdeling
Te Gerar, een doorluchtig Koning,
Ontfangt hem, ſchenkt hem 't land ter wooning,
En hoopt hem op, met zegening.
Laat 't godloos Sodom zonder ſchroomen,
Den Hemel tergen met verdriet,
Loth, als hy Godts Gezanten ziet,
Loopt toe, en noodt hen in te koomen:
Hy laat niet af, maar houdt vaſt aan,
Dat zy niet blyven op de ſtraaten,

Op dat de moedtwil uitgelaaten,
Zyn handen niet aan hen zou ſlaan.
Die blyk van vrindlykheidt, baardt zegen.
Loth wordt bewaart, terwyl Godts handt
Der ſteden vuile en geile brandt
Verdelgt met vuur en zwavel reegen.
Vergeefs zoekt gy, ô Zoon van Kis!
Uw' dapp'ren ſchoonzoon naa te jaagen,
Godt zelf heeft voor hem zorg gedraagen,
Dat hy uw hand ontkoomen is,
Hy heeft by Achis zig begeven:
Wiens edelmoedigheidt beleeft,
Gantſch Ziklag hem in handen heeft,
En hem in veiligheidt doet leven.
Pryswaardige Herbergzaamheidt!
Uit zuivre vriendlykheidt gebooren,
Met regt kunt gy de ziel bekooren,
Wyl ge over al uw' lof verſpreidt,
Onweetend' kan het dus gebeuren,
Dat gy voor menſchen niet alleen,
Maar voor Godts Eng'len, ja met een
Voor Godes Zoon, ontſluit uw deuren.
Dat ondervondt 't bedrukte paar,
Toen zy te zaam naar Emmaus gingen,

Dat

Dat hy, dien zy in huis ontfingen,
Hun Heer en meester zelve waar.
Nog wil de Heilant by u komen
ô Mensch! wanneer gy uw gemoedt,
Eerbiedig voor Hem open doet,
En hy van u word ingenomen.
Genegentheidt straalt by hem uit:
'k Staa (roept hy) aan de deur te kloppen,
Wil voor myn stem uw oor niet stoppen;
Maar zoo gy my uw hart ontsluit,
Zal ik met zegen u genaken,
En voor een vrindelyk onthaal,
Met u hier 't heilryk Avondmaal,
En gy met my 't hier naamaals smaaken.

Job Cap. xxxi. vers 32. *De Vreemdeling en overnachtede niet op de straate: myne deuren opende ik naa den weg.*

Matth. Cap. xxv. vers 35. *Ik was een vreemdeling, ende gy hebt my geherbergt.*

XIII.

Naaktheidt.

Bedrukte Naaktheidt, die in 't arm en ſober kleedt,
Met een bedroeft gelaat, uw evenmenſch uw leedt,
Terwyl ge om byſtant ſmeekt, te kennen ſchynt te geven,
Schep moedt, daar zyn voor u nog Tabitha's in 't leven.

Bedrukte Naaktheidt, met het kleedt
Van ſobere Armôe zyt ge omhangen,

Hoe

Hoe voel ik my van druk bevangen,
In 't overdenken van uw leedt:
Men zag u al te voorschyn komen,
In 's waereldts vroege morgenstondt,
Het eerste paar lei d'eersten grond,
Door hunnen lust niet in te toomen:
Want naau was de appelbeet gedaan;
De looze slang gehoor gegeven,
Of elk zag wat hy hadt misdreeven,
En merkte zyne naaktheidt aan.
Maar de Almagt met hun leedt bewoogen,
Heeft hen naar zyn barmhertigheidt,
Zyn dierbre gunsten toegezeit,
En zelfs hun kleed'ren aangetoogen.
Bedrukte Job die dag aan dag,
Zig ziet door ramp op ramp bespringen,
De Satan naar zyn leven dingen,
Zoo dat hy niets behouden mag:
En by elk schynt veragt te weezen:
Roept uit: Naakt zag ik 't tranendal,
't Welk ik weêr naakt verlaaten zal,
Godt gaf, en nam: Hy zy geprezen.
Maar eind'lyk stuit dien tegenspoedt,
Godt die zyn smeeken wil verhooren.

Ontſluit voor hem zyn ſchat-trezooren,
En kroont hem weêr met overvloedt.
Treft ſchult bekent'nis de ingewanden
Des Zoons, die alles heeft verteert,
Zoo dat hem zelve een kleedt ontbeert,
Straks ziet men 't hart des Vaders branden;
Die liefde, in wien oprechtheidt is,
Omhelſt hem; doet de vreugd' herleven:
Het beſte kleedt wordt hem gegeven:
't Gemeſte kalf verciert den diſch.
Maar hoe! wat droefheidt vult my de ooren,
Wie treurt hier met bedrukt gelaat?
Zyt gy 't ô Armelyke ſtaat!
Laat gy ons uwe klachten hooren!
Gy ſchreidt om Dorcas, die gereet
U als omvatte met haare armen,
En met een tederlyk erbarmen,
Uwe arme naaktheidt heeft gekleedt:
Schep moedt! al heeft zy u begeven,
't Gebedt van Petrus vol van kracht,
Ontrukt haar uit de ſterke magt
Des doodts, om ze aan u weêr te geven.
Gy dan, ô dwaazen dezer aard'!
Houdt uwe ſchatten niet begraven,

Maar

Maar legt die aan tot liefde gaven,
Want die zyn Jeſus lief en waardt.
Houdt ſchaamte het gebrek verborgen:
Verzwygt de tong, 't geen 't lichaam lydt:
Ai toondt u vaardig en verblydt,
Gy kunt het harte ontſlaan van zorgen!
Wie den bedrukten gadeſlaat
En helpt, en in Geloof zal zaaijen,
Zal naamaals weêr in zegen maaijen,
Ter plaats daar vreugdt de ziel verzaadt.

Job Cap. XXXI. vers 19, 20. *Zoo ik iemant hebbe zien ontkoomen, om dat hy zonder kleedinge was, ende dat de noodtdruftige geen dekſel en hadde:*

Zoo zyne lendenen my niet gezegent en hebben: dat hy van de vellen myner lammeren verwarmt wierdt.

Matth. Cap XXV. vers 36. (*Ik was*) *naakt, ende gy hebt my gekleedt.*

XIV.

Krankheidt.

De Krankheidt, bleek en ſchraal van aanzien en van weezen,
Wyſt met de Anémoné der menſchen zwakheidt aan.
En met den bloemenkrans, hoe hoog by elk geprezen,
Leert zy, dat al het ſchoone op't ſnelſte kan vergaan.

Ai my! wie zie ik voor my heen,
Die zuchtend' en met bang geſteen

Het

Het oog ten Hemel heeft geſlagen!
Zyt gy 't ô Krankheidt! die my 't hart
Met druk vervuldt om al de ſmart
En tegenheên, die ze u ziet dragen.
Schept moedt ô onderdrukte maagdt!
Nadien de Hemel zorge draagt,
Voor hen die om zyn byſtant ſmeeken:
Zyn handt waarmeê Hy u kaſtydt,
Is 't die weêr tot uw heil gedyt,
En u geneeſt van uw gebreeken.
Wordt Juda's Vorſt, Hiskias krank,
Is zyn benaauwdtheidt zwaar en langk,
Zoo dat hy kird' gelyk een duive;
Wend zyne ziel zig in 't gebedt
Tot Godt, dan wordt hy ſtraks gered,
Godt wil dat zyne druk verſtuive:
Ziet, ziet Godts Zoon, in wien het beeldt
Des Vaders, ryk van luiſter ſpeelt,
Aan elk zyn dierbre hulp betoonen.
De zoon des Hoov'lings wordt herſtelt:
Daar Petrus Moeder, lang gekwelt
Met koorts, zig met zyn gunſt ziet kroonen.
De Krankheidt wykt voor zyne magt:
De kreuple voet, of handt, krygt kracht:

Hy geeft den doofgeboornen ooren:
De blinden krygen het gezigt:
De ftomme wordt het fpreeken ligt:
't Moet alles naar zyn heilftem hooren.
Ziet Petrus aan de fchoone poort
Des Tempels, Een', van zyn geboort'
Geraakt, en kreupel aan zyn voeten:
Hy zegt, al fchenk ik u geen gout,
'k Schenk meer! zoo gy op Godt betrout,
Staat op: zyn gunft komt u ontmoeten.
Gantfch Lydda, is verheugdt van geeft,
Als Petrus, Eneas geneeft,
Die agt jaar hadde op 't bedt gelegen.
Ziet Publius, door Paulus handt,
Zyn Vader weêr herftelt in ftandt,
Dan juicht Meliten om dien zegen.
Slaat u Godts hand op 't ziekbed' neêr
ô Menfch! waak op, roept tot den Heer,
Wilt hem al uw behoeftens klaagen:
Laat nooit uw harte zyn gezint,
Om met Ahazia verblindt,
Den Godt van Ekron raadt te vraagen.
Dat is: fteun nimmer op uw magt
Op uw vermoogen, fchoonheidt, kracht,

Wilt op dien rietſtaf niet vertrouwen,
Wie daar op ſteunt, ſteunt zonder grondt,
Ze is zwak, en buigt, en breekt terſtondt:
Nog wil op hulp van menſchen bouwen.
Godt zelfs, die Opper-majeſteit
Des Hemels, biedt met vriend'lykheidt
Zyn hulp, in 't geen gy zult begeeren,
Roep tot my in uw angſt en pyn
Dus ſpreekt hy: 'k zal uw helper zyn,
En gy, gy zult myn heil-naam eeren.

Jeſaia Cap. XXXVIII. vers 16 *Heere, by deeze dingen leeft men, ende in alle deezen is het leven mynes geeſtes, want gy hebt my gezont gemaakt ende my geneezen.*

Matth. Cap. XXV. vers 36. *Ik ben krank geweeſt, ende gy hebt my bezogt.*

XV.

Gevangenis.

Treur niet Gevangenen, al ziet gy u aan banden
En voeten vaſt gekneldt, geſlooten in de banden:
De Hemel, die geſtadig op 't doen der menſchen ziet,
Zal u, lydt gy om hem, verloſſen van 't verdriet.

't Gaat wel, ô vaſt geboeide ziel,
Al kneldt de kluiſters voet en handen,

Geen

Geen noodt! de Hemel zal de kiel
Uws levens hoeden voor het ſtranden.
Zoo ge in vertrouwen tot hem zucht,
Al waardt ge in 't diepſte hol gezeten,
Uw ziel, door Godt verkwikt, krygt lucht;
Zyn goedtheidt zal u niet vergeten.
Laat wrevle boosheidt Jacobs-zoon,
Ten kuil, tot ſlaaf, en kerker doemen,
De dartle min hem aandoen hoon;
Zyn Heer hem een ondankbren noemen;
Maar als die nevels zyn van kant,
Dan ryſt hy als een Zon in 't ooſten,
Ten dienſt van 't groote Egyptenlandt
En om zyn's Vaders huis te trooſten.
Hou ſtandt Zedekia, laat af
Van Micha op den mondt te kloppen,
Om dat het antwoordt 't geen hy gaf
Uw loogen-geeſt den mondt doet ſtoppen.
Doem vry, ô Achab, dien Propheet
Ten Kerker! drenkt hem, wilt hem ſpyzen
Met 't broodt der ſmaadtheidt, en met leedt!
De Hemel zal eerlang bewyzen,
Dat hy, door God, de waarheidt ſpreekt,
En dat zyn handt ter ſtraf geheven

Door

Door eenen ſcherpen ſchigt zig wreekt,
U onverwagt in 't hart gedreven.
Doorluchte Cores, rys, uw naam,
Zal by de na-geſlagten leven,
En op de vleuglen van de Faam,
Door 't ganſche aardtryk zyn verheven:
Wyl gy door ed'len geeſt geleidt,
't Gevangen' Isr'el van zyn banden,
Ontſlaat en ſteld in veiligheidt,
En weder weg-zendt na hun landen;
Ja uit laat roepen wie den Heer,
Zyn ſchuldige eerbiedt wil verrigten,
Dat die te rug trek', hem ter eer,
Om zynen naam een huis te ſtichten.
Laat vry de dart'le Hoveling
Vorſt Darius zoo ver belezen,
Dat, die zyn laſt te buiten ging,
Ten kuil der Leeuwen wierd verweezen.
Dat geldt uw hooft ô * Belſazar!
Maar vrees niet, hy, dien gy blyft eeren,
Zal u, gelyk een heldre ſtar,
Met glans doen uit dien moordtkuil keeren.
Laat af hartnekkig Sanhedrin,
Gelyk een Tygerdier verbolgen,

De

* *Daniël.*

De Kruisgezanten, eens van zin,
Met boei en kerker te vervolgen:
Uw boosheidt ryſt vergeefs ten top,
Gy zult uw doelwit niet beraaken,
Godts Engel ſluit de kerkers op,
Zyn heilig oog blyft voor hen waaken.
Denk der Gevang'nen dan met ſmert,
ô Menſch! wil niet angſtvallig vluchten,
Van hem, die ſnoodt mishandelt werdt,
Maar trooſt hem op zyn' droevig zuchten.
God laat geen weldoen onbeloont,
't Strekt * Oneſiphorus tot zegen,
Dat hy Godts kruisheldt, hoe gehoont,
Niet in zyn banden liet verleegen.

* 2 Tim. Cap. 1. vers 16.

Jeſaia Cap. LXI. vers 1. *De Geeſt des Heeren HEEREN is op my, om dat de HEERE my gezalft heeft om een blyde boodtſchap te brengen den zagtmoedigen: hy heeft my gezonden om te verbinden de gebrokene van harten, om den gevangenen vryheidt uit te roepen, ende den gebondenen openinge der gevangeniſſe.*

Matth. Cap. XXV. vers 36 *Ik was in de gevangeniſſe, ende gy zyt tot my gekoomen.*

XVI.

XVI.

Armoede van Geeſt.

Opregte ziel, gedoſt in 't kleedt van Nedrigheidt,
Die naaulyks met uw oog' den Hemel durft beſchouwen,
Gy toont door uwe deugdt, die vaſt op Godt wil bouwen,
Dat gy een ſchat bezit, ſchoon ge arm van geeſte zyt.

Godtvruchte Nedrigheit van geeſt
Verſlaagen, met gebrooke harte,

Ver-

Verbryzeld in uw druk en ſmarte,
Aan wien belooft wordt 't eeuwig feeſt
Hier na in vreugde by te woonen,
'k Verhef uw deugdt; uw nedrigheidt
Vindt hulp by de Opper-majeſteit,
Om u met zegen te bekroonen.
Uw eigen kleinheidt volgt met roem,
Haar' Heilant na, zoo uitgelezen,
Gelyk de Zon dat heerlyk weezen,
Gevolgt wordt van de Zonnebloem.
By d'edlen vader der geſlagten
Doorluchten Abraham, hoe groot
Hy 't heil van zynen Godt genoot,
Blyft zyn geringheidt in gedagten.
Ik, roept hy, die myn kleinheidt ken,
Heere onderwind my u te ſmeeken,
Met u van mondt tot mondt te ſpreeken,
Ik die maar ſtoffe en aſſche ben.
In 't midden van den grooten zegen,
Die Godt den vroomen Jacob ſchenkt,
Het nedrig hart nogtans gedenkt,
(Schoon tot twee heïren uitgedegen)
Dus aan Godts goedtheid: te gering
Ben ik, voor uw weldaadigheden,

Die met myn ſtaf ben voortgetreden,
Toen ik myns Broeders haat ontging.
Geen Hooftman ſteunt op zyn vermoogen,
Nog krygsſtandaart, nog wapenkracht,
Verwaantheidt heeft op hem geen magt,
Daar hy voor Jeſus neêrgebogen
Hem aanſpreekt: 'k ben niet waardig Heer,
Dat gy myn' drempel zoud' betreden,
Een gunſtig woordt, een trooſtb're reden,
Geeft mynen knegt gezontheidt weêr.
Staak blinde Pharizeeu uw roemen,
Op vaſten, aalmoeze en gebeên,
De Godtheidt weet die een voor een,
Gy hoeft haar die niet op te noemen.
Beſchouw van verr' dien Tollenaar,
Die arm van Geeſt, en naaulyks de oogen
Durft opſlaan, nedrig neêrgeboogen,
Zyn ſchuldt en zonden, groot en zwaar,
Belyden, Godt om byſtant ſmeeken,
En dat hy de oogen van genâ,
Op hem barmhertig nederſla,
En hem onthef van zyn gebreken.
Gy dan die nedrig van gemoedt
Den Heere dient met vaſt vertrouwen,

Wilt

Wil 't grootſte voorbeeldt vry aanſchouwen,
Om dat te volgen op dien voet.
Ja; laat zyn ootmoedt u bekleden,
Hy noodt u tot de nedrigheidt;
Want Hy die u dien weg bereidt,
Is in dien ſtaat u voorgetreden.
Volg dan als Gunſt-genooten Godts,
Als heiligen, en welbeminden,
Zyn deugden na, dan zult gy vinden,
Dat Jeſus is, en blyft uw rots.

Pſalm xxxiv. vers 19. *De HEERE is naby de gebrokene van harten: ende hy behoudt de verſlagene van geeſte.*

Matth Cap. v. vers 3. *Zalig (zyn) de arme van geeſte: Want harer is 't Koningkryk der Hemelen.*

XVII.

Treurigheidt.

Zondtrouwigen, die om hun wanbedryven treuren,
Zyn ons in deeze Maagdt, die neêrknieldt, afgebeeldt:
Men ziet haar hand en hoofdt om hulp ten hemel beuren,
Die ook zyn zegen den bedroefden mededeelt.

Bedrukte zielen, hier beneên,
Bezogt door wederwaardigheên,

Ge-

Gezolt door ramp en tegenſpoeden:
Hef 't oog ten hemel! uw geluk,
Zal na een wolk van angſt en druk,
Van Godt afdaalen u ten goeden.
Ai trooſt u! bittere tegenſpoedt,
Is wel niet lieflyk voor 't gemoedt,
Zo lang de geeſt zig voelt verlegen;
Maar eind'lyk, dryft die angſt en ſmart,
En alle droefheid weêr van 't hart,
En baardt een onverwagten zegen.
Word door den rouw het hart doorwondt
Van Jacob, als de logen-mondt
Hem toeroept: Joſeph is verſlonden!
Die droefheidt wordt in vreugdt herſtelt,
Wanneer de waarheidt hem vermeldt,
Dat Joſeph leeft, en is gevonden.
Treur niet, ô Hanna! om de ſmaat
Als u Peninna tergt en haat;
Laat Eli vry u dronken noemen:
De Hemel, die op uw gebedt,
En traanen, en gelofte let,
Zal u verhooren, gy hem roemen.
Schrei vry, ô Petrus! die uw' Heer,
Te ſtout verzaakte keer op keer.

Stort, ſtort een tranenvloedt uit de oogen!
Kent gy dien goeden Jeſus niet,
Die nog zoo minlyk naar u ziet;
En die zig toondt met u bewoogen?
ô Ja! een ſtraal van zyn gezigt,
Doet u herdenken aan uw' pligt,
't Gaat wel in vreugd' verkeert uw treuren:
Hy, die zyn' Vader voor u badt,
Vertrooſt u met een vollen ſchat
Des heils, met u hem waardt te keuren.
Daalt heilige Eng'len, daalt beneên!
Vertrooſt bedroefde Magdaleen',
Die gy om haaren Heer ziet ſchreyën:
Maar neen... gy hebt uw laſt voldaan,
'k Zie reeds haar' Heilandt by haar ſtaan,
Die zal haar droeve ziel verblyën.
Maria zegt hy... Ach! dat woordt,
Uit zyn getrouwen mondt gehoort,
Herſtelt haar vreugdt, verdryft haar ſmarte,
Nu kent zy droefheidt nog verdriet!
Myn Meeſter... Ach! meer kan ze niet:
Dat woordt ontſlipt van tong en harte.
Zoo ziet Godt mededoogende aan,
Hen, die van droefheidt aangedaan,

Tot

Tot Hem opregte traanen ſtorten:
Al ſtaat de noodt tot in den top;
Al geeft 't verlegen vleeſch het op,
Zyn byſtand weet van geen verkorten;
Die blyft gelyk hy altoos was:
Hy geeft cieraadt voor ſtof en aſch;
Vreugde-oly voor het bitter treuren.
't Gewaadt des lofs voor eenen geeſt,
Die tot hem zucht, om onbevreeſt
Gelyk een Eik 't hoofdt op te beuren.

Jeſaia Cap. LVII. vers 18. *Ik zie haare wegen, ende ik zal ze geneeſen; ende ik zal ze geleiden, ende hen vertrooſtingen wedergeven, namentlyk hunne treurigen.*

Matth. Cap. V. vers 4. *Zalig (zyn) die treuren: want zy zullen vertrooſt worden.*

XVIII.

Zagtmoedigheidt.

Bekoorelyke Maagdt, door 's hemels Geeſt geleidt,
Hoe vredelievende zyt ge, ô Zagtmoedigheidt!
Uwe ingetoogene aert, ſtreeldt een oprecht gemoedt,
Gelyk uw zagte hant het teder ſchaapje doet.

Zagtmoedigheidt! doorluchte Maagdt,
Die 't merk van 's waereldts Heiland draagt,

Be-

Beminde Zuſter van de deugdt,
Die de aardt bezit in vrede en vreugdt,
Vrindin van 't vriendelyk beleid,
En ſpeelgenoot der Nedrigheidt;
Wat zyt gy van een zagte aert,
Niet wulps, maar zedig en bedaart,
Geduldig in verdriet en leedt,
Ter ſchuldvergiffenis gereedt:
Daar ge altoos u grootmoedig toont,
En nimmer kwaadt met kwaadt beloont.
Wierdt Moſes, die getrouwe knegt,
In 't ampt door Godt hem opgelegt,
Door Mirjams en Aärons reên
Geſmaadt, als of Godt niet alleen
't Zy mondt aan mondt, of uit de wolk,
Door hem, zyn laſt gaf aan zyn volk;
Dan toont die telg van Jochebeth,
(Schoon Godt op hunne reden let)
Dat zyn opregt zagtmoedig hert,
Niet eens tot toorn ontſteeken werdt;
Maar de Almacht laat niet onverſchoont,
Die hem in Moſes ſmaat of hoont.
Zagtmoedigheidt beſtiert den geeſt
Van Davidt, als hy onbevreeſt,

Met heldt Abiſaï, den * Vorſt,
(Schoon deze na zyn leven dorſt)
In 't heïr ziet ſlapen, en zyn handt
Hem biede op dat hy raakt van kant:
Neen, neen, zegt Davidt, treft hem niet;
't Is nooit Abiſaï geſchiet,
Dat hy, die het gezalfde hoofdt,
Uit booze drift het leven rooft,
Of ſpies of dolk in 't harte dreef,
Daar voor by Godt onſchuldig bleef.
Of wil de wraak die bloedt verzwelgt,
Dat Davidt, Simeï verdelgt,
Neen zegt die Koning naar Godts hert:
Laat af, eer gy me een aanſtoot werdt
Abiſaï! zoude ik zoo ſnoodt
Myn zetel veſten op zyn' doodt?
Of is die Parel aan de kroon
Van Juda; 't voorbeeldt van Godts Zoon,
Niet groot genoeg om na te gaan,
Ziet dan den Heiland zelver aan:
Dien Goël, wiens zagtmoedigheidt,
Alöm een ſchoonen glanſch verſpreidt.
Die, hoe de boosheidt op hem ſcholdt,
Geen heilloos kwaadt met kwaadt vergolt,

Nog

* *Saul.*

Nog nimmer dreigde, ſchoon de ſmaat
Hem vinnig trof met bitſen haat,
Maar gaf den Hemel van zyn zaak,
't Rechtvaardige Oordeel, en de wraak.
Weer dan, ô menſch! uit uw gemoedt,
De boosheidt en den toornegloedt;
Ontfang ſteeds met zagtmoedigheidt,
Het woord 't welk in u wordt geleit;
Op dat het opga in uw hert,
En uwe ziel gezaligt werdt.

Pſalm XXXVII. vers 11. *De zagtmoedige daar entegen zullen d'aarde erffelyk bezitten, ende zich verluſtigen over grooten vrede.*

Matth. Cap. V. vers 5. *Zalig (zyn) de zagtmoedigen: want zy zullen het aardtryk beërven.*

XIX.

Heilbegeerte.

De Heilbegeerte, die een Boek geöpent heeft,
Waar op een Hemelſch licht zyn glans en ſchynzel geeft,
Leert ons (ſchoon and'ren zig aan de aarde en 't aardtſch verbinden)
Dat de oorſprong van ons heil is in Godts woordt te vinden.

Ontſluit de Hemel zyne zaalen,
Doet God zyn' zegen nederdaalen,

Als

Als de arme noodtdruft tot hem ſchreidt:
Die zelve Godtheidt geeft haar zegen
Aan 't menſchdom, en toont hen de wegen,
De paden der gerechtigheidt.
Allengs zag men dat licht verſchynen;
Tot dat de Wet de nacht-gordynen,
Der droeve onwetentheidt verſchoof:
Toen brak het door met meerder klaarheidt,
Tot dat in 't eind' de mond der waarheidt,
De Deur ontſloot van 't heil geloof.
In de overdenking van 't vermoogen
Van 's Heeren wet zoo klaar voor de oogen,
Vervrolykt Davidt zig het meeſt:
Hy durfde één zaak van Godt begeeren,
Dat hy zyn leeftydt mogt verkeeren,
In 's Heeren huis verheugdt van geeſt.
Maar wordt hy van dat licht verſteken,
Daar hy als balling weg-geweken,
Zyn Godt by 't volk niet dienen mag,
Dan kan zyn ziel verkropt van ſmarte,
Dien naaren toeſtant van zyn harte
Niet draagen, maar roept met geklag;
Gelyk een angſtig hert, verleegen,
Met ſmert verlangt op zyne wegen,

Naar

Naar eenen beek tot laaffenis:
Zoo voelt myn Ziel haar drift verlangen,
Om u te loven met gezangen,
ô Godt daar 't volk vergadert is!
Wanneer zal ik dat heil aanschouwen
ô Heer! Gy zyt myn vast vertrouwen,
U zoeke in den morgenstondt:
Myn ziel aamägtig en bezweeken,
Zucht nu, van dat genot, versteeken,
In een woestyne, dor van grondt.
  Hoort Isrel der Apost'len monden,
Op 't Pinksterfeest aan hun verkonden,
In wien hun heil verborgen leidt:
Zy worden, (van onkunde afkeerig)
Terstondt naar 't groote heilbegerig,
En eeren 't woordt der zaligheidt.
Ziet gy Candaces Moorman reizen,
Op 't geen hy leest aandagtig peizen,
't Is niets, zoo lang hy 't niet verstaat:
Maar is Philippus opgesteegen
Ten wagen, dan, dan krygt hy zegen,
Van wien hy zig ook doopen laat.
Verkondigt Paulus, aan den * Joden,
Des Heilants wetten en geboden,

Al

* *Te Antiochiën in Pisidiën.*

Al ſtrekt de luſt niet dat hy 't hoort:
De Heiden voelt zyn ziel ontſteeken,
Als hy van zulk een heil hoort ſpreeken,
En bidt ook om dat zelfde woordt.
Laat dan, ô dwaaze en aardtſch-gezinden!
't Verganklyk goedt, u niet verblinden:
Zoekt Godt en zyn gerechtigheid.
En 't geen u verder in dit leven,
Van noden is, zal hy u geven,
Op dat Hy u ten Hemel leid.

Pſalm CXIX. vers 131. *Ik hebbe mynen mondt wyt open gedaan; ende gehygt: want ik hebbe verlangt naa uwe geboden.*

Matth. Cap. V. vers 6. *Zalig (zyn) die hongeren ende dorſten (na) de gerechtigheidt: want zy zullen verzadigt worden.*

XX.

Barmhertigheidt.

Barmhertigheidt, die 't oog hier neder heeft geslagen,
Op de eerste ontloken jeugdt, deelt met een milde handt
't Gezegent Voedtzel uit, tot hulp en onderstandt.
Wie mild gezegend is, help de Armoê onderschraagen.

Gelyk de zuivre Zon haar ſtraalen,
Op't vruchtbaare aardtryk neêr laat daalen,

En

En over al haar kracht verſpreidt:
Zoo even ſchitterdt in onze oogen,
Uw tedre hulp en medoogen
Liefdadige Barmhertigheidt.
Gy ſtaat gereed met opene armen,
Om den verleegnen te beſchermen,
Die toevlucht neemt in uwen ſchoot:
Mildtdadigheidt zoo ryk van haven,
Geeft u haar ſchatten; om die gaven
Blyde uit te deelen in den noodt.
Dwaaldt een Egyptiſch man, verlegen,
Langs berg en ongebaande wegen,
Verlaaten van zyn eigen Heer;
Ontbloot van 's lyf noodwendigheden:
Door ziekte en krankheidt fel beſtreden;
Gy ſlaat uwe oogen op hem neêr.
Al heeft zyn Heer geen mededoogen,
De vreemden zyn met hem bewoogen,
't Barmhartig hart van Juda's Vorſt
Van Davidt, trooſt hem in zyn ſmarte,
Vervroolykt het beangſtigt harte,
Verkwikt zyn honger, leſcht zyn dorſt.
Staak, ſtaak, ô Prieſter, uwe gangen!
Wordt gy met meêly niet bevangen,

Daar

Daar gy dien menſch zoo deerlyk ziet:
Ach neen! de Prieſter agt geen kermen!
Ja geen Levyt weet van erbermen!
Zy kreunen zig zyn' toeſtant niet.
Zy willen zyne wond niet ſtelpen!
Elendige, wie zal uw helpen?
Barmhertige Samaritaan
By u wordt hulp en trooſt gevonden;
Gy giet hem oly in zyn wonden,
Gy ziet hem met ontferming aan!
Toen Jeſus hier op aard verkeerde,
En 't volk zyn wyze leſſen leerde,
Blonk deeze hoofdt-deugdt by hem uit:
Zyn goedtheidt doemt geen Magdalenen;
Nog Zondaars die boetvaardig weenen,
Geen Moordenaar hy buiten ſluit.
Steldt hy het volk hunn' pligt voor oogen,
't Barmhertig hart voelt zig bewoogen,
En wil dat elk zyn deel geniet:
Dan ſpyſt hy het met wonder-brooden,
Zoo, dat by 't geen 'er was van nooden,
Meer dan 'er eerſt was, overſchiet.
Godtvruchte zielen dan, wie vreeſt 'er,
Op 't ſpoor van uwen grooten meeſter,

Uw

Uwe evenmenſchen wel te doen.
Roept noodtdruft u met opene armen,
Om byſtant, ai wilt u ontfermen!
Loop toe, om tot haar hulp te ſpoên.
Wie dan aan 's Heilants arme leden,
Op aard' zyn liefde zal beſteden,
Wordt daar voor zegen toegezeit:
Al wordt het niet op aard' verkreegen,
Hier na baart weldoen, milden zegen,
In 't Oordeel roemt Barmhertigheid.

Zach. Cap. VII. vers 9. *Ende doet Goedertierenheidt, ende Barmhertigheden de eene aan den anderen.*

Matth. Cap. V. vers 7. *Zalig (zyn) de Barmhertigen: want haar zal barmhertigheidt geſchieden.*

XXI.

Reinigheidt des Harte.

Beschou deeze eedle Maagd, met traanen op haar wangen,
Dit nederbigg'len op een hart dat hevig brandt:
Die leert hoe 't reine hart, met uitgestrekt verlangen,
Zucht tot den waaren Godt, naar 't eeuwig Vaderlandt.

Te rug gy die 't verganklyk mindt,
En u verlustigt in uw schatten,

Die

Die uwen Godt in 't aardtfche vindt,
En ftreelt 't geen uwen luft kan vatten.
Die boosheidt voedt, den Mammon eert,
De Hoovaardy in top durft voeren,
De fnoode weelde hoog waardeert,
En gaat op 's Naaftens welvaart loeren.
Dat is het niet, ô dwaaze menfch!
Waar op gy uwe hoop moet bouwen,
Zoo gy verkrygen wilt uw' wenfch,
Om uwen Godt in 't licht te aanfchouwen,
Dan moet gy rein van harte zyn:
Geen Nabal u ten voorbeeldt nemen,
Nog met den Pharizeeu in fchyn
Godt dienen, dat 's van Hem vervreemen.
Neen Chriften-ziel veft uw gezigt,
Op Abel, de eerfte bloedtgetuigen,
Zyn deugdt vond heul by 't eeuwig licht,
Schoon hy voor Caïns haat moeft buigen.
Godtvruchtige Enoch die aan 't oog
Van zynen Schepper kon behagen;
Wierdt als een Arendt naar om hoog,
Door lucht en ftarren heen gedragen,
Alleen (dus fchept Godt zelve luft,
In zynen roem niet te vergeeten,)

Om dat zyne eedle ziel geruſt
Godt diende, met een rein geweeten.
En... maar, ô Dicht-luſt, waar zoud gy
Met uw gezang ten einde raaken?
In 't na beſchouwen van den ry
Der Helden, die als ſtarren blaaken!
Godtvruchte Noagh ſtrekte een baak:
Heldt Abraham komt Godt nog nader:
Zyn Iſaac volgt hem met vermaak,
En Jacob volgt zyn' vroomen Vader.
Prins Joſephs ziel blyft onbeſmet,
En kuiſch, hoe fel belaagt, beſtreeden:
Deugdtzaame Loth was 't hart bezet
Met druk, om Sodoms gruwelheden.
Als Davidt zang en ſnaaren paart,
Dan leeft hy beſt, dat ſtreelt zyn zinnen:
Maria's nederigen aert
Wil ſtille zedigheidt beminnen.
En ziet Godts Zoon, Nathanaël!
Dan hoort men tot zyn lof verkonden,
Zie daar een zoon van Israël,
Daar geen bedrog in werdt gevonden.
Gy dan! ô dierbre Tempel Godts!
ô Menſch vliet alle zond'lykheden!

Dan

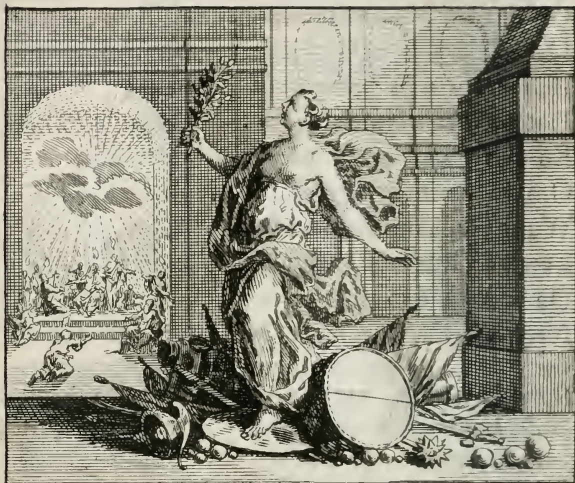
Dan zal Godt zelfs, die ſterke rots,
Met u, uw wandelpadt betreden.
Hy zal u tot een Vader zyn,
En gy zyn wel geliefde kind'ren,
Op dat de waereldt ſchoon van ſchyn,
Uw ziele niet belaag' nog hindren.
Bidt Hem met Jeſſes grooten zoon,
Dat hy een rein hart u wil geven,
En dat zyn Geeſt, uw geeſt bewoon',
Om heilig naar zyn wil te leven.
Want Godt die rein en heilig is,
Kan met zyn aldoorſtraalende oogen,
De minſte ſtip van ergernis,
Nog iets dat zondig is gedoogen.

Spreuken Cap XXII. vers 11. *Die de reinigheid des harten lief heeft, wiens lippen aangenaam zyn, diens vrindt is de Koning.*

Matth. Cap. v. vers 8. *Zalig (zyn) de reine van harten: want zy zullen Godt zien.*

XXII.

Vreedzaamheidt.

De Vredelieventheidt gehoogzaam van gemoedt,
Vertrapt het Wapentuig des Oorlogs met den voet:
Zy draagt in haare handt, een tak van frisſche Olyven,
Is nederig van geeſt, en heuſch in haar bedryven.

Laat het verſlindende Oorlogsvuur,
(Al is 't zomwyl van korten duur)

Haar

Zyn zwavelmonden open zettten;
En met een onvertzaagde hand,
Fel tegens zyn party gekant,
Zyn beſt doen om ze te verpletten.
Geruſter leeft de zoete vreê,
Zy houdt het moordtzwaart in de ſcheê,
En doet alöm de welvaart bloejen:
Zy, met de Olyftak in de weer,
Legt al het ongenoegen neêr,
Als zy het twiſtvuur aan ziet groejen.
Toen bitze Tweedragt aanvang nam
By 't Harders-volk van Abraham
En Loth: toen ſchoot ge, ô Vrede uw ſtraalen:
Staak twiſten! (ſprak Godts heldt:) kieſt gy,
ô Neef, de regterhandt? 'k zal my
Dan aan de ſlinker zy bepaalen.
Agt Ephraïm zig zelf verſmaadt,
Wanneer Manaſſ' ten ſtryden gaat,
En ſlaat het heïr der Philiſtynen:
Een woordt van krygsheldt Gideon,
Doet de Eedle Vreê gelyk een zon
Weêr 't hart van Jozephs krooſt beſchynen.
Vreêlieventheid bezielt 't gemoedt
Van Mozes, als hy twee verwoedt,

Op weg naar de overmagt ziet dingen.
Nooit droeg de Vrede schooner kroon,
Als toen zy Davidt, en den *Zoon
Des † Konings, koos tot lievelingen.
De wyste Vorst, de grootste zon
Van Israël, Vorst Salomon,
Ziet in zyn Ryk de Vrede lichten;
Ja! Godt die op het harte ziet,
Geluste 't onder zyn gebiedt,
Zyn Vrede-tempel op te rigten.
't Vreedzaam gemoedt der Moeder-maagdt,
In 't hart de zuivere tekens draagt,
Van 't heil, dat Godt haar wilde schenken:
Al wat ze hoort, al wat ze ziet,
Verheft haar hart tot hoogmoedt niet,
Maar baardt een zedig overdenken.
De bloedt-bazuin die Paulus blaast,
En onheil dreigt, verandert haast,
Als Jesus hem zyn stem doet hooren:
Dan wordt die Saulus omgekeert,
Zoo dat hy niets dan vrede leert,
Dat ziels-kleinoodt kan hem bekooren.
De mondt der waarheidt, in wiens mondt,
Zig nooit bedrog of logen vondt,

Voor-

* *Jonathan.* † *Saul.*

Voorzegt het vreedzaam hart, Godts zegen.
Ja! Paulus op verheven toon,
Als een Gezant van Godes zoon,
Biedt u den vreê van Chriſtus weegen.
Jaag dan, ô menſch, met uw gemoedt
Den vrede na, als 't hoogſte goedt!
Laat heiligmaking u behaagen.
Want zonder deez' verheven deugdt,
Zal niemant, in de onſterfbre vreugdt,
De gouden kroon des leevens draagen.

Pſalm XXXIV. vers 15. *Wykt af van 't kwaade, ende doet het goede; zoekt de vrede ende jaagt ze na.*

Matth. Cap. V. vers 9. *Zalig* (*zyn*) *de vreedzaame: want zy zullen Godts kinderen genaamt worden.*

XXIII.

Verdrukking.

Schrik niet, ô Christen-ziel! ziet gy Verdrukking staan,
Al wyst ze op marteltuig en toont u martel lyken:
Al toont zy u het kruis der tegenspoeden aan;
Dat zyn de midd'len om den schoonsten prys te stryken.

Vergeefs woedt gy ô Tiranny!
Vergeefs toondt gy u zelfs verbolgen,

't Is

'T Is vruchteloos door dwing'landy,
Godts lievelingen te vervolgen.
Godts heilig oog houdt zelfs de wacht,
Op die hem vreezen, dienen, eeren,
Al hebt gy 't lichaam in uw magt,
De ziel kunt gy niet overheeren.
Dat kost'lyk pandt is veel te groot,
Om dat in kluisters vast te zetten;
Ja zelfs de wreede en felle doodt,
Kan haar, haar vryheit niet beletten.
Vaar voort, ô Jesabel, vaar voort!
Legt vry Elias duizendt laagen:
Besmet uw ziel met Naboths moordt!
Doet Godts Propheeten 't leedt verdraagen.
Godt zelf zorgt voor zyn trouwen knegt.
Obatjah voor zyn Heil-propheeten.
't Onschuldig bloedt roept wraak, krygt recht;
Als gy van honden wordt gegeten.
Verdrukte * onnoselheidt schep moedt!
Dreigt u den modder te overstelpen,
'k Zie Ebed-Melech weêr met spoedt,
U uit dien vuilen moordtkuil helpen.
Moet gy, ô Boetgezant! het hoofdt
Om eenen dart'len dans verliezen,

ô Vorst

* *Jeremias.*

ô Vorſt! 't is roekeloos belooft:
Verwerp dat onbedagt verkiezen.
Maar neen! te heerlyk ſtraalt dat licht,
Judea's Vier-vorſt in zyne oogen:
De boosheidt hoort niet naar haar pligt,
Nog kan geen ſtrenge tucht gedoogen;
Als Steven 't Jodendom verwyt,
Dat zy hun Heer aan 't kruishout dooden,
Dan barſt hun heilloos hart van ſpyt,
Meer heeft hun moedtwil niet van nooden,
Om hem te helpen aan een kant:
Maar 't is vergeefs ô Vloekverwanten!
'k Zie reets een nieuwen kruisgezant,
Op Stevens aſch, den ſtandaart planten.
Dat zyt ge, ô edle Tarſiaan!
Al ſchept gy nu in 't kwaadt behaagen,
Eerlang zult gy ons doen verſtaan,
Wat gy om Jeſus hebt verdraagen.
Gy dan, die om uw' waarden Heer,
Zucht onder 't kruis der tegenheden,
Gedenk hoe dat hy zelfs wel eer,
Om u heeft ſmaadt en doodt geleden.
Ai draag geduldig allen leedt!
Doorluchte Paulus agt geen ſlaagen,

Nog

Nog iets het geen de boosheidt ſmeedt,
Als hy 't om Jeſus maar mag draagen.
Geen laſtertaal, geen geeſſelroên,
Nog ſchipbreuk, honger, dorſt, nog ſtranden,
Geen ſteniging, nog yſſch'lyk woên
Nog naare kerkers, boej' nog banden:
Ja zelfs den doodt waardeert hy niet!
'k Agt, zegt hy: al die moeilykheden
Der waereldt, lyden, nog verdriet,
En wat 'er ooit kan zyn geleden,
In 't minſte, by het groot gewigt
Van heerlykheidt, zoo hoog verheven,
Dat Godt zyn heiligen in 't licht
Hier na in vol genot zal geven.

Jeremia Cap. xv. vers 15. *ô HEERE, gy weet (het;) Gedenkt myner ende bezoekt my, en wreekt my van myne vervolgers; ende neemt my niet weg in uwe lankmoedigheidt (over haar:) weet dat ik om uwent wille verſmaatheidt draage.*

Matth. Cap. v. vers 10. *Zalig (zyn) die vervolgt worden om der gerechtigheidt wille: want harer is het koningryk der Hemelen.*

XXIV.

Vergelding.

Den milden Overvloedt, dien ons Vergelding toont,
Zit hier op haaren throon met luister, en gekroont,
Daar zy in 't kostlyk kleedt in majesteit verheven,
Leert met de meetstok elk naar waarde loon te geeven.

Zou dan verdrukte deugdt altoos
Veragt, vertrapt zyn, en verschooven,

En

En nimmermeer het hoofdt naar boven
Opbeuren, maar dus eindeloos
Het doel der ſnoode boosheit weezen?
Dat duldt de goede Hemel niet!
Nadien Hy op hen neder ziet,
Die zynen Naam eerbiedig vreezen.
Al doemt men Joſeph tot den Put;
Al leit zyn Huisheerin hem laagen:
Laat zig de Schenker agt'loos draagen:
Godt zelve blyft zyn vaſte ſtut.
Een droom den Vorſt wel uitgelegen,
(Dat hier der blinden wysheidt zwygt)
Maakt dat hy tot de hoogheidt ſtygt;
En 't landt alöm vervult met zegen.
Dan keert geleden ſmaadt en leedt
In vreugdt, dan worden boejen en banden,
Cieraân om hals, en borſt, en handen:
Het ſlaafs gewaadt, een purper kleedt.
Het dienſtbaar juk een zegewaagen:
Voor hem buigt zelver Potiphar:
Ja, Jacobs krooſt knielt voor die ſtar,
Die voor hun welzyn zorg zal draagen.
Verdrukte Mordechai, zyt gy,
Zoo zwaar een laſt in Hamans oogen,

Dat

Dat hy om u niet wil gedoogen,
Den Jood in Perſen's heerſchappy!
Laat u zyn hoogen moedt niet belgen,
Al is voor u een galg bereidt:
Schep moedt! des Hemels Majeſteit
Zal dien Hoogmoedige verdelgen,
Rechtvaardigheidt, treedt in 't gericht.
De Vorſt doet het Geſchigtboek leezen,
Waar in hem ſtraks wordt aangeweezen,
Hoe Mordechai hem heeft verplicht.
Betoonde deugdt kreeg ſtraks belooning.
Sloeg Hamans trots ten afgrondt neêr,
En ſtelde Mordechai in eer,
De tweede in aanzien by den Koning.
Of luſt het ons hier Daniël,
Te aanſchouwen, toen de laſtermonden,
Dit ſnood en heilloos middel vonden,
Geſterkt door 't Koningklyk bevel,
Dat niemant in geen dartig dagen,
Tot Godt of menſch met zyn gebeên
Zou nad'ren, dan tot u alleen
Darius! men zag al hun laagen,
Want lag hy in der Leeuwen kuil,
Hy had min dan de Vorſt te vreezen

Dog

Want het oneindig Opperweezen
Sloot zelf der leeuwen wreeden muil,
'k Zag die ontaarden van geweeten,
Door 't Vorſtlyk vonnis dat men gaf,
(Dus krygt het kwaadt verdiende ſtraf)
Ten prooy van 't woeſt gediert' geſmeeten.
En.. maar, ô Vroomen dezer aard'!
Al wil de boosheidt der Tirannen,
Als kaf u van den dorſch-vloer wannen,
Voor u werdt grooter heil bewaart.
Zoo gy met Paulus hebt geſtreden,
Den loop voleindt, 't geloof behoudt:
't Gaat vaſt dat gy uw Godt aanſchout,
Hier na, in 't Ryk der eeuwigheden.

Spreuken XXIII. vers 18. *Want zekerlyk daar is eene beloninge: ende uwe verwagtinge en zal niet afgeſneden worden.*

Matth. Cap. XVI. vers 27. *Want de Zone des Menſchen zal koomen in de heerlykheidt zynes Vaders met zyne Engelen, ende als dan zal hy een iegelyk vergelden na zyn doen.*

XXV.

Einde.

Een oude Gryſaart, met een klimop krans gekroont,
Is 't Leerzaam zinnebeelt dat 's waereldts eindt vertoont:
Dit leert ook 't by-cieraadt: ô ja! dus ſpoeit ten leſte,
Ons leven naar het graf, gelyk de zon naar 't weſte.

Gelyk de Zon haar loop volendt,
Als zy van 't Ooſt' naar 't Weſte rendt,

En

En dus den zeeplas komt genaken!
Zoo neemt al 't ondermaansche een keer,
't Geen eens begin nam, eindigt weer,
Niets is, of 't zal ten einde raaken.
Na 's Hemels Almagt 't heerlyk werk,
Van 's waereldts schepping, paal en perk
En juisten orden hadt gegeven,
Den tydt geschikt voor dag en nacht:
Het Aardtryk gaf een vruchtb're kracht:
Den Mensch bezielt met geest en leven;
Toen ruste hy: zyn toevoorzigt,
Houdt maar zyn heilig oog gerigt,
Op 's waereldts netten loop en orden:
Tot dat dit wonderbaar Heel-al,
Op 't klinken van 't Bazuingeschal,
Zal einde en heel vernietigt worden.
Belooft Godt zelve aan Abraham,
Dat het geslacht van zynen stam,
Het vruchtbaar Canaan zal bewoonen,
Naau zyn Vier Hondert jaar ten endt,
Of Godt heeft zig tot hun gewendt,
Om hen zyn goedtheidt te betoonen.
Hy die hen onder 't harte droeg,
(Al zyn tien Plaagen naau genoeg,

Om 't hart van Pharo te verzagten,)
Voleindt de grootheidt van hun druk,
En maakt een eind van 't dienstbaar juk,
En baardt dien dag dien zy verwagten.
Ziet gy de Wet aan Amrams * Zoon,
Door Godt op Sinaï geboôn,
In haaren glans en grootheidt praalen:
Ziet gy zyn Tempel opgerigt,
Door Juda's † Vredevorst gesticht,
Waarin Godt zelf kwam nederdaalen:
Die wet zoo vol van dienstbaarheên,
En Offerhanden, en gebeên,
En wat het zigtbre zig verbeelde,
Verdween in 't eindt toen Godes Zoon,
Gedaalt op aarde uit 's Hemels throon,
Aan 't volk zyn wetten mededeelde,
Ja, zelfs dien Tempel zoo vol pragt,
Verloor in 't eind' zyn glans en magt,
Toen Romens ‡ Veltheer hem verdelgde;
En 't Joodts gezag ter nederzeeg:
En Juda's volk den doodtsteek kreeg:
En 't aardtryk 't dierbaar bloedt in zwelgde.
Ook zal het woordt der zaligheidt,
Dat overal haar geur verspreidt,

* *Moses.* † *Salomon.* ‡ *Titus Vespasianus.*

Ver-

Ver boven 't aardtſche ſchoon te kiezen.
In 's waereldts allerlaatſten ſtorm,
Als 't ganſch Heel-al uit haaren form,
Geſchokt wordt, haare kracht verliezen.
Als 's waereldts dag-toorts, als de maan
Dat blakendt nachtlicht zal vergaan:
Den ſterren van den hemel vallen:
Wanneer de alvoedende natuur,
De lucht, het aardtryk, water, vuur,
Neer ſtort, en keert tot niet met allen.
Dewyl 't dan eenmaal zal geſchiên,
Dat de aarde, 't eind' der aard' zal zien,
Ach Chriſten ziel, ach! hoe begeerlyk,
Behoorde uw wandel (niet in ſchyn)
Voor 's Hemels oog opregt te zyn,
Godtzalig, heilig, trouw en eerlyk.
Want wy verwagten na deez' tydt,
Dit 's ſtof die onze ziel verblydt!
Weêr nieuwe Hemelen en Aarde:
Een plaats waar in Gerechtigheidt,
Haar glans en helder licht verſpreidt,
Nooit hoog genoeg geroemt naar waarde.
Daarom bevlytigt u, ô Menſch!
Dat gy verkrygen moogt uw' wenſch,

't Genot van 's Hemels heerlykheden:
Tragt dan dat al uw poging ſtrekt,
Dat gy onſtraflyk, onbevlekt,
Van Hem bevonden wordt in vreden.

Daniel Cap. XII. vers 13. *Maar gy gaat heenen tot het einde, want gy zult ruſten, ende zult opſtaan in uw lot, in 't einde der dagen.*

1 Corinth. XV. vers 24. *Daar na zal het einde zyn, wanneer hy het Koningkryk Gode ende den Vader zal overgegeven hebben: wanneer hy zal te niete gedaan hebben alle heerſchappye, ende macht ende kracht.*

HET

HET LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA.

VERVAT IN

DRIE BOEKEN.

HET LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA.

EERSTE BOEK.

INHOUDT.

Baals Priesterschap bereidt vergeefs hunne Offerhand':
Elias offert Godt, die 't straks door vuur verbrandt.
Gantsch Israël erkent des Hemels alvermoogen.
Men slagt Baals Priesteren te Kison; Jesabel
Dorst na 't onschuldig bloedt des Tolks van Israël,
Hy vlucht: dog Gods Gezant verkwikt hem uit den hoogen.
Godt zelf verschynt hier op aan Horeb, zyn' Propheet;
Dien Hy zyn' wil ontdekt: Elias werpt zyn kleedt

Elisa om den hals, om in zyn plaats te koomen.
Elisa volgt zyn' Heer met yver, dog bevreest,
En krygt op zyne beê twee deelen van zyn' geest.
Elias werdt hierop ten Hemel opgenoomen.

Myn Zangster voelt haar lust en yver nooit verzaadt,
Als zy (schoon onvolmaakt) de handt aan 't speeltuig slaat,
Om uit de ryke Bron van Godts gewyde blaâren,
(Nadien geen honigzeem dat zoet kan evenaaren,)

Haar nut te trekken: zy, zy wenſcht' op helden wys',
Een blyden toon te ſlaan, Godts grooten naam ten prys.
't Orakel van zyn woordt, met hemel ink beſchreven,
Schetſt ons den Heilgezant ELISA af naar 't leven,
Den Zoon van Saphat, van den nutten akkerbouw
Geroepen, door Godts knegt *Elias*, die getrouw
Zyn heilig ampt bediende, en Godts bevel verrigten:
Eliſa, zult gy ons gelyk een Vuurwolk lichten!
Zult gy de leidſtar zyn die voor ons heen zult gaan!
Welaan, wy volgen u, langs Berg, Woeſtyn, Jordaan,
En zullen, wil ons Godt door zyne byſtant ſterken,
Aanhooren hemeltaal, aanſchouwen wonderwerken.
ô Eeuwige Monarch! die in 't vol zalig ſchoon,
Van uw volmaakt Paleis, voor uwen Hemelthroon,
Aartſch-eng'len, Engelen, en vlugge Cherubynen
Met Goddelyk ontzag, eerbiedig ziet verſchynen,
Verwaardigt myn gezang t'ontfangen in uw licht:
Bedaau met uwe gunſt myn ſtamelend' gedigt,
En laat uw milden Geeſt uit uw doorluchte zaalen,
Op my, Algoede Godt, in zeegen nederdaalen!
Dan ſlaat myn Zangeres een hoog verheven toon,
Op Hemels maatmuzyk, dan volgt zy Saphats zoon
Eliſa, in een rey van dierb're wonderheden,
Dan zal ze in zegening met luſt haar vlyt beſteden.

En

En dus, door uwen Geeſt en uw genâ beſchut,
Verſtrekt zy voor zig zelve en anderen ten nutt'.
Toen Israël zig boog voor Baäls rookaltaren,
En ſchandlyk was verleidt door ſnoode wichelaren,
Ontſtak Elias geeſt grootmoedig voor den Heer;
Dies hy tot Achab ſprak: geef Godt alleen alle eer,
Beroerder Israëls, breek af uw boozen-handel,
En keer u tot den Heer door een opregten wandel;
Verlaat den Afgodtsdienſt en volgt de Godtheidt na.
Verſaam ô magtig Vorſt (ſlaa myne woorden ga)
Verſaam op Carmels kruin de onzalige Propheten,
Die van den dartlen diſch der Ryksvorſtin thans eeten,
En agtmaal vyftig man en vyftig, van de geen
Die Baäl offeren in ſnoode gruwelheên.
En laat aan de andren kant op uw bevel en orden,
Het gantſche Israël by een verſamelt worden.
Vorſt Achab op dit woordt roept al het volk by een.
Hier vloeit de menigte terſtondt naar Carmel heen.
Het valſch Prophetendom, de blinde Wichelaaren,
Boſchprieſters, en een heir van tallelooze ſchaaren,
Verwagten hier by een thans de uitkomſt met gedult:
Elias door de kragt van 's Hemels Geeſt vervult,
Roept uit: hoe lang zult gy in twederly gedagten,
Den afgodt dienen, en den waaren Godt veragten?

En

En hinken wederzydts, is Godt alleen de Heer,
Aanbidt Hem met ontzag en geef geen ander de eer:
Volg in gehoorzaamheidt wilvaardig zyn geboden.
Maar helpt den afgodt Baal u, uit gevaar en nooden,
Omhelſt hem, volg met luſt geſtadig vroeg en ſpa,
In uwe blinde drift, uw blinden rookdienſt na.

Een diep ontſteltenis treft elk op deeze reeden.
't Regtvaardige verwyt waar door elk wordt beſtreden,
Veroorzaakt dat het volk door 't Prieſterdom verleidt,
Geen antwoordt geeft; terwyl, op zyn ſtilzwygentheidt,
Elias voortvaart: Ik, ik ben alleen van allen
De heil-Propheeten (die door 't bloedtzwaardt zyn gevallen,
Of door het marteltuig geſneuvelt) nog in ſtant:
Hier zie ik op den berg rontom aan allen kant,
Vier Hondert vyftig man, die Baäl offer branden,
Wel aan men keur voor zig een Var ter offerhanden,
Men geeve ons ieder een, op dat deez' groote ſchaar,
Den Var na haaren zin bereide op 't hoog altaar,
Men leg hem op het hout, wilt hem aan ſtukken breeken,
Maar geenſins vuur daar by om 't offer aan te ſteeken:
Dan zal ik mynen Varre op een gelyke wys,
Verdeelen op 't altaar, des Heeren naam ten prys.
Roep gy dan uwen Godt om hulp aan met gebeden,
Ik zal myn offerdienſt tot 's Heeren eer beſteden,

En

En ſmeeken tot myn Godt, tot Hem die eeuwig leeft,
Die Godt dan, die met vuur zyn hulp en antwoordt geeft,
Die zy de Almagtige en een Oppergodt der goden.
Straks roept gantſch Israël wy volgen uw' geboden,
Uw woordt zy tuſſchen ons een vaſt gemaakt Verbondt:
Elias opent weêr op deeze reên zyn' mondt:
Keur nu, ô Prieſteren! den Var uit, voor uw allen,
Bereidt hem, want gy zyt een menigte in getallen,
Bereidt den uwen eerſt en roept tot uwen Baal,
Op dat hy tot uw hulp van boven neder daal':
Aanbidt hem, ſchreeut tot hem, en is hy hoog verheven,
Gelyk gy 't volk verhaalt, ligt zal hy antwoordt geven,
Ontſteek geen Offerhandt nog leg geen Vuur daar by,
Op dat uw blindt verſtand zyn godtheidt kenlyk zy.
In 't eindt genaakt den tydt, waar op de Baälieten,
Hun offer ſlagten, en het jeugdig bloedt vergieten,
Des uitgekooren Vars, de gryſe Wichelaar'.
Verdeelt het offerdier op 't opgeregt altaar.
Men zoekt by drekgoôn hulp: men houdt tot aan den middag
Van 't kriekende uchtent licht, een uitgelaten Biddag:
Men roept, men ſchreeut tot Baal! ô Helper van uw volk!
Grootmagte Baal daal neêr, daal neder in een wolk
Van offervlammen, om dit offer aan te ſteeken;
Verhoorde gy wel eer ons roepen, bidden, ſmeeken,

Redt

Redt ons, verlos ons nu, zendt uwe byſtant neêr,
Op dat dit volk u ken voor haaren Godt en Heer.
Geef antwoordt groote Baal, betoon uw mogentheden,
Maar 't is vergeefs, nog ſtem, nog vuur daalt naar beneden,
Men ſchreeut te dwaas om hulp by iets dat nimmer waar.
Men ſpringt, men raaſt, men ſchopt zelfs tegens het altaar:
Hun blinde wich'lary kan hier geene uitkomſt vinden.
  Hou op, ô blindt geſlacht! wat wilt ge u onderwinden?
Laat af, het is om niet, ſchoon gy u nederboog,
En nederbuigt in 't ſtof, ontruk van harte en oog'
Het zwaare dekkleedt van uw drieſte onwetentheden:
Rigt liever naar om hoog, naar Godt uwe offerbeden,
Deeze is 't die elk verhoort, die geeft uw bede kragt.
Maar neen! men geeft op raadt, nog goê vermaning agt,
Men volgt de blinde drift, dies wordt het langs hoe grover:
Men geeft zig heel verhart aan valſche drekgoôn over.
Men buigt met harte en knien, voor Baal en Aſtaroth:
Men eert het ſchepſel meer dan Jacobs Heer en Godt.
Den middagtydt genaakt terwyl zy vrucht'loos poogen,
Dat Baal hun offerhande ontſteekt door zyn vermoogen.
  Elias midd'lerwyl aanſchout met ongedult,
Welk eene onweetentheidt hun ziele heeft vervult,
Dies roept hy: vaar vry voort, verhef op hooger toonen,
Uw' ſtemmen, zoo gy wilt uw bede zien bekroonen,

Ligt is hy overſtelpt met andren bezigheên,
Dat hy geen agt geeft op uw off'ren en gebeên.
Roep luider; is hy Godt! (dit zult gy niet ontveinzen)
Hy overdenkt veel ligt in veellerly gepeinzen,
Wat hy verrigten moet; ligt heeft hy reizens luſt;
Of mooglyk legt hy vaſt in eenen diepen ruſt.
Roept ſterker tot uw Baal, ligt zult gy 't hart hem treffen...
Kunt gy Onzinnigen, kunt gy hier niet bezeffen,
Hoe dat Elias met uw ſnooden Godtsdienſt ſpot?
Maar neen, men dwaalt al voort: zie hoe het gantſche rot,
De ſnoode Prieſters, in ontzinde razernyën,
Zig met het moordt geweer langs 't gantſche lichaam ſnyën,
Doorboorende het vleeſch met priemen, dat het bloedt
By 't lichaam nederdruipt in ruimte en overvloedt.
ô Dwaasheidt! al te groot, kan de Almagt dit verdraagen?
Men hoort een gantſche troep aan Baal om byſtant vraagen:
Daar propheteert een rey van blinde Wichelaars,
Die hun godtsdienſtigheên verrigten voor de altaars.
Men wringt zig zelve in een, in allerhande bogten.
Daar buigt men zig weêr neêr voor vuile wangedrogten.
Gints ſchreeut het heilloos rot met een verwarde taal,
Aanſchou ons Offerhandt, daal neder groote Baal,
Ontwaak uit uwe ruſt, kom haaſtig naar beneden.
Maar 't is vergeefs zyn naam om byſtant aangebeden,
Geen

Hier wykt het Ongeloof; hier zwicht Baäls Prieſterdom;
Hier zinkt de afgodendienſt van beelden, blindt en ſtom;
d'Orakels zwygen ſtil; de blinde Wichelaaren
Verlieſen 't ſnoodt gezag in Tempels en altaaren;
Hier daalt een hemelvuur uit 's Hemels opperhof,
En geeft 't bekeerde hart tot lof en danken ſtof.

'tGemeen op dit gezigt vloeit toe van alle zyden
Men hoort met eene ſtem des Heeren naam belyden
Men roept Elias Godt, is onze Godt en Heer;
Wy buigen met ontzag voor zyne grootheidt neêr.

Elias roept hen toe: grypt deeze vloekgenooten,
Dat hun onzalig bloedt aan *Kiſon wordt vergooten;
Gryp hen, dat hier niet een ontvlucht het blanke zwaardt:
Val aan! dit heilloos volk is zulk een doodtſtraf waardt!

Zoo draaft een woedend' paardt het dienſtbaar juk ontvloo-
Al wordt het, in de vlucht, den breidel aangebooden, (den,
In drieſte dolheidt voort, maar wordt dien loop geſtremt,
En wordt het door den toom en 's meeſters handt getemt,
Dan laat het zig terſtont door zyn beſtierder leiden.

Wel aan, nu van den top van Carmel afgeſcheiden,

* *Aan Kiſon.*] *Deeze* Beek *loopt uit de Zee van* Gennezareth, *naar het* Weſten, *by den Berg* Carmel *in de* Middelandſe Zee: *en ſtrekten een ſcheiding tuſſchen de ſtammen van* Iſſachar *en* Zebulon. *Ziet de aantek. op 't* IV. *Cap. der Richteren, vers* 7.

En Godts Propheet gevolgt, die 't woedende gerucht
En Jesebelles wrok, in een woestyn ontvlucht:
Zie daar, daar zit die man, vol angst, en zorg en kommer,
Vermoeit van zyne vlucht, te rusten in den lommer
Van een Jeneverboom, daar hy om bystant smeekt,
En dus tot zynen Godt in den gebeden spreekt.

Laat af, het is genoeg! dat nu myn ziel moog' sterven!
ô Heere, laat my nu dit lastig leven derven!
Knip af den levensdraat van myn verdriet en leet!
Ik ben tot heden nog op uw bevel gereet:
Maar ach! de tegenheên die myne ziel staag kwellen,
Die wenschen mynen geest weêr in uw handt te stellen:
Ik ben niet beter waardt dan, met volstandigheidt,
Te ontfangen 't sterflyk lot der Vad'ren: hier op leidt
Die wakkere yveraar zig neder op der aarde,
Ter ruste om in den ramp, die 't deugdtzaam hart bezwaarde,
Godts hulp te wagten in zyn tegenspoedt en smart.

Zoo vlucht op 't allersnelste een doodts beangstigt hart
Langs naare woesteny en bergen, en gehugten,
Op hoop om 't Jagers rot en honden eens te ontvluchten,
Waar door het wordt vervolgt en haastig nagespoort;
En vindt het eens in 't einde een vast en veilig oort,
In 't diepste van het woudt, ontbloodt van zonnestraalen,
Dan kan het uit dien angst weêr vrolyk adem haalen;

Dan

Dan ſtrekt de Wildernis een vryburg in die vlucht.

Ruſt dan Elias, ruſt, weeſt voor geen ramp bedugt,
Gy hebt de Godtheidt meê, die zal u wel bewaaren.
Ai zie! daar daalt alrede een van zyn Ryksdienaaren,
Die als een afgezant zyn's Vorſten plaats bekleedt.
Hy ſpreekt: Elias rys! verkwik u van uw leedt.
Verſterk 't verflaaude hart, verfriſch u met deez' ſpyzen.

Zoo ziet een Zeeman in het eind' de zon verryzen,
Uit eenen donk'ren nacht van wolken, 't geen zyn luſt
Met nieuwen moedt verſterkt, die eerſt ſcheen uitgebluſt,
Door 't buld'ren van den windt op de ongeſtuime baaren,
En heen en weêr geſchokt, hem ſtelde in doodts gevaaren.

Elias, op 't gezigt van zulk een lekkerny,
Verheft zig op van de aard', daar hy verheugdt en bly
Door water en door broodt, verkrygt verkwikking weder:
Straks legt hy zig geruſt weêr op het aardtryk neder;
Waarop Godts Engel hem ten twedemaale wekt,
En dus Godts hemellaſt, aan Godts Propheet ontdekt.
Staa op! man Godts ſtaa op! verſterk uw zwakke leden,
Geniet deez' ſpys en drank, verkwik u, gaa in vreden:
Den weg viel veels te lang zoo gy geen ſpys genoot.
ô Milde zegening van water en van broodt!
Door welkers Hemelkracht, Elias, veertig dagen
En nachten heenen treedt, naar 's Heeren welbehagen,

Tot dat hy by Godts Berg, aan Horeb uitkomst ziet.
Gaa voort ô groote man! wy volgen in 't verschiet,
En zullen hier met lust des Hemels last verwagten,
Wilt vry in stille rust in deez' Spelonk vernachten,
Rust hier tot dat de Zon met gulde straalen gloeit.
Zoo rust een Reiziger in stilte, die vermoeit
Op weg een plaats ontmoet daar hy (ontheft van zorgen,)
Op 't nad'ren van den nacht, rust tot den vroegen morgen;
En dus met lust vervolgt den weg dien hy verkoor.
Maar welk een hemelstem klinkt my daar in het oor'!
Wat maakt ge Elias hier? wat heeft u hier gedreven?
Men hoort Godts Heil-propheet hier op dit antwoordt geven:
Ik heb ten allen tydt, Almagtige Opperheer,
Met hart, en ziel, en zin geyvert voor uwe eer:
Want Israëls geslagt uit Isaac voort gesprooten,
Heeft met een dolle drift het dierbaar bloedt vergooten,
Der Heilverkondigers, zy hebben het verbondt,
't Geen gy hadt opgeregt, vernietigt tot den grondt,
Zy hebben uw altaar vernielt en afgebrooken,
Terwyl zy afgedwaalt in bosch en bergen rooken,
Nu ylt men om myn ziel te storten in 't verderf,
Op dat ik door het woên van Ryksvorst Achab sterf,
En door het bloedig zwaardt van Jesebelle sneuvel'.
De Godtspraak roept weêrom: treê uit, klim op de heuvel
Van

Van Horebs hoogen berg, ſtaa voor myn aangezigt!
Straks volgt een fellen windt, daar 't al voor beeft en zwicht:
De bergen ſcheuren vaſt, van boven tot beneden.
De ſteenrots ſplyt van een, met veel afgryslykheden
En breekt met yſſelyk en ſchrikkelyk gewelt.
d'Aardtbeving, die de kracht van dezen windt verzeldt,
Doet 't aardtryk als verbaaſt, beweegen op zyn poolen:
Nog bleef het heilgezigt des Eeuwigen verhoolen.
Elias ſiddert daar hy deeze wondren ziet.
Godt, die het al regeert, en door zyn magt gebiedt,
Zondt voor zyn aangezigt gevreesde vlammen heenen:
Dit vuur was naauwelyks voor Godts gezant verdweenen,
Of na deez' wonderheên en bulderendt gedruiſch,
Volgt eene ſtille ruſt en lieffelyk geruiſch.
Zoo wordt een woeſte zee, waar in de orkaanen raazen,
En 't zeenat door zyn kracht tot aan den hemel blaazen,
Allengs in ruſt gebragt, terwyl de ſtorm bedaart,
En eenen zagten windt zig met de golven paardt.

Elias valt ter aard', door eerbiedt ingenoomen:
Straks hoort hy eenen ſtem door lucht en wolken koomen,
Die hem uit 's Hemels naam des Heeren wil ontdekt.
Keer weêr, op dat uw reis zig naar Damascus ſtrekt,

En zalft my * Hazaël ten Koning, giet den hooren
Op † Jehu, dien ik heb voor Israël verkooren,
Dat hy den Schepter zwaaje op Koning Jorams throon:
En zalf in uwe plaats ELISA, Saphats zoon,
Dien ik verkooren heb; des zal 't in 't eindt geſchieden,
Dat wie Vorſt Hazaël zyn bloedtzwaardt zal ontvlieden,
Dat hy vervallen zal in Koning Jehu's magt;
En ſchoon dat Jehu niet zyn vyandt te onderbragt,
Nog zullen ze evenwel door Eliſeüs ſneeven:
Ook heb ik Israël een groot getal gegeven,
Wel zeven duizendt man, die nimmer met hun mondt
Den Baal beleden, nog zig bogen op den grondt.

Wel

* *En zalft my Hazaël.*] *Een der* Ryks grooten van Benhadad den Koning van Syriën, *die na de doodt van* Benhadad, *Koning van Syriën is geworden: waar van de Propheet* Eliſa *hem de Voorzegging deed, en ook hoe hy een geeſſel voor 't Israëlitiſche volk zoude zyn:* 2 Boek der Koningen Cap. VIII. vers 11 tot 15.

* *Op Jehu.*] *Een der* Hooftmannen *van het heir van* Joram, den Koning van Israël, *deze wierdt door laſt van den Propheet* Eliſa *door een der Zoonen van de Propheeten tot* Koning over Israël gezalft. 2 Kon. Cap. IX. vers 6. *Ziet verder van hem, hoe hy den Koning* Joram *doorſchoot*, Jeſebel *uit het venſter heeft doen werpen, de LXX zoonen van* Achab *heeft laaten ombrengen*, Ahazia *den Koning van* Juda *heeft laaten dooden. en een groote ſlagting onder de* Baals Prieſteren *liet doen: in 't* IX. en X. Cap. van 't 2 Boek der Koningen.

Wel aan nu op de reis naar * Mehola getoogen,
Daar wy Elisa zien het aardtryks onvermoogen
Ter hulpe komen, door het bouwen van het landt:
Hoe rustig draaft hy, met de ploegstaaf in de handt?
Daar ses paar runderen, het kouter door de voren
Heen trekken, tot behulp en wasdom voor het kooren.
Elisa staa! ai staa! zie wie hier herwaarts treedt!
Verlaat den zwaaren ploeg! aanschouw Godts Heilpropheet!
Elias, die aan u Godts wille zal ontdekken,
Op dat ge in Israël een wonder moogt verstrekken.
Zie daar, hy werpt zyn kleedt, zyn mantel om u heen,
Op dat gy op zyn spoor hem moedig na moogt treên;
Aanvaardt dit hoog bevel! verlaat het veldt en akker!
En kwyt u in den dienst des Heeren trouw en wakker!
Zoo wierdt wel eer de Zoon van Isaï ('t bevel
Gehoorzaam, van zyn Godt) door ziender Samuël
Verheven van de kooy, ten Heilpropheet gezegent.
Elisa ziet hoe groot een heil u thans bejegent!
Volg Godts getrouwe na! ai, dat de frisse tydt,
Van uwe levenskracht, den Heer zy toegewydt.
Aanvaardt des Hemels dienst! uw wandel zy in vrede!
Verhef de heil-bazuin! .... maar luister welk een bede,

* *Mehola.*] Abel-Mehola, *de geboorte plaats van* Elisa.

Hy voor Elias ſtort, hem vallende te voet!
Gun, (zegt hy:) dat ik eerſt myn Ouderen begroet,
En, met een afſcheitskus, my kwyt van myne plichten;
Dan volg ik welgemoedt daar gy my voor zult lichten.
Elias zegt, gaa heen, keer derwaarts, maar gedenk'
Gods dierbre zegening; het Hemelſche geſchenk'.
Gaa heen! ontfang voor 't laatſt den Vaderlyken zegen.
Eliſa, welk een beê hebt gy zoo ligt verkreegen!
Trof hier myn Zangeres nu eens den regten toon,
Waar mede 't laaſt' Vaarwel! gewenſcht wordt aan den zoon.
De Vaderliefde zou met levendige ſtraalen,
Met zielewenſchen op Eliſa nederdaalen;
De laatſte zegening, die me aan elkaar verrigt,
Deedt elk verrukt ſtaan met de traanen in 't gezigt.
Maar nu, nu zwygt zy; als onmagtig de gelukken,
Die hier den Vader wenſcht, door woorden uit te drukken,
Ja! zy ſchoot ver te kort wie haar ook byſtant boodt.
Maar tot welk afſcheitsmaal! worde ik hier uit genood'?
Wat heerlyk diſchgeregt' aanſchou ik met myne oogen?
Twee runderen geſlagt (die zig voor 't ſlagmes boogen)
En door het akkerhout ten voedtzel toebereidt.
Maar neen! ik word van hier naar Gilgal heen geleit
Daar hoor ik Godts gezant, dus tot Eliſa ſpreeken;
Blyf hier getrouwe knegt, uw dienſt is my gebleken,

Blyf

Blyf hier, de Heere Godt zendt my naar Bethel heen.
Maar neen, Elisa ſtuit terſtondt zyns meeſters reên:
Neen, zegt hy, laat vry af zoo waarlyk als wy leven,
En als de Heere leeft, zal ik u nooit begeven,
'k Verlaat u nimmermeer, maar 'k volg van ſtonden aan,
Langs Berg', Woeſtyn', Jordaan, of daar gy voort zult gaan.
Gelyk de Zonnebloem het lieff'lyk blinkend' weezen,
Der Zon volgt, die vol glantſch ten zeeplas uitgerezen,
In 't gloejendt Carmozyn met pracht te voorſchyn treedt,
Zoo volgt Eliſa hier Godts heilige Propheet
Naar Bethel; daar zig ſtraks een rey van Zienders, zoonen
Der Betheliten, om Eliſa heen vertoonen:
Gelyk de Bey-zwerm zig om hunne hoofdt-bey ſluit,
Daar elk door 's Hemels Geeſt gedreven, dus zig uit:
Weet gy ô Heilgezant! dat heden, voor uwe oogen,
Uw heere, door den Heer zal worden weggetoogen?
Dat gy zyn aangezigt niet lange aanſchonwen zult?
Eliſa mede door dien zelfden Geeſt vervult,
Zegt aanſtonts: 'k weet het wel, het treft my aan het harte,
Hou op! ai wilt tog niet vermeerderen myn ſmarte,
Dit naakende ongeval treft reets myn ziel met leedt.
Eliſa volgt hier op dien grooten Heilpropheet,
Deez' zegt: Eliſa blyf tot ik u heb van nooden;
d'Almagtige heeft my door zyne ſtem gebooden,

Dat

Dat ik te Jericho zyn laſt verbreiden zal.
Maar hierop antwoordt hy: ik volg u overal:
'k Zal zoo waaragtig, als gy leeft, u nooit begeven;
Al wierdt gy door Godts laſt van ſtadt tot ſtadt gedreven.
Zoo volgt een lamm're dreef gedurig 't zelfde ſpoor,
En leent ter veiligheidt haar trouwe Herder 't oor,
En volgt hem overäl langs bergen en vallyën.
Eliſa kunt gy dan van uwen Heer niet ſcheyën?
Wykt gy niet eenen voet van 't ſpoor dat hy betreedt?
't Schynt neen! volhart met luſt ô heilige Propheet!
De tydt zal u eerlang een heerlyke uitkomſt geven,
En u gelyk een Heldt, die overwindt, doen leven.
Gezegende, ga voor! wy volgen u met luſt,
Tot gy te Jericho vermoeit van 't reizen, ruſt.
Ga voor! geen weg zal ons te lang of laſtig duuren.
Daar zie ik reets van verr' de hoogverheven muuren
Van deez' bekende ſtadt: treedt in ô heilryk paar!
Wat 's dit! hier werdt myn oog een menigte gewaar,
Van menſchen, die terſtondt Eliſa tegen treeden,
ô Zangeres, hoort toe! ai luiſter naa hun reeden!
Ontzet, ontzet u niet, 't zyn Jong'ren die hun vlyt
Tot 's Heeren dienſt beſteên, in 't bloeijenſt' van hunn' tydt.
Elk ſteldt hem voor het oog als eer de Bethelieten,
Hoe hy maar korten tyd 't geſelſchap zou genieten,

Zyns

Zyns Heers en zig wel haast van hem berooft zou zien.
Elisa antwoordt straks; 'k weet dat het zal geschiên:
Ai zwyg! vermeerder niet het weedom van myn harte,
Dewyl dit groot verlies my in de ziel zal smarte.
Maar even als een stadt die streng belegert wordt,
Niet door het bald'ren van 't geschut ter neder stort,
Maar door kloekmoedigheidt het alles kan verduuren,
Zoo dat de vyandt wykt van de onverwonnen muuren:
Zoo treft hier storm by storm dien wakk'ren yveraar,
Dog hy weêrstaat met moedt alle aanval en gevaar.
En overwindt in 't eind', al zyn, zyns Heeren reden
Gerigt, dat hy niet mee naar 's lands rivier zou treeden,
Hy wederstaat het al hoe dat men hem bestrydt.
  Gezegende Jordaan, die uwen loop zoo wydt,
En magtig uitbreidt, juich! kom bruizend' herwaart stroomen,
Vloei af uit Libanon! wil bly te voorschyn koomen!
Verhef uw waterkruik' uit uw beruchten vliet!
Beschouw aandagtig wat op uwen stroom geschiet!
En gy, ô Vyftigen! gy die aan d'andre zyde;
Alrede op de aankomst van Elisa u verblyde,
Verstrek bevestigers van 't geen geschieden zal,
En meldt dit wonderwerk eerbiedig overäl!
  Elias nadert vast den oever dezer stroomen,
En heeft zyn opperkleedt tot zyn behulp genoomen,

'T Geen

't Geen hy te zaamen windt, en met het zelve ſlaat,
In 't ſtroomnat, 't welk terſtondt een droogen doorgang laat.
Vlie weg, ô golven, vlie, op 't nadren van Godts helden!
Vlie weg, gelyk weleer toen ge u als muuren ſtelden,
Toen Veldtheer Jozua met de Arke van 't Verbont,
Getorſt op 's Prieſters neck, bewandelde uwen grondt.
Staak uwen ſnellen loop! op dat myn Heilverbreider,
Koome aan uwe overkant met zyn Godtvruchten leider.
Gezegende, treê toe! wy volgen u met vlyt,
Tot dat ge aan de overkant des ſtrooms gekoomen zyt.

Trof myne Dichtluſt nu de wondre opmerkentheden,
Waar mede Eliſa hier inwendig wordt beſtreden,
De diepe eerbiedigheidt, die hy in zig beſpeurt,
In de overdenkingen, om 't geen 'er is gebeurt,
Gewis elk voetſtap zou ons hier zyn leering geven.
Godts eer zou, reis op reis, oneindig zyn verheven.
De doortocht zou met hem Godtvruchtig zyn beſteedt,
En 't hart in lof en dank wilvaardig zyn gereedt.
Hier zoude een gantſche Zee van zegenryke ſtroomen,
Terwyl de Landtſtroom wykt, uit hem te voorſchyn koomen,
En door dat milde vogt, beſproejen al de geen,
Die zig verluſtigde op het hooren van zyn reên.
Terwyl dat ik my dus verwonder in 't aanſchouwen
Hoe den Jordaanſtroom wykt; hoor ik Godts heldt ontvouwen

De

De laatſte redenen aan zyn getrouwen knegt
Eliſa, geef vry agt op 't geen hy tot u zegt!
Dus ſpreekt hy: Eiſch van my, op dat myn laatſten zegen,
Door u op 't geen gy eiſcht, goedtgunſtig werdt verkreegen,
Verklaar uws harten wenſch eer ik uit uw gezigt
Van de aard' werde opgevoert in een veel ſchooner licht.
ô Welk een vrye keur, werdt u Man-Godts gegeven!
  Eliſa heeft hier op, zyn wenſchen opgeheven.
ô Zegt hy: ſtaa my toe, dat van die eedle Geeſt,
Die in u door Godts gunſt zoo krachtig is geweeſt,
In eene ruime maat, twee deelen op my daale:
Op dat ik nu voortaan Gods hemellaſt verhaale,
Dat ik, als gy wel eer, (gehoorzaam Godts bevel)
Uw wond'ren doe, en het toekomende voorſpel.
  Elias antwoordt weêr: myn Zoon bedenk uw rede!
Gy vordert van my af iets heerlyks door uw bede,
Gy doet een zwaaren eiſch om u dit toe te ſtaan.
'k Ben zelve door uw keur met uw verzoek begaan.
Wel aan! de Hemel geef aan u zyn milden zegen!
Uw bede wordt door u, in 's Heeren naam verkregen,
Alleen met dit beding: indien ik van der aard',
Daar gy 't aanſchouwen zult, opvaare Hemelwaardt;
Worde ik op deze wys van by u weggenoomen,
Dan laat de Hemel ſtraks op u, uw wenſchen koomen:

Maar

Maar zoo het flinks geval aan u den rugge toondt,
En mynen opvaart niet door u wordt bygewoont,
Dan zal (vermits gy niet Godts wond'ren zag verſchynen)
Uw wenſch geheel en al, als damp en rook verdwynen.
Treê nu, ô Heilgezant! geſtadig met uw' Heer,
Volg hem van ſtadt tot ſtadt, en wandel op en neêr,
Daar hy u voor zal gaan met zyn gewyde gangen,
Kleef hem geſtadig aan, op dat ge uw zielsverlangen
(Schoon u de vrees beknelt) bekroont ziet nevens my,
Getrouwe ... maar wat's dit! ô Hemel ſtaa my by!
Ach welk een vuurgezigt komt zig alhier verſpreiden!
Wat yſſ'lyk vuur-gareel vertoondt zig tuſſchen beiden
Gods heilherauten! en vliegt voort met krak op krak,
Als in een onweersvlaag, door lucht en ſtarredak.
Gelyk de blixem aan des menſchen oog verſcheenen.
Elias roept tot Godt ... maar hoe! hy is verdweenen.
Hy voer in 't vuur-geſpan naar 's Hoogſten rykspaleis.
Vaar voort ô Heilgezant op uwe Hemelreis
Wy zien 't eerbiedig aan met hart, en ziel, en oogen,
We erkennen met ontzag het Godlyk Alvermoogen;
Wy zien uw Hemeltogt met luſt en blydſchap aan.
ô Henoch! door de gunſt des Hemels aangedaan,
Eer u de bleeke doodt met zynen pyl verraſte,
Om dat uw dierbre ziel op Godt en Godsdienſt paſte,

En in uw' levens loop betragten uwen pligt.
Gy hielt, ô Zalige! den voortogt naar Godts licht.
Nu volgt u, op dien togt, de goddelyke Elias,
Die hier het voorbeeldt ſtrekt van Jeſus den Meſſias.
Zoo vliegt een Adelaar grootmoedig naar om hoog,
En ziet met ſcherp gezigt, aan 's hemels ruimen boog,
De heerlykheidt der Zon vol zielverkwikbre ſtraalen.
Maar laat ons van om hoog in ootmoedt nederdaalen,
Daar Eliſeüs vaſt (hy ziet zyn' wenſch in kracht)
Elias Hemelreis, dus nagalmt met zyn klacht:
Myn Vader! Vader, ach! verlaat gy dus uw kind'ren?
Verlaat gy Israël, dien gy voor ramp kunt hind'ren?
Steldt gy haar ruitermagt, voor 's vyandts aanval bloot?
Daar gy door uw Gebedt hen byſtondt in den noodt:
Uw voorbeê deed veel meer dan Judas Leeus-banieren.
Ontrukt gy door uw vlucht de Juichende lauw'rieren,
Waar mede Israël hun zegen zag volbrogt.
Maar zacht Geheimnistolk! gezegent is die togt,
Gezegent is die reis voor u, ô Hemelminnaar!
Gy treedt nu zegenryk met luiſter als verwinnaar,
Gy zaagt die wonderreis van uw' beminden Heer,
Nu daalt, naar zyn belofte, op u Godts Heilgeeſt neêr.
Eliſa, door 't verlies van zynen Heer bewoogen,
Heeft ſtraks (terwyl een beek van tranen vloeit uit de oogen)

Zyn kleed'ren aangetaſt, en fluks van een geſcheurt!
Wat's dit! het is geen tydt Eliſa dat gy treurt,
Ontfang dit waardig kleedt waar mede uw Heer zig dekte,
Toen hy in Israël tot wonderwerker ſtrekte,
Ontfang het ten geſchenk, gebruik het met zyn magt.
Getrouwe dienſtknegt! die uw' wenſch nu ziet in kracht,
En door den Hemel u, uws hartenbeê gegeven;
ô Held! men ziet in u Elias weêr herleven,
Die als een Phenix op 't Caneelbedde, uit de vlam,
Naar een veel beter ſtreek zyn wyk en opvaart nam;
Terwyl gy met dien glanſch dien hy bezat voor dezen,
Zyt als het Phenix-jong weêr uit zyne aſch verrezen.

EINDE VAN 'T EERSTE BOEK.

HET LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA.

TWEEDE BOEK.

INHOUDT.

Elisa slaat op nieu het water der Jordaan,
Om daar door wederom naar Jericho te gaan,
Daar by de Waterwell' met zegening bejegent.
Gantsch Bethel treurt om 't lot der onbedagte jeugdt.
Vorst Josaphat en 't heir voelt hunne ziel' verheugdt.
De Weduws olykruik blyft vol en mildt gezegent.
Het doode kindt wordt weêr te Sunim opgewekt.
De moespot nu niet meer een doodlyk voetzel strekt.

Melaatſe Naaman ſchept in 't waſſchen geen behagen:
Maar eind'lyk ziet hy zig hier door geheel herſtelt.
Gehazi, die zyn ziel beſmet met heilloos geldt,
Moet wederom ten ſtraf des Veltheers kwaale draagen.

Gelyk de Morgenſtar met meerder luiſter ſchynt,
Dan 't minder ſtarrenheïr, dat voor haar' glans verdwynt:
Zoo blinkt Eliſa uit by der Propheeten Zoönen,
Die zig aan de overkant van 's lands rivier vertoonen,

Daar ieder, met verlangſt, reeds op zyn aankomſt wacht.
'k Zie my reeds met myn Heldt aan d'oeverkant gebragt,
Daar zyn ontvonkte geeſt, door yver aangedreven,
Den mantel van zyn' Heer alreê heeft opgeheven,
En uitroept: waar is nu de Heer van mynen heer!
Hy daal nu met zyn gunſt en zegen op my neêr,
Hy geef my nu die kracht die op hem was gekomen.
Straks ſlaat hy met het kleedt de zilverblanke ſtroomen,
Die zig verdeelen, 't geen aan hem een doorgang laat,
Daar 't ſtroomnat als een muur tot wederzyde ſtaat.
Ga door Eliſa! wie, wie kan zig van u ſcheiden?
Wilt door den Landtſtroom ons naar Jericho geleiden,
Daar gy van allen kant geëert wordt en begroet,
En elk u met ontzag eerbiedig valt te voet.
Elk eërt uw grooten naam, en, met dienſtvaardigheden,
Wil ieder zyne vlyt voor u ten dienſt beſteden,
Zy zeggen: ſtaa ons toe dat wy uit ons getal,
Een bendde keuren, die langs boſch, en berg, en dal,
Om zoeken, en eens zien of niet de Geeſt des Heeren,
Dien Godts-tolk weg nam, en wy weêr te rugge keeren
Met Hem, op dat hy zig weêrom aan u vertoon'.
Straks zegt Eliſa weer: dienſtvaardigen, verſchoon
U zelfs van dezen togt, dat 's nutteloos beſteden
Uw overdierb'ren tydt; maar elk blyft met gebeden

Aanhouden, tot dat hy begunſtigt hun beſluit.
Straks keurt men vyftig man uit dit gezelſchap uit;
Die vlytig op en neêr, met luſt zig onderwinden:
Te zoeken, 't geen zy niet op aarde zullen vinden,
Zoo keert een Jager weêr van een vergeefſchen togt,
Nadien hy op zyn Jagt niet vondt het geen hy zogt.
Dit wiſt ik, zegt Godts heldt, dewyl ik met myne oogen,
Aanſchout hadt, hoe hy wierdt ten Hemel opgetoogen,
Dies zeide ik, zoek tog niet, gy doet vergeefſche vlyt,
Dewyl gy vruchteloos beſteden zult uw' tydt.
Maar welke een menigte komt hier Eliſa tegen,
Elk zoekt hem door zyn reên ter hulpe te bewegen,
Elk zegt: deez' grote ſtadt, die zig zoo heerlyk toondt,
En door een groot getal van menſchen wordt bewoont,
Verſtrekte, om haare ſchoonte, een pronkcieraadt der ſteden;
Genoot 't onvruchtbaar land (dit 's de oorzaak onzer beden!)
Een zegenryken ſtandt, en eene vruchtbre kracht:
Wierdt dit nu door uw gunſt in beter ſtaat gebragt,
En wierden door uw magt, de kwaade waterbeeken
Herſtelt, die voor het volk onſmaaklyk en ontſteeken,
Geen byſtandt geven, wyl 't verderf in 't water zweeſt,
Dan juichte al 't volk dat nu in druk en droefheidt leeft.
De ontferming treft terſtondt het mededogendt harte
Van 's Hemels Heilpropheet, die aan de druk en ſmarte,

Van

Van 't Jerichosche volk gedagtig, zynen mondt
Dus opent vol van troost: Inwoonders, haalt terstont
(Zoo wordt op uwe beê genadig hulp verworven)
Een schaale, dog die niet gebruikt is of verdorven,
Nog die niet door den tydt besmet is of veroudt:
Vult, vult dan deeze schaal met overdierbaar zout,
De Inwoonders volgen straks de waardige bevelen
Van Eliseüs na, op dat zy mededeelen,
In de ondervindingen van zyn ontfangen magt.
Elisa, die hier op het zout ziet aangebragt,
Treedt toe, in 't groot gedrang van hen die hem verzellen,
Daar ieder uitkomst hoopt naar een der waterwellen,
En werpt het heilzaam zout in haar onvruchtb'ren stroom,
En zegt: op dat geen kwaadt meer in het water koom',
Zoo spreekt de Almagtige; Ik! ik heb door wonderheden,
Beschikt dat in dit nat, geen doodt en zy geleden,
Dat nooit geen ongemak zig in de bron onthoudt,
En het onvruchtbaar landt in zegen werdt gebouwt.
Inwoonders juich van vreugd'! gedenk aan deze weldaadt,
Op dat in zegening 't uw stadt en landen welgaat.
Hier springt nu uit de Wel geen water van verderf,
En 't eer onvruchtbaar landt geeft zegen hondertwerf.
Vaarwel, ô Jericho! gebruik Godts gunst in zegen.
Ik volg uw heilzon na langs steil gebergte en wegen

Ik volg hem daar hy reets naar Bethel heenen treedt,
Hou u dienſtvaardig ſteeds op zyne komſt gereet.
Maar welk een laſtertaal ontfang ik in myne ooren?
Wat gruwelyke reên, moet hier myn Dichtluſt hooren
Van de onbedagte Jeugdt? die zig te buiten gaat,
En de agtbre deſtigheidt des ouderdoms verſmaat.
Elk roept Eliſa na; Weg Kaalkop! volg uw wegen,
Gaa op, ô Kaalkop ga! Ach! waar toe niet gezweegen!
ô Domme Jeugdt! hou op, dat nooit dat gruwelwoordt,
Uit onbezonnenheidt van u meêr werdt gehoort.
Waar toe dus ſpottelyke de kroon der zilvren hairen,
't Cieraadt des ouderdoms ontluiſtert, en de jaaren,
Waar in de eerwaardigheidt zig zelf ontzachlyk toondt,
Getreden met den voet, door uw geroep gehoont?
Vergeef Man Godts, vergeef de onnoſelen de ſchennis!
Gedenk niet aan dit kwaadt! de kinderlyke kennis,
Loopt in haar vroege jeugdt, dus onbedagtzaam heen.
Maar neen, de Heilpropheet op 't hooren dezer reên,
Keert zyn eerwaardig hoofdt, verheerlykt door de grysheidt,
En vloekt ze in 's Heeren naam: ô Afgezandt der wysheidt!
Verkonder van Godts laſt, onthef hun van de ſtraf:
Maar ach! ſchoon uwe gunſt de Jeugdt dit kwaadt vergaf,
Nog volgt des Hemels ſtraf de misdaadt op de hielen.
Vlie weg, ô blinde Jeugdt! verberg u voor 't vernielen!

Ver-

Verschuil u op den weg! ontwyk dit bosch-gedrocht'!
Ach! of de snelle vlucht u nog in vryheidt brogt.
Helaas! het is vergeefs! wat zie ik reets gebeuren?
Ach! Ach! ik zie de Jeugdt door wildt gediert verscheuren,
Hoe is 't hier overal helaas! met kinderbloedt
Bepurpert langs den weg, ai my! hoe yslyk woedt,
Dat ondier, heet op roof, met zyn scheurzieke tanden,
Terwyl een andre Beer, verwoedt om aan te randen,
Zig met het vleesch verzaadt der pas ontlooken' jeugdt.
Rampzalig kindertal, verbastert van de deugdt,
Hoe schielyk keert uw vreugdt en trekt het aanzigt onder.
Zoo volgt een regenvlaag en schrikkelyk gedonder
Heel ligt den schoonsten dag en fristen zonneschyn:
De Zon die eer zig toonde in 't gloejend carmozyn,
Duikt agter 't wolkgespan van donkere onweêrsbuyën,
Gevolgt van regen uit het waterzuchtig zuyën.
ô Twee en veertig tal, in uwen bloei vermoordt!
Gesneuvelt om uw schuldt, in 't jeugdig bloedt versmoort,
En van uw steel gerukt in de aanvang uwer dagen!
Zal ik uw ongeval en deerlyk lot beklaagen?
ô Neen! die 't kwaadt verkiest verdient des Hemels straf;
Best keere ik my te rug van 't deerlyk schouwspel af.

Leer hier, ô ted're Jeugdt! uw zelf omzigtig wagten,
De kroon des ouderdoms door smaatheidt te veragten,

Draag eerbiedt en ontzag voor 't ziiver gryze hoofdt,
En dwing de losse tong die eer en agting rooft.
Die de Ouden eer bewyst ontfangt des Hemels zegen.
Vaarwel, ô Bethel! 'k ga, 'k verlaat uw droeve wegen,
En volg met meerder lust Godts Heilverbreider na,
Van Carmels vruchtbren Berg, tot in Samaria.

Hoe ysslyk bromt de trom en pordt de legermachten,
Om 't laaste krygsbevel van Joram af te wagten,
Die zyne Ruitermagt en 't gantsche krygsbewindt,
Met Edoms Ryks-monarch, en * Josaphat verbindt,
Om Mesa, Moabs Vorst, bloedtdorstig te bestryden,
En hem de strenge straf zyns afvals te doen lyden.
Gewapent krygsheïr, ga, en volg, met leeuwen moedt,
Het dreunen der trompett' die uwen moordtlust voedt!
Treê voort, gordt aan het zwaardt, wilt u ten togt bereiden,
Daar u drie Koningen vol moedts ten strydt geleiden,
Vervolg uw legermarsch door Edoms woesteny,
Zet door uw dapperheidt deez' krygstogt luister by,
Pluk nu van deezen strydt de kraakende lauw'rieren,
Op dat de Moabiet buigt voor uw krygsbanieren,
En weêr voor Israël neêrbuk' ter dienstbaarheidt.
Maar welk een hindernis of zig door 't heïr verspreidt?
Wat 's dit! heeft volk nog vee geen onderstant van water?
ô Deerlyk tegenval! hoe klinkt hier, voor 't geschater

* *Josaphat*, Koning van Juda.

Der

Der ſchelle krys-klaroen, door 't leger een misbaar,
En ſteldt 't aanzienlyk heïr der Vorſten in gevaar:
Wie met den honger ſtrydt heeft eenen grooten vyandt:
Maar die voor zynen dorſt nog laafnis heeft nog byſtant,
Die heeft nog grooter ſtrydt en felder weêrparty!
Wie ziet hier hulp of trooſt in deze woeſteny?
Rampzalig heïr ſchep moedt! geef de uitkomſt niet verlooren:
Maar welk een droeve klacht laat Rykvorſt Joram hooren;
Ach klaagt hy! 't is vergeefs op dezen zwaaren togt,
Om noodig onderſtant van laafenis gezogt,
ô, Dat drie Koningen! drie Vorſten, ja wy allen
Dus deerlyk in de handt van Meſa zullen vallen!
Ach! dat de Almagtige ons dus opgeroepen heeft,
En 't gantſche heïr ten roof der Moabiten geeft!
Ween Israëllers! ween! wil nu uw rouwklacht melden!
Tref elk het hart! en ween om 't miſſen van uw helden!
Maar Juda's Ryks-monarch getroffen door dit leedt,
Vraagt ſtraks: Onthout zig hier geen heilige Propheet,
Die hier op aard verrigt des hemels welbehaagen?
Op dat wy, door zyn' mondt, by Godt om uitkomſt vraagen,
Die ons een middel wyz' op dat men 't leger redt!
Grootmagte Joſaphat, neem toevlucht in 't gebedt:
Verheft uw ſtem tot Godt, die Vader neigt zyn ooren,
Om 't ernſtig zielgebedt, genadig aan te hooren,

Hy

Hy is 't die byſtant geeft, en, in de zwaarſte elendt,
Wanneer men 't minſte ziet, het ſpoedigſte uitkomſt zendt.
Dog welk een antwoordt geeft een krygsknegt aan den Koning?
Deez' zegt: Doorluchte Vorſt gun aan myn reên verſchooning!
In 't midden van ons volk, onthoudt zig in dit landt
Eliſa, de Propheet, die groote Heilgezant,
Eliſa, die wel eer die weldaadt heeft genoten,
Dat op zyns Heeren handt hy 't water heeft gegoten,
Toen hy zyn dienſt verrigtte aan zyn hoogwaarden Heer.
De Ryksvorſt Joſaphat geeft ſtraks ten antwoordt weêr:
Dit is die Yveraar door Godt zelve aangenoomen,
Op wien de wondergeeſt is van zyn' heer gekoomen,
By dien getrouwen knegt is 's Heeren heilig woordt.
Wel aan, ô Koningen! dat gy dien Heilboô hoort,
Ligt geeft de Hemel hulp door zynen laſt-verbreider.
ô Groote Joſaphat! verſtrek my tot geleider!
Vergun myn Zangheldin dat zy (bekroon haar eiſch)
Drie Koningen verzelle op hun doorluchte reis.
Ontfang haar in den rey van uw beſchut-trawanten;
Wie zag ooit grooter togt, daar Koningen, gezanten
Verſtrekken voor zig zelfs, gezanten voor het volk!
Geen wonder, want men reiſt naar Godts geheimnis tolk,
Naar een geheiligde, die met den Olyhooren,
Gezalft is, en door Godt ten afgezant verkooren,

En

En die den laſt verbreidt van 't Goddelyk bevel.
ô Vorſt van Edom, buig! buig Juda, Israël,
Wilt met een diep ontzag aan hem de reên ontdekken,
't Geen u te zaam bewoog om herwaarts heen te trekken,
Op dat gy door hem hoort het hemelſche beſluit.
Maar hoe! hoe onverwagt berſt hier Godts dienaar uit
In woorden die het hart van Joram zelfs doen beeven!
Wat heeft, ô Konings zoon! u naar my heen gedreven?
Wat vraagt gy my om hulp, ô Vorſt van Israël!
Vraag den propheeten Baals, vraag hen die Jeſabel,
Die Achab voor den rook der valſche goôn deed bukken,
Vraag die, of dezen togt tot welzyn zal gelukken?
Roep die om byſtant aan, nu u de rampſpoedt kweldt;
Volg nu die vreemde goôn naar welkers dienſt gy helt.
Dog Joram antwoordt ſtraks: neen, neen, alleen de Heere,
Voor wiens geduchte magt, ik myne ziel verneere,
Die is 't die ons bezoekt, die toont ons zyne kracht,
Die is 't die ons nu geeſt in Koning Meſa's magt,
Op dat wy door het zwaardt der Moabiten ſneeven.
Eliſa heeft hier op, zyn reên dus opgeheven
En zegt: Indien ik 't oog niet ſloeg op *Aſa's zoon
Die in gerechtigheidt regeert op Juda's throon,
Uw Vorſtelyk aangezigt wierdt geenzins aangenoomen!
Wel aan! laat heden nu voor my een ſpeelman koomen,

* *Joſaphat.*

Op

Op dat door 't ſnaarenſpel de ziel zig zelf verluſt,
En de opgeloopne drift der gramſchap wordt gebluſt.

ô Keurlyk maatmuzyk! bewoogen door den vinger,
(Op harp, cimbaal of luit) die hooge of laage dwinger,
Der ſnaaren toonen, die door 's meeſters handt geroert,
De ziel aandagtiglyk ten hoogen hemel voert,
Hoe lieflyk ſtreelt uw toon door zyn aanminnigheden,
De ontſtelde drift, waar door Eliſa wierdt beſtreden,
Hoe ſtilt uw zoet geluit, geſchoeit op hooger leeſt,
Zyn drift: 'k Zie u Man Gods ontvonkt door 's hemels Geeſt.
Wel aan! wy wagten reets om uit uw' mondt te hooren,
De blydtſchap waar meê gy der Vorſten harte en ooren
Vervullen zult, door 't geen gy hun voorzeggen zult:
Zoo wordt het droef gemoedt met vreugde weêr vervult.
Wel aan (dus heft hy op:) wilt gy Godts heilſtem agten
Graaf in dit dorre dal, ô Israël! veel' gragten,
Graaf u een menigte van kuilen in dit dal:
Want gy, dus ſpreekt de Heer, de ſchepper van 't Heelal,
Gy zult geen ſnellen windt zien daalen uit den hoogen,
Nog ſterke regenvlaag aanſchouwen met uwe oogen,
En egter zult gy zien dat deze drooge ſtreek,
Die eer een woeſteny, dan vruchtbaar dal geleek,
Door 's Hemels milde gunſt geheel zal overſtroomen
Terwyl in groef en kuil zelf ſtroomen waters koomen,

Waar

Waar uit gy, (als de Nyl wiens water overvloeit,
Waar door 't onvruchtbaar landt mildtdadig wordt befproeit:)
Uw talryke Oorlogsmagt, u zelfs, uw volk, uw beeften,
Verkwikken zult: ja, van de minften tot de meeften
Zult gy uw heïr gedrenkt, verfrift zien door 't onthaal.
Zie dan wie grooter is, de Almagtige of uw Baal!
Dog 't is die Heilfontein te weinig dat die zegen
Die uitkomft voor uw volk, alleen maar werdt verkregen,
Van een veel grooter gunft zult gy u zien beftraalt,
Als gy op 's vyandts heïr, op Moab zegepraalt:
Gy zult den Moabiet, ô Koninglyke zielen!
Verdelgen en verflaan, ja tot den grondt vernielen:
Haar vafte fteên zult gy verwoeften door uw magt:
De Boom, die milde vrucht uit zig te voorfchyn bragt,
Ruk die uit haaren grondt: verwoeft de waterbeeken:
Bederf het vruchtbaar landt, en fteldt het tot een teken
Bedolven onder 't puin der neêrgevelde ftadt,
En neêrgefloopten muur: ô Joram! Jofaphat,
En Edom! merk vry op des hemels gunft en zegen!
Hoe komt nu elk verheugt 't benaaude krygsheïr tegen:
Hoe juicht elk op die maer': hoe toondt men zig verblydt.
Hoe yv'rig toont nu elk op 's Vorften laft zyn vlyt.

Nog pas was 't helder licht der zon, de zee ontdooken,
Wanneer door 's Priefters handt 't fpysoffer was ontftooken,

Of

Of ziet, langs Edoms weg, vloeit toe van allen kant,
Het water, en verſpreidt zyn gangen door het landt,
Waar door 't verflaaude heïr met luſt kan adem haalen.

Zoo ſtroomde eertydts een zee van water, door de dalen
Toen 't volk van Israël geleidt door Gods Prophcet
In 't heïr by Raphidim gebrek aan water leet,
Toen Mozes met zyn ſtaf voor 't oog der Isrellieten,
Een' ſtroom van water uit de harde rots deedt vlieten.

Maar laat ons uit het heïr dat heerlyk zegepraalt.
En op den Moabiet den lauwerkrans behaalt,
Op 't ſpoor van Gods Gezant, de vroome Eliſa, treeden:
Daar hy reets bezig is een Weduw' door zyn reden,
Te trooſten, die aldus voor hem haar klagt verheft:
Gezegende van Godt, ach! dat gy regt bezeft
De rampſpoedt die my treft, my arme! die de ſmarte,
Om 't miſſen van myn Gâ, gevoele in 't droevig harte:
Gy weet hoe dat uw knegt (die van zyn arbeidt ruſt,)
Zig altoos in de wet des Heeren heeft verluſt,
En hoe hy met ontzag den Heere zogt te vreezen.
Nu komt de ſchuldtheer, ach! ach Vaderlooze weezen!
Het is op u gemunt! en vordert dat de ſchuldt,
Door 't juk der dienſtbaarheit wort door myn krooſt vervult,
Op dat ik die aan hem ter ſlaverny beſtede.
Eliſa zegt terſtondt: Bedrukte vrouw, waar meede

Zal

Zal ik in uwen druk u trooft en hulpe bien!
Wat hebt gy in uw huis dat tot betaling dien'?
Ligt zal hy over u, en 't krooft zig nog erbarmen,
Ach! zegt die Weduwvrouw: kon ik maar met myn' armen
En zoberlyken ftant, bedekken myn verdriet;
't Waar lang met hart en ziel goedtwilliglyk gefchiet,
Ik bleef dan niet te rug, maar 'k waar ftraks in de voorbaat:
Maar laas! een kleine kruik met oly is de voorraat,
Dat 's alles, 't geen ik heb tot noodtdruft in myn leedt,
Niets heb ik meer in huis, ô Hemelfche Propheet!
Wat kan dit weinige tot fchuldt betaling baaten?
Elifa zegt: ô Vrouw! voorziet uw huis met vaten,
Leen by de nabuurfchap een menigte (op dat
Gy in uw droeffenis verrykt wordt met een fchat!)
Leen u een menigte van vaten ftraks van buiten,
Komt dan te zaam in huis en wilt de deuren fluiten,
Dat niemant by u zy, dan uw behoeftig krooft,
Stort dan uw Olykruik, (Bedroefde, dit geeft trooft)
In de andre vaten uit, op dat de ruime ftroomen,
Van 's Hemels milde gunft by u in volheidt koomen,
Berg ieder volle kruik zoo lang als de Oly vloeit.
ô Groote zegening, waar meê gy wordt befproeit!
Bedrukte Weduw-vrouw, en Vaderlooze kind'ren! d'ren,
Gaa voort, vul kruik by kruik, niets moet uw voorfpoedt hin-

Giet in, hier ſtroomt een zee die u verlosſing geeft,
Hier ſtroomt eene Olybeek die nimmer ſchaarsheid heeft.
Berg weg, al wat gy kunt, geen gunſt zal u verlaaten
Zoo lang gy oly giet in de ongevulde vaten:
Wel aan, breng vaten aan, wie hadt ooit deze hoop!
Maar hoe! de zegen ſtuit; en de Oly ſtremt haar loop:
De milde ſpringbron geeft geen zegenryke ſtraalen,
Men ziet uit de Olykruik geen Oly meerder daalen,
Geen wonder! vat by vat, en 't geen de nagebuur
Byzetten, is vervuldt; gelyk een volle ſchuur,
Naar eenen milden oogſt, vervult met vruchtb're zaaden,
Tot aan het opperdak volop zynde overlaaden,
Niets meer verbergen kan, dan 't geen zy reets beſluit,
Zoo ſtort hier de Olykruik gewenſte ſtroomen uit.
Geen overvloedige oogſt geeft een volmaakter zegen.
De ontſtelde Vrouw gaat ſtraks Godts heilverbreider tegen;
My dunkt op deze wyz', voert zy tot hem haar reên:
ô Heilgezant van Godt! met welke dankbaarheên,
Zal 't gantſch ontroert gemoedt deez' Hemelgunſt betuigen,
De ontroertheidt bindt de tong, terwyl wy nederbuigen,
En de Oppermajeſteit met hart, en ziel, en mondt,
Opoff'ren onzen dank, die u tot byſtant zondt,
Die ons zoo zegenryk beſtraalt heeft uit den hoogen:
Die ons zoo wonderbaar een uitkomſt, voor onze oogen,
Ver-

Vergunt heeft, daar in 't minst' nog hulp nog uitkomst scheen.
Elisa antwoordt straks: gezegende, gaa heen!
Gebruik des Hemels gunst met een eerbiedig harte;
Herstel door dit genot de droefheidt, die u smartte;
Verkoop den overvloedt, op dat daar meê de schuldt,
En 't geen men van u eischt, betaalt wordt en vervuldt:
Leef dan by 't overig' gy en uw beide zoonen:
Maar wilt voor dezen gunst aan Godt u dankbaar toonen.
Verhef Godts eeuwige eer in zyn volmaakt Paleis.
Gelei, ô Zangeres! Elisa op zyn reis
Naar Sunem, daar hy reeds door eene groote vrouwe,
Van aanzien en gezag, verzogt wordt zig te onthouwen,
Ter wooning in de zaal van haar aanzienlyk huis.
ô Sunamietsche vrouw! met welk een zagt geruisch,
En zegenryk geluk ontfangt gy in uw wooning,
Een grooten Heil-heraut, van aller vorsten, Koning,
En aller goden, Godt; dus brengt hy reets zyn woordt,
Op dat zyn gunst u sterke, aan zynen dienstknegt voort:
Gehasi, wyl geen dienst aan deze Sunamiete,
In tegenstelling van het geen wy hier geniete,
Door haar zorgvuldigheidt, door ons kan zyn gedaan.
Zoo willen wy nogtans met heil haar tegen gaan,
Zy leeft gerust en stil en slyt met vreugd' haar dagen:
Geen bitze lastertong komt haare rust belaagen:

Zy leeft met Vorſt en volk in een gewenſchten vreê:
De Hemel geef haar vreugde op hare legerſteê.
Ontbiedt de Sunamietſche op dat ik haar met zegen,
En haaren ouden man met bly gejuich, bejegen'.
Gehaſi hoort pas dit bevel of vliedt ſtraks voort,
En roept zyn Huis-heerin; die dus Eliſa hoort:
Gy zult op dezen tydt, ô Sunamietſche vrouwe!
In milde zegening voor uwen dienſt en trouwe,
Eer zig een jaar vervuldt omhelzen eenen Zoon,
Tot blydtſchap van uw huis, en cierſel van uw kroon.
Maar de edle vrouw roept uit: Waar toe dus opgeheven,
Man-Godts! en over my deez' zegening gegeven,
Daar reets het tegendeel zig klaar aan my bewyſt,
Dewyl myn levenszon zoo hoog ten toppunt ryſt;
Hou op, ô Sunamiet'! mistrouw geen heil voorzegg̃ing:
Weerſtreef Eliſa niet door yd'le wederlegging,
De Hemel ſtaaft zyn woordt, eerlang ziet gy den tydt,
Dat ge in uw ouden dag, u met een' zoon verblydt,
Leen, met aandagtigheidt, naar zyne reên uwe ooren:
Ziet daar den tydt vervult, en u een zoon gebooren!
Groei op, ô tedre ſpruit! tot blydtſchap, vreugde en luſt,
Der geenen op wiens zorg gy vaſt en veilig ruſt,
Dat de Ouderlyke trouw u dekke met de wieken,
Van tedre liefde en zorg, gelyk een Hen haar kieken,

Vaſt

Vaſt koeſtert en bewaart, op dat geen ongeluk,
Het weerelooze jong' aanvallende, verdruk'.
't Gaat wel! want de eerſteling van deez' bedaagde moeder,
Groeit op; en loopt verheugdt naar zyn beminden hoeder,
Zyn' Vader, die op 't veldt den Oogſttydt, (mildt gelaân
Van vruchten) inzaamt: maar wat felle ramps-orkaan,
Van tegenheden treft met droeffenis en ſmarte,
Op 't alleronverwagtſte het moederlyke harte!
Nadien de wreede doodt, met zyn verwoede ſchigt,
Dien zoon des ouderdoms berooft van 't levens licht.
De Sunamietſche vrouw door dit verlies verſlagen,
Heeft haar geſtorv'nen zoon naar boven opgedraagen,
En legt het koude lyk op 't bedt van Godts Propheet:
Straks zegt zy tot haar man, maak my een Muil gereet,
Zendt my een ezelin, en een ter dienſt bereide,
Die my naar Carmels top naar Godts gezant geleide;
Op dat ik heenen ga, en zie zyn aangezigt:
Maar ach! hy antwoordt haar: waar toe deez' dienſt verrigt.
ô Waardige Echtgenoot! kan u deez' reis behagen?
Daar nog de Nieuwe maan, nog heil'ge Sabbath-dagen,
Nog eenig ander Feeſt, geviert wordt by Godts volk.
Dog de edle Vrouwe zegt: ô deez' Geheim'nis tolk!
Is waardig t'allen tydt te worden aangebeden,
Stel vry u zelf geruſt, myn optogt zy in vreden,

't Zal wel zyn, en met luſt volvoere ik dezen togt:
Welaan, gy dienſtb'ren knaap, nu Godts gezant bezogt!
Spoei met een dubb'len ren, en wilt geen voortgang ſlaaken,
Tot dat wy 't heilgezigt des Vroomen mans genaken,
Niets wederhouwe uw drift, dan op myn hoog bevel.
Gedoog, ô Sunamiet'! dat ik uw' reis verzell'!
De Hemel wil deez' togt door zyne byſtant zeeg'nen!
't Gewenſchte oogmerk moet met blydtſchap u bejeeg'nen!
Op dat gy in uw' druk een heilryke uitkomſt vindt,
En dat gy trooſt erlangt om 't miſſen van uw kindt.
De Sunamietſche vrouw vervordert dus haar wegen,
Tot dat ze aan Carmels berg haar reis heeft afgelegen,
Daar ſtraks Godts Heil-heraut die edle vrouw begroet.
De Sunamitiſche dus vrindelyk ontmoet,
Buigt voor Eliſa zig op 't ſtof der aarde neder:
Gehaſi ſtuit haar drift: dies zegt Eliſa weder
Laat af, laat haar begaan, ligt heeft Godt haar beproeft,
Haar tedre ziel is in haar bitterlyk bedroeft,
De droefheidt die haar drukt is nog voor my verhoolen,
De Hemel heeft my niet zyn' Hemellaſt bevolen,
My is nog niet ontdekt, 't beſluit van zynen wil.
De Sunamietſche vrouw tot nog bedrukt en ſtil,
Zegt nu: Eerwaarde Man! ai luiſter naar myn reden:
Heb ik van u myn Heer, ooit om een' Zoon gebeden!

Badt ik ooit om 't geluk 't geen gy my hadt voorſpeldt!
Helaas! nu is myn zoon door 't ſterflot neêr geveldt,
Nu is die korte vreugdt met zynen doodt ten ende,
Wilt nu een gunſtig oog' naar my bedrukte wende,
Gedenk aan uwe gunſt en aan dien zelfden tydt,
Toen u voorzegginge ons het harte heeft verblyt.
Eliſa zegt terſtondt: Gehaſi, gord' uw' lende,
Op dat ik met myn ſtaf u ſtraks naar Sunem zende;
Legt die op 't aangezigt van het geſtorven' kindt,
En ſpoei met vlyt uw' weg, en ſchoon gy iemant vindt,
Die u op weg ontmoet dat zulks u niet verhinder',
Nog dat daar door uw drift en wakkre ſpoedt verminder'.
Maar de edle Sunamiet' zegt ſtraks op deze reên,
Terwyl Gehaſi gaat: Gezegende, neen! neen!
Zoo waarlyk als Godt leeft en gy des levens ader,
In uwe ziel gevoelt, 'k verlaat u niet myn Vader,
Verwaardig my deez gunſt begaafde Heilpropheet!
Dat gy van dezen berg, met my naar Sunem treedt.
  Eliſa, door 't geſmeek van deze vrouw bewoogen,
Is met haar op haar beê naar Sunem heen getoogen,
Terwyl Gehaſi vaſt zyns meeſters laſt verrigt:
Maar deze, hoe getrouw in 't vord'ren van zyn' plicht,
Kan door zyns Heeren ſtaf nog hulp nog dienſt bewyzen,
Nog de eerſtgebooren Zoon doen van den doodt verryzen,

Schoon hy Elisa's ſtaf op 't kouden áanzigt legt.
Dies wend' hy zig te rug naar zynen Heere en zegt:
Man-Godts, het is vergeefs dat gy my heen deed trekken,
Om deezen Jong'ling uit zyn' doodtſlaap op te wekken,
Schoon dat uw dierbre ſtaf zyn aanzigt heeft geraakt,
Hy toonde hulp nog kracht, die zoon is niet ontwaakt:
Eliſa, op dit woordt, (met regt zyt gy bekwamer,
ô Hemelſche Propheet!) begeeft zig op de kamer.
De plaats van zyn verblyf, daar hy het dooden kindt,
Van zyne Huis-heerinne op zyne ruſtkoets vindt,
Straks ſluit hy het vertrek, en heft zyn zielgebeden,
(Dus dunkt my dat hy ſmeekt) na 't ryk der eeuwigheden:
ô Godt van Abraham, en Iſaac, en zyn' zoon,
Den vroomen Jacob, die op uwen Hemelthroon
Gezeeten, 't heilgezang hoort galmen door de zaalen,
Van uw volmaakt Paleis: wil heden nederdaalen,
In zegenryke gunſt gelyk als gy wel eer,
Uw' dierbren Hemel Geeſt ſtorte op Elias neêr,
Toen hy den dooden zoon te Zarphat deed verryzen,
Op dat ik aan dit huis uw wondren mag bewyzen,
En 't moederlyke hart verkwikken in 't verdriet,
Op dat zy 't doode kindt weêr in het leven ziet,
ô Milde Heil fontein! bekroon myn beê met zegen!
Eliſa heeft hier op, op 't ruſtbedd' zig gelegen.

Die

Die over 't doode kindt geheel en al zig ſtrekt,
Zoo dat hy oog en mondt, en lyf, en al bedekt',
En 't koude en doode vleeſch met warmte wordt omvangen:
Hier op, rigt Gods gezant zyn zegenryke gangen,
Door 't ouderlyke huis, en wandelt naar zyn luſt,
Tot hy weêr opwaarts klimt, daar 't doode lichaam ruſt,
Op welke hy terſtondt zig uitbreidt als voorheenen.
Straks wordt het doode kindt met 's levenslicht omſcheenen,
Des nieſt het zevenwerf, en opent het gezigt:
ô Sunamitiſche! hoe duur zyt gy verpligt,
Aan Godt, en Godts Propheet, voor dezen nieuwen zegen!
Gy hebt uw lieven zoon weêr uit den doodt verkregen!
ô Krachtig zielsgebedt dat uit 't gelovig hert,
Geoffert, wederom door Godt gezegent werdt!
Eliſa wendt hier op tot zynen knegt zyn reden,
En zegt: Gehaſi, roep 's kindts moeder van beneden,
Op dat zy haaren rouw, in blydtſchap zie verkeert:
Gehaſi volgt den laſt die zynen Heer begeert,
En de edle Sunamiet' ziet haaren eerſtgebooren,
Verrezen van den doodt, herleven als te vooren;
Des zegt de Hemeltolk, bedroefde Sunamiet',
Gedenk met dankbaarheidt aan 't geen u is geſchiet,
Ontfang tot uwe vreugd', van my uw' zoone weder:
Straks buigt zig de edle Vrouw in ootmoedt voor hem neder,

En neemt met dankbaarheidt haar' zoone weder aan.

Wie voelt hier niet zyn hart met blydtſchap aangedaan?
En met een diep ontzag verrukt en opgetoogen,
Die hier dit wonderwerk en Goddelyk vermoogen,
Van Godts gezant aanſchouwt, met de oogen van 't Geloof?
ô Hemelſche Propheet! wiens ooren nimmer doof,
Voor hulp en byſtant zyn, en uw gezegende armen,
Zoo vaderlyk ontſluit om ieder te beſchermen,
Te toonen uwe gunſt, hoe klinkt uw groote naam,
In gunſt en zegen voort, op vleug'len van de Faam
Langs Berg, Woeſtyn, Jordaan, en menigte van ſteeden.
Het Bethel ſtaat verbaaſt door uwe wonderheden:
De droeve Weduw-vrouw' ziet uitkomſt in haar' noodt:
En Sunem denkt aan 't kindt verrezen van den doodt:
En 't Vorſtlyk Jericho aan de onverwagten zegen:
'k Zwyg hier hoe Koningen door u vertrooſting kreegen:
Of hoe aan 's Lands rivier het wonder wierdt verrigt.
Myn Zedezangeres verluſtigt zig in 't licht
Van u, ô Hemelvrindt! en volgt met blyde gangen,
U na, daar gy verheugdt te Gilgal wordt ontfangen,
Door 's Zienders zoonen, daar zig elk voor u verneêrt.
Te Gilgal daar het zwaardt des Hongernoods regeert,
En met haar zeiſſen maait een grooten oogſt van lyken.
Gezegende, hier laat gy nieuwe gunſten blyken,

Als

Als gy uw knegt beveelt dat hy den grooten pot,
Met moeskruidt toebereidt, om in het zoet genot,
Van 's levens onderhoudt den honger te verzagten.
Schep moedt, ô droeve ſchaar! hier kunt gy hulp verwagten.
Maar welk een naar geſchreeuw? elk roept in angſt en noodt,
Man-Godts, in deze Pot verſchuilt de bleeke doodt!
Verlos ons, wilt ons nu in dit gevaar beſchermen.
Godts Dienaar ſtraks beweegt met innerlyk ontfermen,
Zegt weder: Breng hier meel, en werpt het in het kruidt,
En ſchep met vollen luſt naar uw begeertens uit.
Fluks ryſt een ſchoonder blos op doodtgeverfde kaaken,
Elk kan nu onbeſchroomt het nuttig voedzel ſmaaken,
Elk ſterkt 't verflaaude hart met onbedwongen luſt.

Verlegenen, taſt toe! ſtel vry u zelf geruſt,
Beklem u zelve niet door ongegronde zorgen!
Geen dodelyke ſlang leidt onder 't groen verborgen;
Godts hemelſche Gezant heeft u voor 't kwaadt beſchut:
Eliſa's wonderhand' verſtrekte u tot een ſtut:
Die 's Hemels byſtant heeft, die komt geen ramp beſpringen.

Maar welk een mildt geſchenk, de vrucht der eerſtelingen,
Van tien paar brooden wordt Eliſa aangeboôn,
En aïren in haar groen, maar Saphats groote Zoon,
Die dit geſchenk ontfangt, uit 't landtſchap der * Danieten
Zegt ſtraks: Gehaſi ga, laat 't volk 't genot genieten,

* *Baal-Saliſa.*

Van

Van deze Hemelvrucht', zet hen deez' ſpyze voor.
Maar deze, gantſch verbaaſt, zegt: Heere! geef gehoor,
Wat zal dit weinige voor Hondert zielen baaten!
Eliſa zegt: 'k zal my op 's Heeren woordt verlaten,
't Geen meldt: men zal (dit ſtrekt van 's Heeren magt bewys)
Men zal de volkeren verzaadigen met ſpys,
En boven het genot dat ieder zal genieten,
Zal nog een groote ruimte in zegen overſchieten:
Deelt dan blymoediglyk dit broodt uit aan het volk.
  Hoe levendt ſtrekt gy hier, ô gy, Geheimnis-tolk!
Een voorbeeldt van Godts Zoon die Heilzon der genade;
Die met een weinig broodt * vyf duizendt man verzaadde,
Verzaadde aan 't dorre ſtrandt, toen van den viſch en 't broodt
(Elk ſlaa dit wonder ga!) veel korven overſchoot.
Met regt voorſpeld uw naam † Godts heil aan Godts gemeente.
Zoo blinkt een Diamant een koſtelyk geſteente,
Gezet in dierbaar gout, met glans voor elks gezigt.
Zoo geeft de morgenſtar een ongemeener licht,
En ſtreeft in heerlykheit al 't ſterrenheir te boven.
Wie moet niet reis op reis de wonderheden loven,

Man

* *Ziet* Matth. Cap. XIV. *en* Joann. Cap. VI.

† Godts heil.] *Zulk eene heerlyke beduidenis, zegt de Heer* Buntink, *legt in de naam van* Eliſa *verborgen: ziet verder eenige overeenkomende wonderheden tuſſchen* Eliſa *en den Heere* Jeſus Chriſtus, *in* Buntinks Schriftuurlyk Reisboek, *bladz.* 205.

Man-Godts die gy verrigt, en met eerbiedigheidt,
Uitgalmen lof en prys aan 's Hemels Majesteit:
't Hozanna op uw komst dringt door in alle landen.
Een ander hef zig zelfs door 't konstwerk zyner handen,
In gloryryken roem, en in verheven standt,
Maar gy graveert uw' naam in eeuwig diamant,
Door wonderwerken, door des Hemels milden zegen,
Begunstigt, die alom zig uitbreidt als een regen.
Gezegende, vaar voort! de grootheidt uwer daân,
Zal zelve Benhadad op zynen throon verstaan:
De Syriër wil zelf naar uwe raadtstem hooren.
't Gerucht van u, komt pas in grooten * Naamans ooren,
Of aanstonts spoeit hy op het Koningklyk bevel,
Zig als een Afgezant naar 't hoofdt van Israël,
Op dat die Koning hem onthef van zyn melaatsheidt:
Maar deze gantsch ontroert roept uit: ô, welk een dwaasheid!
Regeert in den Syrier! dryft hy met my den spot.
Ben ik, een sterveling zoo wonderbaar als Godt?
Ben ik dan Godt gelyk? is my de magt gegeven,
Dat ik verderven kan, behouden, en doen leven?

Kan

* Grooten Naaman.] *Namentlyk* Naaman *den Krygsoversten van* Benhadad, *Koning van* Syriën, *van wien* 2 Kon. Cap. V. *getuigt wordt*, *dat* hy was een groot man voor 't aangezigt zynes Heere, en van hoogen aanzien, een strydtbaar Heldt, door wiens handt de Heere de Syriërs verlossing gegeven hadt.

Kan ik den Syriër bevryden van zyn kwaal?
Wie wagte, ô Benhadad! van u zulk een onthaal?
Welk een onmooglykheidt durft gy van my begeren?
Gewis hy zoekt zyn heïr naar Israël te keeren,
Hy gespt het harnas aan, en gord' zig tegens my,
En zoekt, ô gruweldaadt! myn kroon en heerschappy,
Door een verbloemde trek aan zyn gezag te hegten:
Te velde, ô Israël! te veldt getrouwe knegten,
Ontzeg aan Benhadad zyn ongegronden eisch.

'tGerucht van Jorams leedt vliegt door het Ryks-paleis,
En laat, van huis tot huis, des Konings droefheidt hooren,
En vult met naar geklag Propheet Elisa's ooren,
Dog deze troost den Vorst door zyn verkwikbre reên:
Gelyk een koelen dronk verkwikt de moede leên,
Van een, die op den reis zig zet ter ruste neder,
Zoo even ziet de Vorst de zon van blydschap weder,
Als hy door Godts Gezant getroost wordt in zyn leedt;
Wat scheurt ge,ô Achabs zoon!wat scheurt gy 'tVorstlyk kleedt.
En waarom stort ge een beek van traanen uit uwe oogen!
Gedenkt gy nu niet meer aan 't Goddelyk vermoogen,
Die 't doodts benaauwde heïr verloste uit het gevaar,
Toen gy in zegepraal als Ryksvermeerderaar,
Den Moabiet versloegt, en voor uw magt deedt buigen:
Zendt Naaman tot my af, op dat die heldt getuigen

En

En wiſſe teek'nen draag, dat hier in Israël,
Een Laſtverbreider is, van 't Goddelyk bevel.
Straks voegt zig de Syrier (gehoorzaam Is'rels Koning)
Geſtegen op zyn koets voor des Propheeten] wooning;
Maar deze, zendt alleen een bode, die zyn' laſt
Aan Naaman dus verrigt: gaa heen, ô Veltheer! waſcht
En reinigt zevenwerf uw lichaam in de ſtroomen,
Der ruizende Jordaan, uw vleeſch zal weder koomen:
Gaa waſcht u, op dat gy geheel gereinigt werdt.
Maar neen! door deze reên ontſteekt het moedig hert
Van Naaman, en hy agt zyn Heldenaam ontluiſtert.
ô Opgeblaze menſch! door ongeloof verduiſtert,
Waar toe vervoert de trots uw drieſtig onverſtandt!
Verwagt niet dat een ſtoet van dienaars Godts gezant
Verzellen zullen, neen! en u dus tegen treeden,
Te rug met dit begrip een reeks van plegtigheden
Voor 't zigtbaar oog' vertoont, verdwynen in 't verſchiet;
Eliſa, die alleen op den onzigt'bren ziet,
Door de oogen van 't Geloof, kan met een woord te ſpreeken,
Begunſtigt door Godts magt genezen uw gebreeken:
Gaa waſcht u, volg den raadt van dien getrouwen knegt!
Maar neen, de blinde waen die vaſt gekluiſtert legt
Aan trotsheidt, hovaardy, en andre ziele ſmetten,
Durft nog, ô dwaas begrip! zig zelfs hier tegen zetten,

Wat

Wat roept Hy: Welk een trots regeert by dit geſlacht?
Welke oneerbiedigheidt om my, die hoog in magt
En Vorſtelyk gezag dus heerlyk ben verheven,
Zulk een gering bevel, en laffen laſt gegeven,
Een laſt waar door den glans myns aanziens wordt gehoont:
'k Dagt vaſt dat hy zig zelve eerbiedig hadt getoondt,
En met een diep ontzag zig voor my neêrgeboogen,
Dat hy met ziele-ernſt het Goddelyk vermoogen
Zyns HEEREN hadt geëert, en voor my aangebeên;
En dat hy zyne handt langs myn onzuiv're leên.
Geſtrekt hadt, en my zou van dit gebrek genezen;
Maar neen, hy heeft my ſlegts na deez' Jordaan geweezen,
Om my in haaren ſtroom te waſſchen zeven voudt:
Is niet den Abbana die zyne loopplaats houdt,
Van Decapolis af, voorzien met beter krachten!
Is niet d'Orontes ſtroom veel heerelyker te agten!
Is 't niet de kleenſte ſtroom van 't ſchoon Damascus landt,
Die boven de Jordaan de kroon der ſchoonheidt ſpandt,
Ja zig ver boven 't nat van Is'rel mag verheffen:
Wie moet niet zulk een laſt tot in de ziele treffen?
En wraaken 't heilloos woordt dier trots beſneeden Joôn,
Waarom my niet de hulp dier waat'ren aangeboôn,
Die hunne groote naam verheffen tot de wolken,
En door gantſch Syriën vermaart zyn by de volken,

Trek

Trek af, ô wagenheir! verlaat dit trots geslacht!
Eer 'k deze ondraagb'ren hoon betaalt zet door myn magt.
Een hoog verheven ziel wil nimmer smaadt gedoogen.
Maar welk een ommekeer, aanschouw ik voor myne oogen,
Hoe schielyk wort het hart van den Syrier doorboort,
Daar hy deez' redenspraak van zynen dienaar hoort.
ô Veldtheer! kan dit kleene en weinige u mishaagen?
Indien Elisa u hadt zaaken voorgedraagen,
Die moeilyk waaren, eer dat gy die hadt volbragt,
Hadt gy die niet volvoert met uitgestrekte kracht,
Waart gy zyn hoog bevel niet aanstonts nagekoomen?
Hoe ligtlyk kunt gy nu u zelve in deze stroomen,
Der speelende Jordaan gaan baaden als 't behoort,
Op dat gy zuiver werdt naar zyn gezegendt woordt.
De Veldtheer door deez' reên in zyn gemoedt geslaagen,
Klimt aanstonts op dit woordt van zyne stacywaagen,
En wascht zig zevenmaal in 't water der Jordaan:
ô Heilige Jordaan! met wondren overlaân,
Hoe diep verrukt gy 't hart des Veldtheers, die de straalen
Van 's Hemels milde gunst op u ziet nederdaalen,
Want uw vermaarden stroom ontheft hem van zyn kwaal.
Bedenk, ô Naaman! nu, Elisas hemeltaal,
En leert van nu voortaan in dankbre nagedagten,
Geen heilstem van Godts volk onwaardig meer veragten.

Godts magt blinkt heerlyk uit door midd'len zwak en kleen.
'k Zie den Syrier reeds uit het water opgetreên,
En met zyn gantſche heir voor des Propheeten wooning:
Eliſa, Afgezant van den verheven Koning
Van hemel, en aarde, en zee, ziet hier een Afgezant,
Des Vorſt van Syriën, wiens drieſtig onverſtandt,
Met zyn melaatsheidt in de reinigende plaſſen,
Der heilige Jordaan, geheel is afgewaſſchen:
Een ziel die zig van Baal tot Jacobs Godt bekeert:
Aanhoor hoe hy voor u de hoogſte Godtheidt eert.
Dus berſt hy heerlyk uit: Nu weet ik dat op aarde
(Men houde zoo men wil veel and'ren Goôn in waarde)
Geen andre Godtheidt is, dan hier in Israël!
Deeze is 't alleen wier wys en hoog geducht bevel,
Met diepe eerbiedigheidt, en ernſt dient waargenoomen;
Het is die Godt alleen wiens zegenryke ſtroomen,
In milden overvloedt afdaalen naar beneên.
Wie andren Goden eert, ik eer dien Godt alleen.
En gy, ô Heilige! met welke dankbaarheden,
Zal ik voor uwen raadt u nedrig tegentreden,
Wat ſchuldig eerbewys betoon ik u te regt?
Ontfang deez' kleene gaaf, van uw geringen knegt,
Laat deeze erkentenis tot eenen grondtſlag ſtrekken,
Om verder u ten dienſt myn ſchuldtpligt op te wekken,

Om u . . . maar Godts Gezant die vol van godtsvrucht blaakt,
En met een diep ontzag voor de eer der Godtheidt waakt,
Zegt ſtraks: ô ſtrydtbre Heldt! laat af my dit te bieden,
Gy zaagt uw reiniging door 's Hemels magt geſchieden,
Die Vader ſtorte op u zyn hemelſche genâ:
Die Heilzon voor wiens oog en aangezigt ik ſta,
En die in 't heilig licht woondt in alle eeuwigheden,
Die waardig is van elk te worden aangebeden,
Die weet het, dat ik nooit myn zinnen heb gezet,
Op 't tydtlyk, en myn ziel nog handen heb beſmet,
Met iets te ontfangen dat aan my wierdt aangeboden:
ô Neen! ô neen! ik dien den Oppergodt der Goden,
Die niet in 't mom-gewaadt of uiterlyken ſchyn,
Maar met een zuiv're ziel wil aangebeden zyn.

De Veldtheer antwoordt ſtraks: kan 't u dan niet behaagen,
Eerwaarde, dat deez' gaave aan u werde opgedraagen,
Vergun dan uwen knegt, (agt gy zyn bede waardt)
Dat hem gegeven wordt, een weinig van deze aardt,
Een laſt ſlegts, want ik zal, dit wil ik u betuigen!
My nooit voor 't aangezigt van vreemde Goden buigen,
Nog hun afſchuwlykheên, door Kerkdienſt, Offerhand',
Aanbidden, ſchoon men hen het Offer ſlagt, of brandt,
Nog nooit my op hun kracht of mogentheên betrouwen.
'k Zal Jacobs Heer en Godt in 't hart een' Tempel bouwen,

En buigen met ontzag voor zyne grootheidt neêr,
Maar in deeze eene zaak vergeve de Opperheer
Zyn dienſtknegt, wanneer ik genadert aan den drempel
Der Afgoôn, met myn Vorſt, moet treden in den Tempel
Van * Rimmon, en my daar neêrbuigen voor 't gezigt
Der Afgoôn, als myn Vorſt zyn' offerdienſt verrigt,
En hy, gelyk voorheen op myne handt zal leenen,
Als ik op deeze wys my wederom vereenen,
En voor den Rimmon buig, uw Godt die eeuwig leef,
Die bidde ik, dat aan my deze eene zaak vergeef.
De groote Hemeltolk op 't hooren dezer reden,
Berſt uit: ô ſtrydtbre Heldt! gaa heen, gaa heen in vreden,
Dat Godt, d'Almagtige, uw heilig opzet ſterk:
Gedenk aan uwen pligt, en Jacobs vrede-kerk.
Wie ſchetſt niet ligtlyk af, de blyde nagedagten,
Die in 't bekeerde hart van den Syrier vernachten,
Die hem herdenken doen Eliſa's zegening;
Zoo reisde na deez' tydt de Moorſche Kamerling,
Met blydtſchap zynen weg, na hy den zin der woorden,
Voorzegt, door Godts † Propheet, door 's Heeren ‡ dienſt-
knegt hoorde.

Reis

* Van Rimmon.] *Een* Afgodt der Syriërs, *wien ter eere te Damascus, een hoog verheve beeldt, ſtaande op een Pilaar, was opgeregt.*

† *Jeſaias* Cap. LIII. vers 7. en 8. ‡ *Philippus.*

Reis, reis ô Syriër! met voorſpoedt uwen weg!
  Maar welk een laſterſtuk? wat heilloos overleg,
Weêrhoudt my, om met luſt u verder te geleiden?
Gehaſi keer te rug, wil u geen kuil bereiden,
Waar in gy ſtorten zult door uw geldtgierig hart:
Helaas! de ſnoode luſt heeft reets zyn ziel verwart,
En doet de tong alreê, dus onbedagtzaam ſpreeken:
De Syriër is reets van mynen Heer geweeken,
Met al zyn koſtlykheidt, en naar dien Zaphats zoon,
Belet heeft, en veragt 't geen hem wierdt aangeboôn,
Belet dat niet het minſt van hem wierdt afgenoomen,
Nu dan, (Gehaſi, ach! kan 't in uw zinnen koomen)
Ik zal dien dapp'ren Heldt navolgen op zyn reis,
Op dat ik iets van hem voor deeze weldaadt eiſch:
Onzinnige, te rug, wil uwe drift beteug'len!
Maar neen! hy ſpoedt zig voort als of hy op de Vleug'len
Des windts gedraagen wierdt, tot hy hem agterhaaldt:
  De Veldtheer, die terſtont van zyne waagen daaldt
Als hy Gehaſi ziet, gaat ſtraks dien Valshart tegen;
Hoe minzaam toondt hy zig wilvaardig en geneegen,
Op 't geen Gehaſi eiſcht, die dus zyn voorſtel doet:
  ô Veldtheer! 'k val voor u eerbiediglyk te voet; (gen,
Laat de oorzaak van myn komſt, haar grootheidt niet mishaa-
'k Heb uit myns Heeren naam een bede u voor te draagen,

Op dat ge u milde gunſt in mededeelzaamheên,
Aan den elendigen, en armen wilt beſteên:
Nadien, ô Naaman! hier twee zoonen der Propheeten,
Van Ephraims gebergt', (dus wordt de plaats geheten
Daar hunne woonſtede is) tot 's Hemels afgezant,
Zo ſtraks gekomen zyn, om nodig onderſtandt,
Op dat hy hen verkwik' door zyne liefde en zorgen,
Nu dan, ai houdt voor hen uw gaven niet verborgen:
Maar ſchenk hen een Talent van ſilver, in hun leedt,
Vercier dit droeve paar, elk met een wiſſelkleedt.
De Veldtheer antwoordt, op het hooren die'r gebeden:
Waar kan ik myne gunſt met meerder nut beſteden
Dan daar 't Godts dienſtknegt eiſcht, die ieders noodtdruft
't Believe u neem vry twee, voor ieder een Talent, (kendt.
Zo kan 't benaaude hart ten top der uitkomſt ſteig'ren.
Maar neen, Gehaſi ſchynt deez' milde gift te weig'ren,
En veinſt of zynen eiſch genoeg is in hun ſmart.
ô Snoode veinzery hoe liſtig weet ge in 't hart,
Van deez' ontaarden gaſt uw booze rol te ſpeelen,
Uw ſcherp geſleepe tong het buigzaam hart te ſtreelen,
Terwyl zy niet voor 't oor dan gulde leſſen ſpreekt,
Daar zy aan d'and'ren kant met haren angel ſteekt.
Den Syriër houdt aan met duizendt vriend'lykheden,
Tot dat Gehaſi zig in 't eind' laat overreden,

Die

Die ſtraks twee dienaars krygt, die voor hem henen gaan,
Elk met de milde gift van hunnen Heer belaân:
Wy zyn al ver genoeg, laat zig Gehaſi hooren!
ô Mannen, keer te rug (uw dienſt kon my bekooren)
Gy hebt uw' pligt voldaan, ontlaſt u van den laſt.
Ontrouwe knegt is dit op 's Hemels eer gepaſt,
Beliegt gy dus uw Heer? dat wil uw ziel eens drukken!
Ach! welk een wrange vrucht zult gy in 't einde plukken,
Wiens bitt'ren naſmaak u beſmet met Lazary.
Veragtlyk voorwerp in deez' Bybel-poëzy,
'k Volg u onwilig na, daar gy my voor ging treden;
'k Zie reets dat u Godts tolk ontfangt met minzaamheden,
En u, van waar gy komt, op 't allervriend'lykſt vraagt?
Maar ach! 't onzalig hart dat op de geldtzucht jaagt
En haar begeerte volgt, berſt uit: (ô ſnoode vonden!
Zo wordt de logentaal met eenen glimp omwonden,)
Uw knegt is niet van hier ter zyden weggegaan,
Maar heeft dienſtvaardig ſteedts op uw bevel geſtaan.
Dit treft Godts Heilgezant, die met een ernſtig wezen,
Waar uit een heil'ge drift is voor Godts eer te leezen,
Zyn valſchen dienſtknegt ſtraft en dus hem tegen gaat:
Ontaarde Gierigaart, die, in 't geveinſt gelaat,
Een looſe ſlang verbergt, die met uw logenreden,
De zuivre waarheidt durft ſtout op het harte treden,

Al ſmeedt gy by uw zelve een heilloos overleg,
Ging niet myn hart u na, toen gy op geenen weg,
Den Krygsheldt naliep, en hy van zyn ſtacy-waagen
U bykwam, en voldeed uw eerloos welbehagen:
Ontrouwe, is dit Godts eer ten hoogſten top gezet?
Daar gy door logentaal zyn dierb'ren naam beſmet.
Was dit den regten tydt om ſchatten te vergaaren?
Rampzalige, te rug! die Godt wil evenaaren,
Die dien' hem ongeveinſt, en met een zuiv'ren geeſt:
Des de Melaatsheidt die op Naaman is geweeſt,
Zal u en uw geſlacht in eeuwigheidt aankleven,
En tot een teken zyn, om 't geen gy hebt misdreeven:
Straks werdt hy als de ſneeuw zo wit van deeze kwaal.

Vervloekte Gierigheidt uit 's afgrondts duiſtren zaal,
Met al uw Helſch gevolg door 't aardtryk doorgebrooken,
Dit 's 't loon van die verblindt op uw altaaren rooken,
En yv'rig u ten dienſt hun gantſche leven ſtaan:
My dunkt ik zie u reets met ſchatten overlaân,
En elk met loos gevlei tot uwen geldt dienſt nooden,
Maar ach! wat wordt hier door al onheil aangeboden,
Die u mindt, mindt bedrog, en logen, ſnoô beleidt,
En boven alle kwaadt de ſlimme argliſtigheidt.
Uw hebluſt is door gout nog ſilver niet te leſſche.

Vlie menſchen, vlie te rug en ſchuw deze afgodeſſe!

Ver-

Verban haar uit uw hart, en gun haar nimmer ruſt!
De Godtheidt heeft in 't doen der gierigen geen luſt:
Zy zyn afſchuwelyk in haare volzalige oogen.
Volg eer blymoedig na 't barmhartig mededoogen,
Die milde Godts vrienden, geeft dien, die mildlyk zaait,
Dat hy, in 's waereldts oogſt, in ryken zegen maait.
Ja, geeft een eeuwig heil, en onwaardeerbaar voordeel.
Want mededeelzaamheidt roemt zelve tegens 't Oordeel.

EINDE VAN 'T TWEDE BOEK.

HET LEVEN VAN DEN PROPHEET ELISA.

DERDE BOEK.

INHOUDT.

Getrouwe Elisa leert de vroege en tedre jeugdt:
De Byl dryft op den stroom 't geen 't droevig hart verheugdt.
De Vorst van Syrien, ziet verydelt zyne laagen.
Om 't kleene Dothan staat het heir van Benhadad,
*Dat Godt met blindtheidt slaat: Elisa brengt ze in * stadt,*
Terwyl Godts Eng'len, voor Godts dienstknegt zorge draa-
Samaria wordt weêr belegert, en verlost. *(gen.*
Het woordt van Godts Prophеet, dat † Adad 't leven kost,
Maakt

* Samaria. † Benhadad.

Maakt Hazaël tot Vorſt; en Jehu werdt verheven,
Die Achabs huis verdelgt. 't Bedt, daar Godts knegt op legt,
Tot ſterven reets bereidt, Vorſt Joas heil voorzegt.
Eliſa ſterft: In 't graf verkrygt een' Dooden 't leven.

Gelyk de Leerzaamheidt de vroeg ontlooke jeugdt,
Met yver onderwyſt op 't edel ſpoor ter deugdt,
Om uit den vollen ſchat van oude en nieuwe blaâren,
Zig zelve een milden oogſt van wysheidt te vergaâren,

Gelyk

Gelyk den Tarſiaan ook aan de voetſchabel,
Tot heilryk onderwys, zat van Gamaliël;
Zo zien wy hier een rey van zoonen der Propheeten,
Leergierig, voor Godts heldt Eliſa neêrgezeten,
Op dat de Leerzaamheidt hun graage zielen voed':
Maar welk een aanſpraak of een der diſciplen doet?
Eliſa zegt hy: gun aan myne reên verſchooning!
Ziet deeze plaats eens aan, aanſchoudt eens deeze wooning,
Waar in wy dagelyks vergadert zyn by een.
Zie eens hoe engh zy is, en voor ons veel te kleen.
Sta dan Man-Godts ons toe, dat wy (door luſt gedreven)
Ons t'zaam naar 's Landts rivier, zoo boomryk heên begeven,
Om eenig timmerhout te haalen, en met vlyt
De plaats vergrooten daar gy daaglyks by ons zyt,
En ons met manna voed': Ga, wilt dien plaats bereiden
Zegt Godts Gezant; 't believe u derwaarts ons te leiden
Zegt eener; dat wy ons verheugen in uw licht:
En gy ons door uw reen verkwikt, en leert, en ſticht.
Wel aan Godts knegt gaat voor: Gelyk een trouwe herder,
Die zyne ſchaapjes leidt, en hem met luſt al verder,
Langs klaver beemden voert, die zielverrukk'lyk ſtaan,
Zo voert Eliſa hen langs 't water der Jordaan,
Daar zy het noodig hout met wakkre vlyt vergaêren.
Maar welk een naer geluit komt zig hier openbaaren?

Wat

Wat troosteloze stem maakt my de ziel ontsteldt!
Ach! een der Jongeren, die 't hout ter nederveldt,
Verliest het yzer, in de zegenryke stroomen
Der heilige Jordaan: Wat zal my overkoomen!
Dus roept hy: Meester, ach! ik hadt de Byl geleent!
De liefde, diep in 't hart van Godts gezant vereent,
Met dienstbereide hulp en vaardig mededoogen,
Ontheft wel haast den druk der nat bekreetene oogen,
En toondt door 's Hemels hulp dat niets onmooglyk blyft,
Wyl 't yzer van de byl op 't water boven dryft.
Zo krygt het zuchtend' hart een onverwagten zegen.
Godvruchte zielen, die bekommert en verlegen,
In uwe tegenheên nog hulp nog troost geniet;
Dit leert u, dat ge alleen op den Onzigtbren ziet:
Die Vader weigert nooit als hy u komt beproeven,
Met hulp u by te staan wanneer gy 't zult behoeven.
Een onverwagte gunst, daal vaardig op u neêr,
En daar geen uitkomst schynt, daar is zy nog veel eer.
Maar welk een krygs-gerucht laat zig zo yslyk hooren?
Hoe dreunt de krygs-trompet afgryslyk in myne ooren!
En voert 't gewapent heïr der Syriërs, 't bevel,
Huns Konings onderdaan, ten strydt aan Israël,
'k Hoor zelfs den Ryksmonarch, tot zyne knegten spreeken:
Wel aan! men laat door 't heïr den optogtshooren, steeken.

Ver-

Verbrei, dat ieder zig voort in zyn orde zet,
En 't heïr van Israël den doortogt wordt belet.
'k Wil met myn legermagt hen ſchielyk overvallen.
ô Dwaaze Syriërs! beraadt vry met u allen,
Hoe gy het Joodtſche volk weêrhoudt in hunnen weg!
Daar is een hooger magt, die 't menſchlyk overleg,
Door zyne willekeur geheellyk kan vernielen,
De Godtheidt waakt geſtaâg voor zo veel duizendt zielen,
Voor Iſaaks nageſlacht, haar uitverkooren volk,
Eliſa, die opregte en vroome Hemeltolk,
Weet reets door 'sHemels gunſt (die hem't geheim verklaarde)
Den aanſlag die uw Vorſt, zyn Helden openbaarde:
En Joram weet alreê door Godts getrouwe knegt:
De plaats daar gy het heïr des Konings laagen, legt:
Dies 't zig naaukeurig wagt, door zulk een weg te trekken.
Dit doet in Benhadad een dolle drift verwekken,
Die ongeſtuimig ziet zyn aanſlag ongedaan;
Gelyk een ruime zee, waar in een felle orkaan,
Al buld'rend' nederſtort, zulks dat de zilte baaren,
Ten Hemel opgevoert, naau weten van bedaaren,
Maar met een ſterk gedruiſch voortſchokken in den loop:
Zo even woedt het hart van Benhadad, wiens hoop,
En krygsliſt is mislukt, wie beeft niet voor zyn drygen?
Dus berſt hy toornig uit: zult gy voor my verzwygen,

On-

Ontrouwe Dienaars wie dus eerloos my verraadt!
En meer voor Joram is, dan voor myn Ryk en ſtaat:
'k Zweer eer de zon haar karr' in 't weſten doet vertrekken,
Dat ik het ſaamgeſpan wel haaſtig zal ontdekken:
De ſtraffe volgt eer lang tot des verraders loon.
Maar eenen antwoordt ſtraks: ô luiſter van de kroon!
Van 't Syriers Ryksgebiedt! verban uit uw gedagten,
Dat wy met ſnoodt bedrog onze eer nog pligt betragten,
Neen, hooggeduchte Vorſt, hier ſchuilt een ander kwaadt:
Eliſa op wiens trouw, vorſt Joram zig verlaat,
Ontdekt dien Ryks-monarch het diep geheim der woorden,
Die gy (ſchoon niemant zelfs nog ſtem, nog weêrklank hoorde)
In 't binnenſt' van uw Hof, met uwe Raaden ſpreekt;
't Is hy die het beſluit van uwen aanſlag breekt,
En 't heïr van Israël beveiligt voor uw' laagen.
De Vorſt vaart hier op uit: waar ſchuilt die bron der plaagen?
Waar is die Peſt van 't ryk, die my dit onheil brouwt?
Hem komt ter ooren dat Eliſa zig onthoudt,
In Dothan: dies de Vorſt zyn heïr by een vergadert,
(Wyk af, Man-Godts, wyk af! eer u het onheil nadert,)
En met zyn ruiterbende, en wagenen, en magt,
De ſtadt op 't onvoorzienſte omcingelt in den nacht.
Waak op, inwoonderen van Dothan! waak, ô Helden!
Beſcherm Eliſa toch, die u de lagen melden,

Van

Van 't Syries Opperhoofdt, te velde eer 't oorlogs volk,
Uylings overvall' met ſchildt, en ſpeer, en dolk.
Wie zig omcingelt ziet dient met oplettende oogen,
Naauwkeurig toe te zien, om 's vyands liſtig poogen,
En aanval en gevaar, manmoedig te weêrſtaan:

Wie ſterkt myn Dichtluſt nu, met angſt en vrees belaân,
Den krygstoon ongewoon, in deez' benauwde wallen!
Daar 't krygsheïr in het veldt gereedt om aan te vallen,
Geſchaart in orde met het uitgetooge zwaardt
Het aanvals teken wagt, vol moedts op 't moedig paardt.
My dunkt 'k kan binnen 's muur uit 's volks beſtorven weezen,
Om 't onverwagt beleg den ſchrik en doodts angſt leezen,
Elk ſchynt op 't hoogſt' verbaaſt voor 's vyandts legerbend'.
De dienſtknegt van Godts knegt, deez' krygstogt onbekent,
Berſt uit, op dit gezigt: Ach Heere! wat zal 't worden?
'k Zie een gewapent heïr in vollen rang en orden,
En voet- en- paarde-volk rondtom de ſtadt geſchaart!
Wordt niet door uw Gebedt de dierbre ſtadt bewaart,
Wy zullen 't aas zyn, en ten prooj' van deeze ontzinden,
Die, heet op bloedt en moordt, aanleggen op verſlinden,
Als wreede wolven die met tygers ſaam gepaart
Een Hind' vervolgen, zagt en weereloos van aert.

Maar veel aanminniger klinkt my daar in myne ooren,
De trootsſtem, die Godts heldt op deeze wys laat hooren:

En het benaaude hart dus wederom verkwikt:
Vrees niet, nog zyt in 't minſt' op dit gezigt verſchrikt!
Die Godt eerbiedig vreeſt ziet nimmer zig verlaten,
Al woelt hier om de wal een leger van ſoldaten,
Nog is een grooter magt ter hulpe aan onze zy',
Dan al het krygsgeweldt van onze weêrparty:
Die Gods beſcherming heeft, hoeft niets, hoe hoog in waarde,
Tot veiliger beſchut in Hemel of op aarde:
Tot U, Almagtig Heer, en oorſpronk van het licht,
Verhef ik myne ſtem: ontdek het zwak gezigt
Van dezen, op dat hy in zegen mag aanſchouwen,
Hoe ieder, die opregt uw byſtant durft betrouwen,
Uw milde gunſt geniet, in zynen angſt en noodt,
Ja zelfs behouden blyft op d'oever van den doodt.
ô Wonder! welk een rey van Hemelſche Gezanten?
Wat veiliger beſchut daar zo veel lyſtrawanten,
Omgordt met eeuwig licht rondtom Eliſa ſtaan:
Zo ziet d'Almagtige zyn trouwe dienaars aan,
En zendt zyn Eng'lenwacht om hunne leegerſteden,
Als fakkelen des lichts, van boven naar beneden,
Op dat zy veilig zyn en voor gevaar bevryt.
ô Dienſtknegt van Godts vrindt! hoe dierbaar is den tydt
Waar op gy dit aanſchout: wie kan deez' gunſt waardeeren,
Gy moogt, en wy met u, hier uit eerbiedig leeren,

Dat, ſchoon wy zyn omringt met alle ramp en ſmart,
Als wy maar eene zucht van 't ongeveinsde hart,
Opzenden naar om hoog, de Godtheidt zig weldadig,
Tot onze hulp betoont, ontfermende en genadig,
Ja! nimmer hem vergeet die ernſtig tot Haar ſchreidt.
ô Dichtluſt! die Godts heldt, het krygsheïr tegen leidt,
Terwyl hy vierig bidt, ('t Gebedt zal 't ſchildt verſtrekken)
Verblindtheidt zal het oog van 't gantſche leger dekken.
Hoort eens hoe deeze Heldt, met onbeſchroomt gelaat,
't Heïr, dat in optogt is, dus vriendlyk tegen gaat:
Hou ſtandt, grootmagtig heïr, die de oorlog zeiſſen-wagen
Ten ſtrydt voert! ver genoeg dit doolpadt ingeſlagen!
Hou ſtandt, en keer te rug, die zonder overleg,
In 't blinden herwaarts trekt! dit is geenſins de weg,
Die tot uw optogt dient! dit zyn geenſins de wallen,
Die gy manmoedig met het zwaardt poogt aan te vallen!
Volg my, eer u het heïr van Israël verkloekt!
Op dat ik u gelei by deze, die gy zoekt.
De wyze omzichtigheidt paſt krygsliên in 't byzonder.
Het Leger volgt hier op dien wakk'ren vreê-verkonder,
Tot in Samaria, voor 't Hoofdt van Israël.
ô Vroome Eliſa! gy gehoorzaamt Godts bevel!
Veel, veel vermag uw beê daar d'Almagt uit de zaalen,
Van 't eeuwig heiligdom een nevelwolk laat daalen,

Die

Die 't gantſche heïr verblindt, eer dat men 't wordt gewaar:
ô Krygsvolk! ach! hoe na, zyt gy in doodts gevaar!
Gaf Joram nu eens laſt om 't zwaardt op u te wetten,
Hoe weinig koſt gy nu uwe ondergang beletten,
Daar ge allen voor het zwaardt als voor een ſlagtbank ſtaat.
Geen wonder! 'k zie reets hoe het moedige gelaat,
Vol doodtſchrik wordt gepynt, zo dra elk van zyne oogen,
Zyn blindtheidt op 't Gebedt des Godts helds ziet onttogen,
En zig op 't onverwagſte in haaren vyandts handt.
'k Zie hoe Vorſt Joram reets op u den wraakboog ſpandt,
En aan Eliſa vraagt, om u den ſlag te geven?
Maar deeze, zagt van aert, tot weldoen aangedreven,
En niet tot wraak gezint, dan daar 't Godts eere geldt,
Geeft ſtraks een andren raadt aan Jacobs Oorlogsheldt,
Gezalfde (zegt hy) neen! zoudt gy, met uwen degen
Verdelgen, dien gy hebt in zegepraal verkregen?
Gekregen in uw magt, waar door ge u ziet verloſt
Van eenen oorlogsſtorm, die u geen mannen koſt.
Laat mededogentheidt veel eer u 't harte treffen.
Een Koning kan zig zelfs zo wel tot roem verheffen,
Door liefde dan door magt, door weldoen dan door ſtraf.
Sta van dit wreedt beſluit en dood'lyk denkbeeldt af!
Behoedt hen voor 't verderf! laat eerder uw gedagten
Geneigt zyn, om den pligt van weldoen te betragten!

Bereidt hen thans een maal, op dat deeze Oorlogsdrom,
Door ſpys en drank zig ſterke, en ieder dus weêrom,
Gezegendt door uw gunſt naar zynen Vorſt mag trekken,
Dit zal uw grooten naam tot meerder luiſter ſtrekken,
Dan dat ge uw oorlogs-zwaardt bevlekte met hun bloedt:
Dit woordt heeft kracht om in het Vorſtelyk gemoedt,
Alle edelmoedigheidt en mildtheid te doen woonen.

De galm van deze gunſt, geſchoeit op hooge toonen,
Verheft Vorſt Jorams naam in 't hof van Benhadad;
Thans bloeide voor een' tydt dien onwaardeerbren ſchat,
De Vreede en minzaamheidt in wederzydtſe Hoven.
Maar ach! een oorlogswolk kwam haaſt dien glans verdoven!
Als Koning Benhadad de trom des oorlogs roert,
En tegen Israël zyn heïr te velde voert;
Die ſtorm des aanvals zal Samaria eerſt treffen.
ô Stadt! die naauw het hoofdt verkwikt weêr op koſt heffen,
Hoe ſchielyk ſtaat gy weêr voor uwen vyand bloodt,
Daar gy in ſtille ruſt den zoeten vreê genoot.
'k Zie een ontzaglyk heïr van mannen t'allen kanten,
Rondtom, om uwen muur den oorlogs ſtandaart planten.
Benaaude Stadt, helaas! hoe zal 't in 't eind vergaan?
Daar zie ik reets een troep met oorlogstuig belaân,
En ram-en ſtorm gevaarte aanvoeren naar uw wallen:
Gints wagt men na 't bevel om ylings aan te vallen:

Daar

Daar werpt men ſchanſſen op, om veilig in te treên:
Daar zie ik reets een heïr boogſchutters op de been,
Aannadren tot de ſtadt; gints torſt men weder leeren
Om langs den ſteilen muur het bolwerk te overheeren:
Gints geſpt men 't harnas aan, hier ſpandt men weêr de boog,
Daar blinkt het glinſtrend' zwaardt afgryslyk in het oog,
En toondt de doodt alrede op haar geſlepe punten;
Gints tragt een Ruitery manmoedig uit te munten,
Door dapper krygsbeleidt en overſchrokken moedt.

Belegert volk, helaas! nog grooter tegenſpoedt,
Verneem ik binnen's muurs dat meerder is te dugten,
De Honger, fel van aart door geenen ſtaat te ontvluchten,
Regeert in uwen wal: ô eindeloos verdriet!
Wie ſchrikt niet die een reeks van zo veel plaagen ziet!
De noodt heerſcht overal; en ſpaart nog klein nog grooten!
De Honger woedt alöm met al zyn ſpeelgenooten,
Hy juicht, terwyl 't gemeen vaſt duizendt dooden lydt',
En de armoê volgt hem na, gevolgt van duuren tydt,
En droefheid, jammernis, ellenden, zuchten, klachten,
Benaautheid, rouw, verdriet, wanhoopende gedagten,
Angſt, vreeze, pyn, geweldt en doodelyk gevaar,
En kwynend ongeneugt' en trooſteloos misbaar;
En andren, die geſtaâg den mag'ren honger volgen;
En eindelyk de doodt, die, woedende en verbolgen,

Een oogſt van lyken maait, waar hy zyn voeten zet.
ô Wreede weêrparty van 't leven! hoe verplet
Gy alles door uw magt, waar voor het al moet wyken!
Ai my! waar ik my wend' zie ik een berg van lyken,
De Gade miſt haar Gaa, door de Echtknoop pas vereent:
Of zweeft het leven nog in 't rammelend' gebeent',
Daar heerſt de noodt in top, en ſtapt met reuzen ſchreeden,
En ſchetſt ons eene reeks van naare afſchuwlykheden.
ô Dichtluſt, ſta my by, op 't zien van dit gezigt!
Daar legt 'er een, die doodts en ſtervende het licht,
Nog ſchemerende aanſchout, daar ſchreidt een flaau van hon-
Om 't Ouderlyk verlies, gints ſwerven oude en jonger, (ger
Als ſchimmen langs de ſtraat om eenig lyfsgenot:
Hier knaagt men wederom aan 't ſtinkend overſchot
Van eenig ongedierte, en ſcheurt met graage tanden,
Het taaje vel van een, terwyl men de ingewanden,
Vaſt uitrekt ten behulp des toomeloozen luſt:
Het moedig Oorlogs paart wel eer ten kryg geruſt,
Moet nu het voedtſel zyn, voor de uitgeteerde maagen:
Gints ziet men 't raauwe vleeſch van 't dor gebeente knaagen:
Daar werdt de huidt verdeeldt: hier weder lekt men 't bloedt,
Dat zwart uit de adren drupt, 't geen flaau den drinkluſt boet.
De Koopheer (kon het geldt nu voor den honger dingen)
Vindt naauw een Ezelskop voor tachtig ſilverlingen,

En

En weinig duivenmeſt voor eene handt vol geldt:
't Verderf, dat geen verſchil op ſtam nog af komſt ſteldt,
Ontziet geen eerwaardy der achtbre gryze hairen,
Nog de edle Jonglingſchap der eerſte lente jaaren:
Een deerlyk ſchouwtoneel vertoont zig overal!
De Koning zwerft geſtaâg lans bolwerk, muur en wal,
Om yvrig toe te zien voor ſtads verderf en ſchade;
Want daar de honger heerſcht daar wordt men ligt verraden,
Door de een of andren gaſt, die zynen pligt vergeet,
En tegens Vorſt en volk verraadt en onheil ſmeedt,
Op hoop om zig te zien verloſt uit zyne elenden.
Helaas! waar zal de Vorſt zig zelven henen wenden?
Elk roept om onderſtant in 't uiterſte gevaar:
Gints ſchreeut een Vrouw hem toe: ô Ryksvermeerderaar!
Betoon my uwe hulp, en zyt aan my genadig!
De Koning antwoordt haar: ach kon ik u weldadig,
En als een Vader zyn, ik toonde my bereidt;
Maar neen! de gantſche ſtadt die op den oever leidt,
Van haren ondergang, heeft niets om 't lieve leven,
Een eenig ogenblik, verkwikking meer te geven,
De korenſchuur is leeg en zonder meel en graan:
De Wynſtok, die weleer, met overvloedt belaan,
Gezwollen druiven droeg, is dor en zonder vruchten.
Ach! ſtondt het in myn magt, ik zag uw aller zuchten

Wel haast in vreugdt verkeert, 't waar tot uw aller voordeel.
Zy weder: neen myn Vorst! geef maar een gunstig oordeel
Aan myn gerechte zaak, dan ben ik uit verdriet,
Deez' Vrouw op welkers woordt en trouw ik my verliet,
Door een en 't zelve lot des Hongers aangedreven,
Sprak tot my; flagt uw' zoon, op dat wy beiden 't leven,
Door 't storten van zyn bloedt verlengen eenen dag:
Dan zal ik wederom, ô doodelyk verdrag!
Op morgen mynen Zoon den doodtsteek doen gevoelen,
(Dus kan de noodt het hart der moedermin verkoelen)
Nu heb ik, groote Vorst, het frissch en jeugdig bloedt
Vergooten, van myn' zoon, en beiden ons gevoedt,
Zoo ver het strekken kon, met vleesch en teêr gebeente:
Nu eisch ik haren zoon, maar 't hart, dat 't harst' gesteente,
In hardtheidt overtreft, ontziet niet, hoe men smeekt!
Dat zy 't gegeven woordt niet nakomt en verbreekt,
En my verlegen laat in duizendt bange zorgen,
Nu houdt zy haren Zoon in eenen hoek verborgen,
En hoedt hem voor 't gevaar dat hem te wagten stondt.
Gebie dan, groote Vorst, dat zy dit vast verbondt,
Dat wy dus onderling vast hebben saam geslooten,
En waarop ik het bloedt heb van myn' zoon vergooten,
Door haar gemaakt verdrag wordt met 'er daadt volbragt,
En zy op haare beurt nu ook haar' zoon ons flagt,

Op

Op dat... maar dit verhaal gedaalt in 't Vorſtlyk harte:
Ontſteekt de dolle drift van Joram aan met ſmarte,
Die vloek en laſter braakt op 's Hemels Heilpropheet:
Dies ſcheurt hy gantſch ontzint het Koningklyke kleedt,
En zweert met dieren eedt (wie kan die vloek verzwelgen)
Dat hy dien Hemeltolk Eliſa wil verdelgen,
Eer dat de gouden zon weêr eene dagreis doet.
Te rug, verwoede Vorſt, betoom 't oplopendt bloedt!
Gedenk aan Godts gezant en aan zyn wonderdaden!...
Maar neen! Eliſa's doodt kan beſt zyn luſt verzaden,
'k Zie reets een afgezant heen draven met dien laſt.
Man-Godts, gy, die geſtaag op 't woordt des Heeren paſt,
En lieffelyk uw ſtem in Hemelreên laat hooren,
Ziet toe, ontvlucht den ſlag door Joram u beſchooren!
Ontwyk dien moordtharpy, eer dat hy triumpheert!
'k Hoor reets dien Yveraar daar hy Godsdienſtig leert,
Door 's Hemels Geeſt verlicht,'t beſluit des Vorſt verklaaren:
Behaagde Godt aan u, ô Oudſten te openbaaren,
't Geen Hy my heeft vertoondt,hoe dat die Moorders-zoon,
Die nu als Ryksmonarch heerſcht op zyns Vaders throon,
Zyn bode herwaarts zendt, met zyn bevel en orden:
Wel dan, laat nu de deur wel digt geſlooten worden,
Op dat hy buiten blyve, eer hy zyn laſt volvoert,
Want 't wroegendt naberouw, dat 's Konings hart ontroert,

Zal dat gezalfde hoofdt dat niet als moordt wil uiten,
Bezadigt van gemoedt, heel anders doen besluiten.
Hy volgt zyn' dienaar na, wyl hem zyn' eedt berouwt;
'k Zie hem reets in het huis daar zig Godsknegt onthoudt,
Daar hy dien Heil-gezant dus zyne reên laat hooren:
Gezegende van Godt, tot zynen dienst verkooren,
Waar mede zal ik 't volk, door honger uitgeteert,
Dat vast zyn onderstandt en hulp van my begeert,
Verlossen uit den noodt? de Hemel sluit zyn zaalen,
En weigert onderhoudt, de velden en de dalen,
Welêer met vrucht belaân, zyn dor, en schraal, en bloodt:
De Wynpers, die wel eer zo mildt het druifnat boodt,
Is leeg en zonder vogt. Ai my! waar ik my wende,
Verstrekt de stadt alöm een schouwplaats van elende!
De Honger heerscht op 't felst, woedt yslyk en ontzindt:
De Moeder slacht uit noodt haar lief en waardig kindt,
En voedt zig met het vleesch van haaren eerstgebooren.
't Geschrei, van huis tot huis, vervult vol druk myne ooren,
En weergalmt door de stadt met jammerlyk geluit.
'k Zwyg van den vyandt die den muur rondtöm besluit,
En ons door 't streng beleg rampzalig doet versmagten.
Wat zal ik verder nu op Jacobs Hulper wagten,
De Godt van Israël gedenkt niet aan zyn volk!
Geen wonder, daalde hier van 's Hemels opperwolk,

ô Joram! eene vlam die u tot asch verteerde:
Denk hoe Abiram, die te heilloos murmureerde
Met Korah, Dathan, t'zaam des hemels straf genoot:
Denk hoe Ahasia naar Gods bevel, de doodt
Eerlang moest ondergaan, om dat hy Godt ontëerde,
En Baäl-Zebub, meer dan Jacobs heil waardeerde,
Aan wien hy bystant zogt daar hy op 't krankbedd' lag.
Errinner u de straf te Bethel, ach dien dag!
Toen zo veel kinderen door Beeren zyn verslonden,
Was dit, om dat Gods knegt Elisa wierdt geschonden,
Hoe ligt, nu 't Godt zelf raakt, staat gy ten doel der straf!
Maar neen, d'Almagtige, die u dus overgaf
Aan uw vertwyffelt hart, wil dit in u verschoonen,
Hy zal u onverwagt zyn hulp en bystant toonen.
Hoor hoe Elisa u dien blyden dag voorspeldt!

Hoor! hoor des Heeren woordt op dat gy 't heil vermeldt!
Zo laat d'Almagtige door my, zyn wond'ren hooren:
Eer dat nog de avondtstondt van morgen wordt geboren,
Zal zig Samaria verheugen in haar' druk:
Dan zal de vreugde zon van blydtschap en geluk,
Het doodts benaaude hart verkwikken door haar straalen,
Dan zal me een maate meels voor eene Sikel haalen,
Ja zelfs twee maaten garst voor deez' geringen prys.
Verhef dan wel gemoedt tot God uw dankbewys.

Dat

Dat elk, met bly geluit, zig zelve vry verluste!
Maar zeker Hoofdtman, op wiens arm de Koning ruste,
Durft dus het Hemels woordt veragten en versmaân:
Al gaf ons 't gantsche landt een overvloedt van graan,
Al stondt het veldt rondtöm bezet met korenaïren,
Waar zou men, in dien tydt zulk eene hoop vergaaren?
Men hadt meer tydt van doen, eer alles was gemaait.
Het Hemels blaau gewelf, met starren digt bezaait,
Moest eerst met vensteren vervuldt zyn, en met straalen,
Van vruchtbaar graan gewas op 't aardtryk nederdaalen,
Eer dit geschieden kon. Gy zult de volle kracht
(Dus spreekt Elisa weêr) aanschouwen van Gods magt,
Dog van dien overvloedt (dus zyn des hemels zaaken
Verborgen voor den mensch) zult gy geen graantje smaaken.
De nacht, die mensch en dier ter rust en slaaplust trekt,
En 't aardtryk met een floers van wolken overdekt,
Daalt neder, en bedekt de stadt en legerbenden,
ô Stadt, die nog verbeeldt een schouwplaats der elenden!
Verheugt u; dit 's de nacht die u verlossing baardt.
De ontzaggelyke Godt van Hemel en van aardt,
Verwekt een angst en schrik, in 't harte der Syrieren,
Dies roept elk: vlucht van hier, want Judaas leeuws banieren,
Verheffen zig om hoog, en heeft zig t'zaam verëent,
Met Hetiete en Egipte, en hunne magt geleent,

Voor

Voor een geringen prys om tegens ons te koomen, (men!
Wie moet niet voor de magt van zulk een krygsheïr schroo-
Vlucht, vlucht, wyl hun gedruisch alrede 't hart verbaast!
Wie 't leven bergen wil die redd' zig met 'er haast!
Zo weet d'Almagtige de zyne te bevryden,
En door zyn wonderen den vyandt te bestryden,
Op dat hy ylings vlucht eer 't iemandt denken kon:
Dit heugt nog de Amoriet, toen Josua, de Zon
En Maan deedt stille staan, en haaren loop vertraagde.
Ook toen Godt 's vyands heïr met hagelsteenen plaagde,
En hen van Beth Horon tot Azeka versloeg.
Of hoe Godts donderkracht, de schrik in 't harte joeg,
Dat weet de Philistyn, zô dat de stamgenooten
Van Jacob, 's vyandts bloedt, tot Bethcar toe vergooten,
Van Mispa afgevlucht: 't Was Godt die 't magtig heir,
Van Sanherib versloeg, dat, in 't blank geweer,
Rondtöm Jerusalem zyn standaarts hadt verheven.
Maar laaten wy ons weêr naar 't krygsheïr heen begeven,
Dat reets de vlucht verkiest eer hen het onweêr dreigt.
Het daglicht dat allengs ten Hemel opwaarts stygt,
En reets haar schemerlicht langs 't aårdtryk komt verspreiden,
Zal vier besmetten naar het leger heen geleiden,
Wyl elk de doodt zig troost, die niet te ontwyken schynt.
Maar Hemel! welk een vreugdt? hoe onverwagt verdwynt,

De

De droefheidt die hen drukte, en keert den angſt en zorgen,
Uit eenen nacht van druk, in een verkwik'bren morgen,
Van heil en zegening, voor hen, en voor de ſtadt?
Elk ziet, in tent by tent, een onwaardeerbren ſchat?
En eenen overvloedt waar uit zy zig verzaaden.

Ondankbre is dit getronw de Hemelſche genaden,
Erkennen in uw doen? verbergt gy 't blinkendt gout,
In 't aardtryk, daar gy nu, nu gy de vreugdt aanſchout,
U als verkondigers der blydtſchap moeſt doen hooren,
En juichen nu de tydt der uitkomſte is gebooren?
't Gaat wel: ik hoor alreê hoe de een tot d'ander zeit:
Welk een verfoeibre daadt en ſnoode ondankbaarheidt,
Regeert in ons gemoedt: wy maaken ons reets ſchuldig
Aan ontrou, nu wy 't volk dat droef en onverduldig,
Alöm wanhoopig loopt, verbergen deeze vreugdt,
Dit is de regte dag, die 't droevig hart verheugdt,
En wy, wy zwygen ſtil, en houden 't heil verborgen:
Voorzeker zo wy ſlegts vertoeven tôt den morgen,
Zal niet der zonden ſtraf ons vinden daar wy ſtaan!
Wel aan, laat ons terſtondt naar 't hof des Konings gaan,
En deeze blyde maer' door al de Stadt verkonden;
'k Zie reets hoe op hun komſt door duizend duizend monden,
De blydſchap, onbepaalt door alle wyken zweeft.
Maar 't Hoofdt van Israël, dat naauwer agting geeft,

Of

Of niet een ſlim bedrog by 't krygsheïr is verborgen,
Voelt zig nog al bezet met angſt, en vreeze, en zorgen,
Of niet veel ligt een ſlang verſchuilt lag onder 't groen;
Dies ſpreekt hy tot zyn volk, kunt gy niet ligt bevroên,
Welk een geveinsde trek, ons Adad zoekt te ſpeelen?
Gewis hy zal het heïr in 't vlakke veldt verdeelen,
En veinzen of hy vluchte om ons in zulk een ſchyn,
Te lokken uit de ſtadt, nu wy verhongert zyn.
Maar zyn wy eens, in 't veldt, in zyne magt gekoomen,
Dan zal ons 't gantſche heïr als water overſtroomen,
En zonder ſlag of ſtoot, indringen in de ſtadt,
ô Joram, denkt gy dit van Ryksvorſt Benhadad!
Neen! neen, d'Almagtige ſtrydt zelve tot uw voordeel,
Schoon gy die vlucht verdenkt in uw verſtandt en oordeel,
Hier ſchuilt geen loos bedrog, nog valſche argliſtigheidt.
Of twyffelt gy nog al aan 't geen men tot u zeit,
Wel aan, volg, volg den raadt die u werdt voorgeſlagen:
Laat ſtraks vyf Ruiteren het leger na gaan jaagen,
En zien of ergens zig des vyands heïr onthoudt,
Op dat de blydſchap zig op geenen zandtgrondt bouwt.
'k Zie reets twee Ruiteren door 't gantſche leger draven,
En zoeken of niet 't heïr zig ergens houdt begraven;
Zy ſpooren 't ruſtig na tot d'oever der Jordaan,
Gelyk als Brakken, die, op voordeel uit gegaan,

Het al doorſnuffelen om eenig prooy te vinden.
Zo even, zy die hier deez' kruistogt onderwinden,
Maar zien geen vyandt meer, maar wel door 't gantſche heïr,
Den weg alöm bezaait met wapens en geweer,
De tenten, kleederen door ſchrik van zig geſmeeten,
Of door de vluchtenden, in hunne vlucht vergeten,
En eenen ryken buit ten beſte voor 't gemeen.

Triomph! den Hemel dank! verhef nu groot en kleen'
Verhef een zegeliedt! en wil de blyde galmen,
Van waare dankbaarheidt in Lofgezang en Pſalmen,
Met ſchaterend geluit, opheffen naar om hoog!
Verwiſſel nu de luit voor de opgeſpannen boog:
En laat de Feeſt bazuin de krygstrompet verdooven.
Zendt nu van 't hart altaar uw offergeur naar boven,
En paar de maagdekeel met lieffelyk geluit,
Die zig te zamen voegt met Citherklank en fluit.
Triomph! den Hemel dank! voor zulk een grooten zegen.

Ik hoor hoe Joram, (die nu tyding heeft gekregen
Hoe 't heïr het veldt verliet,) door 't Koninglyke woordt,
Zyn Hoofdtman ſtraks beveelt.om met zyn volk, de Poort
Die naar het leger leit alömme te bezetten.
Op dat dit blyde volk elkander niet verplette,
Om de eerſte los te gaan op zulk een ryken buit.
Vergeefs ô Hoofdtman wordt de menigte geſtuit!

Een

Een volk uit noodt geret is naaulyks te bepaalen,
Gelyk Gevangenen die eenmaal adam haalen,
Door eene vryë vlucht, blymoedig geen gevaar
Ontzien; zo gaat het ook met deez' verloste schaar:
't Verlangen kan men reets in 't vrolyk aanzigt leezen.
De menigte vloeit toe om 't eerst' in 't veldt te weezen:
Berg Hooftman, berg uw lyf voor hunnen snellen loop!
Maar neen! men dringt hem straks domdriftig overhoop,
Zyn last door 's Konings woordt gestaaft, vindt geen vermoogen:
Men trapt hem op het hart, de blydtschap heeft geen oogen:
Men ziet niet waar men treedt: hun yver is te groot:
Dog 't ongeloof betaalt de schuldtstraf met den doodt.
Thans is de tydt vervuldt dat elk zig kan verblyën
In eenen overvloedt, naar 't woordt der Prophecyën,
Door Godts gezant voorzegt, naar 't Goddelyk bevel.
Juich, 't is nu juichens tydt, verhongert Israël!
Ziet nu een vollen oogst van voorraat voor u open:
Nu kunt ge een mate meels voor eenen sikel koopen,
Schoon 's Konings Hooftman dit onmooglyk dagt te zyn:
Gedenk met dankbaarheidt, niet met een valschen schyn,
Aan de Oppermajesteit voor deez' verkreegen goedtheidt,
'k Verlust my in die bron van onverzaatbre zoetheidt,
Die vreugdt verzelt my zelf tot naar Damascus heen.
Gehasi zal den Vorst door zyn verhaal en reên,

De wond'ren van Godts knegt tot Godes eer doen hooren:
Elisa's komst vervult terwyl alömme de ooren.
In 't Syries Ryks-gebiedt; ja zelfs in 's Konings hof,
Vliegt, snelder als de windt, des heil verbreiders lof.
De kranke Benhadad schept zelve zyn behagen,
Om hem door Hazaël naar zynen standt te vraagen,
En of hy, Benhadad van 't krankbedde op zal staan?
'k Zie reets een groote schat van kost'lykheên gelaan,
Met al wat Syriën tot praal en pragt kan geven,
Op veertig Kemelen, beladen voortgedreven,
En 's Konings Gunsteling navolgen dezen stoet:
Straks valt hy Gods gezant eerbiediglyk te voet,
En stelt zyns Heeren vraag den Hemeltolk te vooren,
Maar deze laat zig straks uit naam der Godtheidt hooren;
Gaa heen, ô Afgezant! en zegt den grooten Vorst,
Die nu het Ryksgebiedt op zyne schouders torst,
Dat hy (dus zal hy haast de kroon en schepter derven) ven:
Gantsch niet herstellen zal, maar aan deez' krankheidt ster-
Gaa zegt aan Benhadad den last van Godts bevel.

Maar hoe! Man-Godts, wat 's dit, ziet gy op Hazaël?
Vaar voort in uwe reên, wat hindert u te spreeken?
Ach! waarom laat gy togh een vloedt van traanen leeken?
Wat rampspoedt treft u 't hart, gezegende Propheet?
'k Zie zelve Hazaël bewoogen met zyn leedt,

En

En aan dien Heil-gezant den grondt en oorzaak vraagen:
Ach! heeft Elisa, dan geen reden om te klaagen,
Daar hy, ô Hazaël! 't geheim u openbaart:
'k Ween (zegt hy) om dat gy met een bloedtdorstige aert,
't Geliefde Israël veel onheil zult doen lyden:
Gy zult haar sterke steên met de oorlogsroe bestryden,
En door 't verslindendt vuur verdelgen tot den grondt;
Gy zult de jong'lingschap in 's levens morgenstondt,
In 't opgaan van hun jeugdt door 't bloedig zwaardt vernielen:
Uw wreedtheidt zal verwoedt de kinderen ontzielen,
En plett'ren op den grondt of kneussen op den steen'.
Nog zult gy, ach, ik schrik voor al die gruwelheên!
Geen tedre zuigeling nog swangre vrouw verschoonen;
Maar als een moordtharpy aan d'een en ander toonen,
Dat gy voor Israël zult zyn een geesselroê.
Gy zult... maar Hazaël hoort heel verwondert toe,
Des berst hy uit: Man-Gods! hoe kunt gy dit verwagten?
Wat wond'ren speelen u van my in uw gedagten!
Wie ben ik, ik uw knegt dat hy dit zou bestaan?
Onwaardig, zonder magt, een dienstbaare onderdaan
Van Benhadad, myn' Vorst, onmagtig in vermoogen;
Nog (zegt Elisa) heeft de Godtheidt uit den hoogen,
Uit haar volzalig Ryk my duidelyk vertoont,
Dat ge over Syriën als Vorst zult zyn gekroont.

Wie kan niet ligt met my uit deze reên bezeffen ,
Hoe dat de blydſchap 't hart van Hazaël moet treffen!
Ik zie hoe dat hy reets naar d'ydle kroonzugt heldt,
Dit toondt hy, wyl hy ſtraks zyn Koning nederveldt,
En onder eenen doek met water doet verſmooren.
Zo wierdt die Hazaël tot Ryksmonarch verkooren,
En hy, hy heeft zyn throon op Adads doodt geſticht.
Maar laaten wy Godts heldt, dat vrind'lyk aangezigt
Dat na geen bloeddorſt heldt, nog kroonzugt wordt gedre-
Navolgen, daar hy reets zyn order heeft gegeven (ven,
Dat zeker Jongeling, den Hoofdtman Jehu kroon',
Gaa, zegt hy: dat ge u zelve in Gilead vertoon',
Gordt uwe lendenen, en neem deze Olykruike,
Om die in 's Hemels naam ten zalfdienſt te gebruiken,
Stort die in Ramaöth op 't hoofdt van Jehu uit:
En zegt, dit is den laſt van 't Goddelyk beſlult,
'k Heb over Israël tot Koning u verheven;
Wil dan, na dezen dienſt, u weêr op weg begeven;
Vertoef niet, maar ontwyk het Vorſt'lyk aangezigt.
'k Zie reets hoe deez' Gezant zyns meeſters laſt verrigt,
En tot den Hoofdtman ſpreekt, daar hy den Olyhooren,
Vaſt uitgiet: 'k heb tot Hoofdt van Jacob u verkooren,
En over Israël tot Ryksvorſt u geſtelt.
Gy zult met uwe handt het breideloos geweldt,

Van

Van Achabs gruwelheên beteug'len en verdelgen,
Op dat ik eenmaal wreek' het gruwzaam bloed verzwelgen,
Gestort door Jesabel en haar ontmenschten lust,
Waar door zy 't levenslicht der mannen heeft geblust.
Ik zal het gantsche huis van Achab tot den gronde
Verdelgen, dat 'er niet het minst van werdt gevonden:
Ja 'k zal dien vruchtbren boom uitroeijen met den stam,
Als 'k eer Baëza deedt, en Vorst Jerobeam.
Dat vuile honden zig (dus tref Godts ongenade)
Op 't landt van Jizreël aan Jesabel verzade,
En 't vleesch van die Vorstin afknaagen tot 't gebeent',
Want nimmer krygt zy rust in 't Vorstlyk graf gesteent'.

Wie ziet nu niet eerlang nu Jehu is verheven,
En Hazaël zyn last in Syriën zal geeven,
Hoe deerlyk Israël moet buigen onder 't zwaardt,
Des Oorlogs, dat verwoedt geen Konings zoonen spaardt.
'k Zie Achabs huis alreê ten gronden toe vervolgen,
En 't bloedt van Jesabel door honden ingezwolgen,
En 't heilloos Priesterschap geheellyk uitgeroeit;
Athalia met regt om haren aert verfoeit,
Ontfangt den doodtsteek door des Konings lyftrauwanten.
Jerusalem, helaas omringd aan allen kanten,
Door 't heïr van Hazaël dat moedig triompheert,
Ziet haaren ondergang kloekmoedig afgekeert,

Door Joas die zig redd' met Vorſtelyke ſchatten.

Maar ach! terwyl Godts volk haar onheil pas kan vatten,
Treft nog een zwaarder ramp deez' neergedrukte ſchaar,
Het krankbedd' van Gods knegt, in 't uiterſte gevaar,
Op d'oever van de doodt ſtrekt heden myn getuigen;
'k Zie Koning Joas zig voor 's kranken ruſtkoets buigen,
En eenen traanenvloedt uitſtorten over hem:
Schep moedt Doorluchte Vorſt hoort nog de flaauwe ſtem
Van Godes Heilpropheet, tot 's Ryks verloſſing ſpreeken:
Wilt Vorſt den pyl en boog' uit 't venſter ooſtwaarts ſteeken,
Schiet af: en hoort de vreugdt die aan u werdt voorſpelt:
Dit is een Vryheidts-pyl waar door ge u uit 't geweldt
Van den Syrier verloſt, dit is een pyl des HEEREN,
Waar door gy zegeryk verwinnaar weer zult keeren,
En 't Syries oorlogsvolk, in Apheek zult verſlaan:
Slaat met de Pylen Vorſt, nu tegens 't aardryk aan,
Dus vaart Eliſa voort: ik moet u niet verzwygen,
De zege dien gy zult op Hazaël verkrygen.
Straks ſlaat de Vorſt den grondt tot driewerf agter een,
Met zyn geſcherpten pyl en luiſtert naar de reên,
Die hem Godts Hemeltolk hier over zal verklaren:
Maar deze, die in plaats zig gunſtig te openbaaren.
Tot 's Ryks gemeenebeſt en 's Konings Hof en ſtaat,
Berſt tegens Joas uit, met een misnoegt gelaat:

ô Joas! ſchept gy in dit wynige behagen?
Ach! waarom niet den grondt tot ſes maal toe geſlagen,
Dan hadt gy 's Vyandts heïr geheel en al verdaan:
Nu zult gy 't heïr alleen tot driewerf toe verſlaan,
En heerlyk over hen, blymoedig zegepraalen,
Zo zal 't benaaude Volk eens weder adem haalen,
En zig ontheven zien van dienſt en ſlaverny.
Maar gy Samaria, dat, zo verheugdt en bly,
Zich voormaals zag verloſt van Benhadad zyn laagen,
Ach! help my nu 't verlies van Godts Propheet beklagen!
Eliſa! ach!.. daar ſterft dien ſteun in Israël:
Nu zult gy nimmermeer het Goddelyk bevel
Aanhooren uit zyn' mondt nog uwe ziel verzaden,
Met leſſen van Godts Geeſt, nog zyne wonderdaden
Aanſchouwen met uw' oog': ô neen! die groote Geeſt
Ontſlagen van den bandt des lichaams, praalt op 't feeſt,
Der nimmer eindbre vreugde, in 't ryk der Serafynen!
Daar ziet hy zynen Godt omringt van Cherubynen,
In zyne heerlykheidt; daar ziet hy nu by een,
Sem, Enoch, Abraham, den Leitsman der Hebreen,
Elias, en een rey van zaalge heilgenooten,
Wier bloedt tot Godes eer op 't aardtryk is vergooten,
Om dat zy hunne kniën niet boogen voor den Baal:
Daar hoort hy liedt by liedt in zuivre hemeltaal,

Uitgalmen, en den lof van zynen Godt verheffen,
Die niet volmaakter, dan door de Englen is te treffen:
Hier ſmaakt hy 't voorgenot van zynen dienſt en vlyt.
Dog gy, ö Israël! ſchoon gy gedagtig zyt,
Aan 's lyf begravenis, druk diep in uw gedagten,
Eliſa's naam, zo groot, zo wonderbaar in krachten,
Sticht, ſticht in uwe ziel een Grafzuil t'zyner eer,
En volg eerbiedig na zyn leven en zyn leer.
Maar hoe! welk een gerugt verbreidt zig in myn ooren?
Helaas! laat zig de trom des Oorlogs weder hooren!
Of zendt de Moabiet zyn benden in het landt?
't Schynt ja: ik zie dit volk beluſt op moordt en brandt,
Reets uitgaan op den roof, en tot den buit genegen,
Daar koomen zy een troep onweerb're menſchen tegen,
Die hunnen laatſten dienſt betoonen aan een lyk,
Elk zoekt op 's rovers komſt naar eene vaſte wyk,
Om 't nakende gevaar op 't allerſnelſt' t'ontdraven:
Men werpt het dode lyk in een der naaſte graven,
Juiſt daar Eliſa ruſt! ô dierbaar graf geſteent'!
Bewaar... maar wat is dit! het doode en koudt gebeent',
Raakt pas 's mans beend'ren aan, of voelt zig in het leven,
En weder 's levens geeſt door bloedt en adren zweven,
En regt zig wederom, ô wonder! over end':
ô Heilig lichaam van dien Godstolk, wydt bekent,

Door

Door zo veel' wonderheên van ſtadt tot ſtadt bedreven,
Nog heeft u 's Hemels gunſt niet in het graf begeven,
Gy voert nog wondren uit: ſchoon gy begraven zyt.
Met regt heeft Israël zig zelve in u verblydt,
En Juda kon verheugt in u haar blydtſchap uiten,
Hier zal myn Dichtluſt nu Eliſa's leven ſluiten,
Schoon zy aan 't woordt gedenkt, en de ongemene vreugdt,
Waar mede Gods gezant Vorſt Joas heeft verheugdt,
Om over Hazaël driewerf te zegepraalen:
Zy ziet dien tydt vervuldt: want d'Almagt laat de ſtraalen
Van haare zegening weêrdalen over 't volk,
Dat hy zo teêr bemindt; zo dryft die oorlogs wolk,
En donk'ren ramps orkaan na zo veele onweersvlaagen,
Eens over: wyl de Zon van voorſpoedt op komt daagen,
En met haar vollen glans en heerlyk aangezigt,
't Verlegen Israël in haren druk verlicht,
En door zyn ſterke handt geveiligdt, op haar wegen,
Het Joodtſch gemeenebeſt begunſtigt met zyn' zegen.

EINDE VAN 'T DERDE BOEK.

MOSES AANSPRAAK AAN ISRAËL.

Hoor toe, ô Israël, de tydt, de tydt treed aan,
Treed met het gantsche heïr, trek over de Jordaan:

Om

Om eind'lyk 't erf bezit dier volkeren te aanvaarden,
Die groot en ſterker zyn en magtiger op aarde
Dan gy, wier ſteden groote en uitgebreide magt,
Tot aan den Hemel ſtrekt; een volk gevreeſt in kracht:
't Zyn Enaks kinderen, waar van men u verkonden,
Dat zy het zyn, die nooit hun ſterker hebb' gevonden.
Zo weet dan dat de HEER uw Godt, die geenen is,
Die voór u als een vuur gaat ter verderffenis
Van dit vermetel volk: Hy zelf zal hen verpletten:
En gy, gy zult dit volk uit hun bezitting zetten,
Ja, 't zàl zeer haaſt geſchiên, want Godt die zyn Verbondt
Beveſtigt, heeft het zelfs geſproken met zyn' mondt.
Als Godt dan dit geſlacht heeft voor u uitgedreven,
Zo laat uw herte niet door hoogmoedt zyn verheven,
En zègt niet: om myn deugdt is my dit heil bereidt:
Want Godt verdelgt dit Volk om hunne zond'lykheidt.
Neen! niet om uwent wil, of uw gerechtigheden,
Maar om 's volks bozen aert, wil Godt dit volk vertreden,
En om 't doorluchte woordt wel eer aan Abraham
Gegeven, en naa hem aan zyn beroemden ſtam;
Weet dan, dat u de Heer uw Godt die vruchtbre ſteden,
U niet in handen geeft om uw verdienſt'lykheden,
ô Neen! want gy, gy zyt een wederſpannig zaadt!
Gedenk, en zorg dat nooit uit uw gedagten gaat,

Hoe

Hoe gy d'Almagtige, daar hy u kwam beſchynen
Met zulk een heerlyk heil, niet ſlegts in de woeſtynen,
Maar tot aan deze plaats geſtaâg tot gramſchap wekt:
Want aan den Horeb daar het Kalf tot tuigen ſtrekt,
Hebt gy de Alzegenaar zo zeer tot toorn onrſteeken,
Dat Hy beſloot op 't felſt' zig over u te wreeken:
Want als ik, op den berg van Horeb, voor 't gezigt,
Des grooten Gods verſcheen, die, uit het heilig licht,
De Taf'len des Verbondts, om aan u voor te draagen
My geven zoude; en ik dus eenzaam veertig dagen,
En nachten daar vertoefde ontbloot van drank en ſpys,
En ik van 's Heeren handt, op een doorluchte wyz',
Die Tafelen ontfing met zyne handt beſchreven,
Naar 't woordt, het welk hy u te kennen heeft gegeven,
Ten dage, toen Godt zelfs, omringt van wonderheên,
Uit 't midden van het vuur, wanneer hy u by een
Verzaamde, en zynen wil aan u heeft voorgedragen,
Geſchieden 't na den tydt van tweemaal twintig dagen
En zo veel nachten, toen my Godt die wetten gaf,
Dat d'Almagt tot my ſprak: ga heen, klim haaſtig af,
Want Israël, uw volk, dat gy door wonderdaaden,
Bragt uit Egyptenlandt, durft mynen naam verſmaaden;
Zy allen zyn verdwaalt, en wyken van myn' weg,
Zy hebben naar hun luſt, en heilloos overleg,

Een

Een Beeldt, een ſtommen Godt, naar hunnen zin, gegoten,
En my die hun verloſte, ô dwaaze ſtamgenooten!
Verlaten. Maar ik zie, zy zyn van wrevlen aert,
't Is een hartnekkig volk en myner gunſte onwaardt:
Laat af, wilt my niet meer om hun behouding ſmeeken!
'k Verdelg ze! Ik zal my nu van zulk een ſmaatheidt wreeken,
En hun beruchten naam uitroejen tot den grondt.
Dog ik zal weêr met u oprigten myn Verbondt,
En u een magtiger en grooter volk verwekken,
Dan dit is, en myn gunſt zal voor hen heenen trekken.
Toen keerde ik my te rug en ſpoeide naar beneên:
(De Berg ſtondt waar ik zag in brandt rondtöm my heen,
En 's Heeren Tafelen die ruſten op myn handen)
Toen zag ik, dat gy hadt, ô onuitwisb're ſchanden!
Voor Godt gezondigt, en een Beeldt naar u verſtandt,
Een Kalf gegoten, en u tegens Godt gekant:
Toen wierdt een yvervuur in mynen Geeſt ontſteeken!
Gy zaagt my 's Heeren Wet voor uwe voeten breeken,
Ik wierp my neder voor het heilig aangezigt
Des Heeren, doende 't geen ik voormaals hadt verrigt,
Toen my de Almagtige zyn' Hemelwil verkonde:
Ik vaſte om uwent wil, alleen om uwe zonde,
Waar meê gy tegens Godt uw zelve hadt misgaan!
Want ik, ik vreesde zeer dat Godt naar wraak zou ſtaan,

En dat zyn grimmigheidt door uwe zonden ontſteeken,
Niet na zou laaten zig van uw bedryf te wreeken.
Maar Godt ſloeg ditmaal ook zyn oog op myn gebedt:
Aäron die zyn ziel met zonden hadt beſmet,
Met u ten dienſt te ſtaan, hadt 's hemels ſtraf te vreezen,
Dog Godt wilde ook aan hem ditmaal genadig wezen.
En ik, ik nam het Kalf dat heilloos wangeſtal,
Verbranden het met vuur, vermaalde 't heel en al,
En wierp het in de beek die van den berg komt loopen:
Nog ſtelde gy de deur voor nieuwe ſtraffen open,
('t Bleef by uw kalfdienſt niet) toen hy te Thabera,
Met vuur uw misdaadt trof: nog vondt zyn ongenâe
Te Maſſa u, toen gy om water rebelleerde:
En toen uw booze luſt weêr nieuwe ſpys begeerde
Toen wierdt te Kibroth-Taav' den kwakkel u ten ſtraf:
Ja, toen de Hemel u zyn wil te kennen gaf,
En u uit Kades zondt, en ſprak: wilt derwaarts trekken,
Op dat dit Landt u mag tot erf bezetting ſtrekken,
Toen waardt gy 's Heeren woordt weêrſpanning, en gy ſloot
Uwe ooren, voor het geen dat Godt aan u geboodt.
Weêrſpannig hebt gy u, ach Israêl! gedragen,
Tot nu toe, van dat u myne oogen eerſtmaal zaagen!
En toen ik nederviel en voor uw zonden badt,
En in dien grooten tydt nog water dronk, nog at,

Toen ſprak ik tot den Heer: Ach Heere, Godt der Goden;
Verderf uw erfdeel niet, hen dien gy hebt geboden,
En door het vaſt beſchut van uwen ſterken handt,
En grootheidt uwer magt voerde uit Egyptelandt:
Gedenk aan Abraham dien Vader der geſlachten,
Aan Iſaac, en zyn * Zoon, die ü eerbiedig agtten:
Ai let niet op des volks verhart en ſtaal gemoedt,
Nog op hun Godtloosheidt nog zonden dien het doet!
Op dat het Landt niet zeg, waar uit zy zyn getoogen,
Om dat hen Godt niet door den arm van zyn vermogen,
Kon brengen in het landt dat hy hun hadt belooft,
Heeft hy ze in een Woeſtyn van 't levens-licht berooft:
Neen Heer, zy zyn uw Volk; uw Erfdeel, door de krachten
Van uwen ſterken arm, en nooit verſlaauwde magten,
Ten dienſthuize uitgeleidt: ai ziet op hun ter neer.
Toen ſprak d'Almagtige tot my goedgunſtig weêr:
Houdt u twee Tafelen, gelyk als de eerſte waaren,
Kom tot my op deez' berg, 'k zal u myn wil verklaaren,
En maakt u eenen ark van koſtbaar Sittemhout.
(En om te toonen dat myn gunſt dit volk behoudt,
En dat myn toevoorzigt nog over hun zal blyven.)
'k Zal op die Tafelen dezelfde woorden ſchryven,
Als de eerſte dien gy braakt en neêrwierpt op den grondt:
Toen maakte ik naar Gods laſt die dierbre kiſt terſtondt,

* *Jacob.*

En

En hieuw' die tafelen, en, met dien ſchat beladen,
Beklom ik weêr den Berg, toen liet zig Godts genaden
Verbidden, en hy ſchreef die zelfde woorden weêr,
Die vyf paar wetten, die de Almagtige Opperheer
U, midden uit het vuur op Sinaï deedt hooren,
Ten dage dien Godt zelfs daar toe hadt uitgekooren,
En Hy, hy gaf ze my: toen klom ik weder af,
En leideze in de kiſt, gelyk Godt my die gaf,
Daar zyn zy; denkt daar aan zo ſtrekken ze u een' zegen.
Toen trok ge, ô Israël! langs onbekende wegen,
Naar * Bene-Jakan, en Moſera, daar de doodt,
Aårons leven korte, en 't lichaam ruſt genoot,
En Eleäzer in zyn plaats zyn ampt bekleedde.
Van daar verreisde gy naar Gudgod, en in vreden
Naar Jotbath: dat een landt van waterbeeken is:
Toen riep God Levi's ſtam (die zonder erffenis,
By zynen broed'ren is, om dat Godt wil verſtrekken
Zyn erfdeel, en hem zelfs met zyne vleug'len dekken.)
Om de Arke des Verbonts voor zyn alziend' gezigt
Te draagen, 't Prieſterſchap wierdt door zyn ſtam verrigt,
En dat door hem aan 't Volk den zegen wierdt gegeven;
'k Was veertig etmaal nu op Horebs top gebleven,
Alwaar ook de Opperheer die gunſt my heeft betoont,
Dat Hy u niet verdelgd, maar heeft met heil bekroont,

* *Beëroth Bene-Jakan.*

Toen

Toen ſprak hy: Gy ſta op, dat 't volk zig vaardig toone,
Ter reize, en gy ga voor, op dat het eens bewoone,
En erffelyk bezitt' het landt dat ik voorheên,
Den Vad'ren met een' eedt heb toegezegt alleen:
Nu dan, ô Israël, Godt wil niets meer begeeren,
Dan dat gy hem alleen zult dienen, vreezen, eeren,
En dat met hart en ziel uw wandel al den tydt
Uws levens, zy alleen den Heere toegewydt!
Op dat gy onderhoudt die heilige bevelen,
En wetten, die ik nu aan u zal mededeelen,
Op dat zy allen zyn tot uw behoudenis:
Want ziet, het Hemels rondt uws Godts allenig is,
't Gantſch aardtryk is het zyn', ja alles wat beneden,
Het aardtryk tot een blyk ſtrekt van zyn mogentheden,
Komt hem toe, Hy alleen heeft enkel luſt gehadt,
Aan uwe Vaderen, die hy, verkooren hadt
Tot gunſtgenooten, om ook u hun zaadt, uit allen
Te keuren, dat hy neemt in u een welgevallen,
Gelyk Hy heden nog u allen gade ſlaat:
Beſnyd uw hart dan, niet het uiterlyk gelaat,
En wilt niet tegens hem meêr wederſpannig klaagen,
Want Godt die nevens Hem geen Godtheidt kan verdraagen,
Die is der Goden Godt, en aller Heeren, Heer:
Hy is die Magtige, die groote, hoog in eer',

Die vreeslyk en geducht zig 't oog niet laat verblinden.
Door giften, nog geſchenk, nog die zig wil verbinden
Aan 't uiterlyk gezigt der menſchen; neen, zyn oog
Ziet met regtmatigheidt door 's Hemels ſtarrenboog,
En handthaaft weeuw en weez', den vreemden komt hy tegen,
En ſchenkt door broodt en kleedt hem zyne gunſt en zegen:
Bemin daarom de vreemde engeeft hem onderſtândt,
Want gy waardt Vreemdeling in 't groote Egyptelandt.
Gy zult den Heere uw God alleen met eerbied vreezen,
Hem dienen, Hy alleen moet uw verheuging wezen;
Zweert by zyn' naam alleen; want Hy, Hy is uw lof,
Uw Godt, wiens wonderheên u eene ruime ſtof
Verſchaffen, om daar aan met eerbiedt te gedenken:
Want gy, gy hebt gezien 't heil dat hy u wil ſchenken!
Uw Vad'ren kwamen af naar Pharo's Ryksgebiet,
Naau viermaal agtien man, en nu, nu wykt gy niet,
Voor eenig magtig volk; want gy, gy ziet uw zoonen,
In menigte als het heïr der ſtarren zig vertoonen;
Daarom zult gy den Heer, d'Almagtigen, uw Godt,
Beminnen, en met dank erkennen dit genot,
En nu, en t'allen tydt zyn rechten en bevelen,
Waarneemen, want ik zal zyn werk niet mededeelen,
Aan uwe kinderen, die nooit met hun gezigt
De wondren zagen, die zyne almagt heeft verrigt,

En

En al die tekenen, en daaden, dat vermoogen,
't Welk Pharo, en zyn volk aanſchouden met hunne oogen,
En hoe het gantſche landt gevoelde zyne magt,
En 't geen hy heeft gedaan, door zyne ſterkte en kracht,
Aan 't heïr van Pharaö, zyn wagenen, en paarden,
Toen hy de wateren, (daar u zyn komſt vervaarde)
Gelyk een muur, die valt deed' ſtorten op hen neêr.
Voorts 't geen d'Almagtigen, en aller Heeren, Heer,
U deedt in Sins woeſtyn, tot dat hy uw geleidde
Tot hier toe, en zyn gunſt zig nimmer van u ſcheidde.
Nog weet gy, 't geen Hy deed aan d'afgeſtamden ſtam
Van Ruben, Jacobs zoon, aan Dathan, Abiram,
En aan hun huisgezinn', toen Godt hun t'zaam verdelgde,
En 't aardtryk, tente en al in zynen boezem zwelgde:
Dit is u t'zaam bekent, gy weet het, uw gezigt
Beſchoude 't wonderwerk 't geen hy toen heeft verrigt.
Hoort dan, ô Israël! volbreng dan met vermoogen,
Al die inzettingen, die ik u ſtel voor oogen,
Op dat de Hemel u met zyne gunſt bedekt;
En gy het landt verkrygt waar na gy heenen trekt:
En op dat hy den tydt, de dagen van uw leven
Verlenge, in 't vruchtbaar landt dat hy aan u zal geven.
Een Landt met eenen eed belooft aan 't Voorgeſlacht:
Een landt daar heil en gunſt herleeft in volle kracht:

Een Landt dat overvloeit van melk en honig-beeken:
Want dit is niet als 't landt daar gy zyt uitgeweeken,
't Geen gy met vruchtbaar zaadt bezaaide, en met uw handt
Bevogtigde, als een Hof waar in men kruiden plant;
ô Neen! dat vruchtbaar landt waar in gy aêm zult haalen,
Is een gezegend landt van Bergen, en van Dalen,
Waarop de Hemel zelfs zyn milden regen giet,
En 't geen d'Almagtige, van 't nodige voorziet:
't Geluſt die Eeuwige daar 't oog niet af te wenden,
Godt kroont het met zyn gunſt van 's Jaars begin, tot 't enden.
En 't zal als dan geſchiên (want dus ſpreekt 's Heeren mondt,
Door my, tot u, ô Volk!) indien gy zyn verbondt,
En 't geen ik u gebiede om al uw levensdagen,
Den Heere uw Godt alleen te dienen, te behagen,
En gy met hart en ziel geheel volbrengen zult,
Al 't geen hy van u eiſcht, en dus uw' pligt vervult,
Zo zal hy op uw landt met zynen ruimen zegen
Neêrkoomen, en daar op den vroeg en ſpaden regen
Neêrſtorten, daar uw koorn, uw moſt, en al 't gewas,
Door u werdt ingezaamt; dan zal hy 't veldt met gras
Voor 't ſtomme Vee voorzien, uw' diſch zal hy beſproeyen
Met volheidt: alles zal in zegen tot u vloejen.
Wacht, wacht u zelven dan, dat gy niet word verleidt,
Om van hem af te gaan, en pleegt, die gruwlykheidt,

Dat

Dat gy voor andren Goôn, dan Hem, zoud' nederknielen,
Waarom des Heeren toorn u billyk zal vernielen,
Daar zig de Hemel fluit, en daauw nog regen geeft,
En d'aardt geen vruchten draagt, op dat gy daar van leeft:
Want gy zoud' haaſtelyk door zyne gramſchap ſneven,
En ſterven in dat landt dat hy aan u wil geven.
Leg, ja bewaar myn reên in 't binnenſt van uw' hert';
Bindſe op uw handen vaſt, ja dat dezelve werdt,
Tot voorhoofdt-cierſelen gebonden tuſſchen de oogen.
Leert ze aan uw kinderen. met 't uiterſte vermoogen:
Spreek, ſpreek daar van in huis, 't zy dat gy zit of ſtaat,
Of wandelt langs den weg, of 't zy gy ruſten gaat,
Of 's morgens weêr ontwaakt, wilt ze op de poſten ſchryven
Der huizen, op dat zy in uw gedagten blyven:
Op dat uw dagen, en die van uw ted're jeugdt,
In dat gelukkig landt, waar mede u Godt verheugdt,
En 't geen hy met een' eedt uw Vadren heeft gezwooren,
Vermenigvuldigt werdt, en Hy uit 's Hemels chooren,
Zo lang de waereldt duure u zyne zegen geeft:
Want zo gy neeſtiglyk en met opmerking leeft,
Om alle die geboôn, die ik u voor kom draagen,
Om Godt, uw Heer en Godt, volkoomen te behagen,
Hem lief te hebben, en zyn wegen te betreên;
Zo zal d'Almagtige, die leeft in eeuwigheên,

Al deze volkeren uit hun bezitting dryven,
En gy zult erffelyk in hunne plaatze blyven:
In 't vollen erf bezit van magtiger dan gy.
Alwaar ge uw voeten zet, van deez' tot genen zy'
Dat zal het uwen zyn, van daar de woeftenyën,
En Liban zig verheft, de wat'ren zig verfpryën
Van den beruchten Phrath, tot daar de zonnefchyn,
De Zee in 't weft' genaakt, zal uwe landtpaal' zyn;
Geen volk, hoe groot of fterk, zal voor u konnen duuren,
De Heere uw Godt zal u, all' uwe nagebuuren
Een fchrik en vrees doen zyn, gelyk zyn Majefteit,
Wiens woorden zeker zyn, u zelve heeft voorzeit.
Ziet, 'k ftel u heden voor, den Vloek, en ook den Zegen:
Den zegen, wanneer gy zult wand'len op Godts weegen,
En alle zyn geboôn omhelzen, dien hy gaf:
Den vloek, in tegendeel, keert gy u van Hem af,
En weigert gy naar Hem en zyn geboôn te hooren,
En dat een booze luft uw ziele kon bekooren,
Om valfche en vreemde Goôn met yver na te gaan,
En tegens zyne wil het dwaalpadt in te flaan,
Gedenk, dan zal Hy u, zyn felle ftraf doen draagen.
Wanneer 't zyn wysheidt dan in 't einde zal behaagen,
Dat gy het erf bezit geniet van vreemden grondt,
Dan vloei, ô * Jozua! de zegen uit u mondt

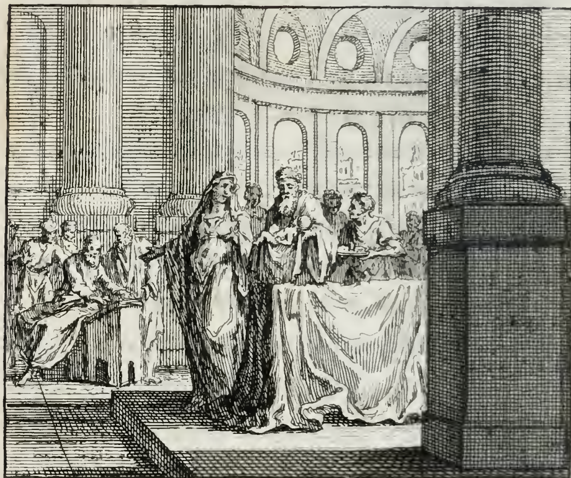
* *Jofua Cap.* VIII. *vers* 34. 35.

Op

Op Gerezin, dan zult ge op Ebal dreigementen
Uitſpreeken, om die 't volk diep in het hart te prenten:
Ziet, zyn die Bergen niet aan geen zy' der Jordaan,
Daar d'alverkwikbre zon haar dagreis heeft gedaan;
In 't landt der Cananeen, die in de velden woonen,
Die over Gilgal zyn, daar de Eiken zig vertoonen
Van More, want gy zult de Landſtroom met uw voet'
Doorwand'len, op dat gy naar al u tegenſpoedt,
In 't eind' het landt betreedt, dat u de Heer zal geven,
Om daar in als uw erf te woonen, en te leven.
Wel aan dan! neem dan waar, ô magtig Israël!
ô Volk van Godt bemindt! zyn Goddelyk bevel;
Houdt zyn Inzettingen, en regten, volg zyn wegen
Die u zyn voorgeſtelt, zo krygt gy zynen zegen,

EINDE.

DE VERHEUGDE ZACHARIAS.

Toen 't eindlyk zou geſchiên na tweemaal twintig eeuwen,
Dat Gods doorluchten Zoon, de Heilvorſt der Hebreeuwen,
In 't vleeſch verſchynen zou, moeſt voor zyn aangezigt
Zyn Wegbereider gaan, om van zyn Heilryk licht,
Eer 't nog zyn ſtraalen ſchoot getuigenis te geven:
Dan eer die Boetgezant genoot het lieve leven,

Maakt'

Maakt' 's Hemels Majesteit gantsch Israël verzet.
Hy keurt tot Moeder uit, Godtvruchte Elisabeth,
Schoon oudt, en reets bedaagt: haar Ega, opgetoogen,
Ziet, daar hy 't Reukwerk brandt een Engel voor zyn oogen,
Die hem (schoon dat de vrees des Priesters haar ontsteld)
Dien grooten Zoon belooft, en zyne komst voorspeldt:
En hem JOANNES noemt: ja hoe de deugtgezinden,
Als zy, zyn schynzel zien, verheuging zullen vinden,
Voor hun bedroeft gemoedt: geen sterke drank nog wyn
(Wyl hy geheel en al, voor zynen Heer zal zyn)
Zyn lippen raken zal; en hoe de heldre straalen,
Van 's Hemels milde gunst reets zullen nederdaalen,
Op hem, van de aanbegin, op dat in heiligheidt
Door hem, een yvrig volk den Heer werdt toebereidt.
Dan 't schynt een wonderspreuk in Zacharias ooren:
Hoe (zegt hy) zal my nog een Zoone zyn gebooren,
In mynen ouden dag, en daar myn Echtgenoot',
Reets op haar dagen is! waar by kan ik zo groot
En onverwagt geluk, ô Heilverkonder! weeten?
Wel aan, om dat gy niet onagtzaam zult vergeeten,
(Zegt 's Hemels Heil-heraut) het geen ik u ontdek;
Zo weet, (op dat aan u dit tot een teken strek)
Uw tong zal sprakeloos en vast geslooten wezen,
Tot dat d'Almagtige nooit hoog genoeg gepreezen!

Het alles heeft vervuldt 't geen ik u heb voorſpeldt.
In 't eindt genaakt de tydt waar op die groote heldt,
Het levens licht aanſchouwt, Elizabeth wordt moeder:
Dit baart alömme vreugdt; men looft den Albehoeder,
Voor zulk een zegening; men raadtpleegt dat de Zoon,
Zy 's Vaders naamgenoot, die roem aan Levys kroon:
Elizabeth noemt hem *Joannes*: men tragt nader,
Te hooren het beſluit van zynen ſtommen Vader,
Die ook *Joannes* ſchryft. Dit baart verwondering!
m'Erkent in al dit doen Gods ſchikking zonderling!
De vrees beknelt elks hart: 't gerucht vervuldt elks ooren,
Gantſch Juda ſtaat verbaaſt, als zy deez' wond'ren hooren!
Godts Geeſt vervuldt het hart des Prieſters, en zyn tong
Door 's Hemels vuur geraakt, dus Godt daar eere zong:
Gelooft zy Jacobs Godt, de Godt der eeuwigheden!
Die uit zyn heilig licht (door de Englen aangebeden)
Op Israël, zyn volk, het oog ter neder ſloeg,
Toen 't in Egyptenlandt ſmaadt en veragting droeg,
Al zuchtende onder 't juck van dienſtbaarheidt en lyden,
En hem daar van verloſtte en van dien laſt bevryde.
Die in 't doorluchtig huis van David, zynen knegt,
Een hoorn van eeuwig heil voor ons heeft opgeregt!
Gelyk als Hy van oudts door allen zyn Propheeten,
Tot trooſt van 't droef gemoedt, blymoedig heeft doen weeten,

Een

Een vreugde, die alôm den volke kenlyk zy:
Verloſt zynd', van de handt der felle weerparty,
En van de ſterke magt der geener die ons haaten,
Op dat hy zyne gunſt (belooft in vollen maaten)
Voldeedt aan 't Voorgeſlacht der Vadren, en 't Verbondt,
Zo heilliglyk belooft, vervullende den grondt
Op eenen duuren eedt aan Abraham gezwooren,
Beveſte, dat hy ons heeft tot zyn Volk verkooren,
En aan ons ſchenken zou, dat groote heil, en 't geen,
Hy onze Vadren hadt toegezegt voorheên.
Op dat wy uit de magt van die ons tegenſtreven,
Verloſt zynd', Hem alleen, de dagen van ons leven,
Zoud' dienen zonder vrees, in zuivre heiligheidt,
En in Gerechtigheidt, door Hem ons is voorgeleidt.
En gy, ô tedre ſpruit! ô blydtſchap myner daagen!
Voorloper van Godts Zoon! gy zult den eernaam draagen,
Van 's Hoogten Heilprofeet, want gy zult voor dat licht
Heen treeden, en alöm voor 't Heilig aangezigt,
Van dien Gezegenden, het voetſpoor toebereiden,
Om zyn bemindt geſlacht, zyn Volk tot hem te leiden,
En door de ontdekkingen van elks behoudenis,
Te leeren, dat by hem tot zond'vergeevinge is.
Dewyl d'Almagtige, de tedere ingewanden
Van mededoogen, die in zuiv're liefde branden,

Uit

Uitſtorten over 't volk; door dien hy van zyn throon,
Neêrziend' hen ſchenken wil zyn welbeminden Zoon,
Dien Opgang uit der Hoogte; op dat die zyne ſtraalen,
Op 't volk in duiſternis gezeten, zou doen daalen;
En hen vertrooſten, die in hunnen angſt en noodt:
Voortgingen langs het padt, der ſchaduw' van den doodt;
Op dat zy dus geret, uit deze duiſterniſſen,
Hun voeten vaſt en regt neêrzetten, (zonder miſſen,)
Op dien doorluchten weg, waar langs in lieff'lykheidt,
En vrede, 't zalig padt, naar Sions woonſteê leit,

EYNDE.

RE-

REGISTER

DER

LEERZAAME ZINNEBEELDEN.

XII.

REGISTER

Der

VOORNAAMSTE ZAAKEN IN 'T LEVEN

Van den

PROPHEET ELISA.

't Le-

BYBEL-STOFFEN.

De ingeslopene Drukfouten gelieve de Lezer te verbeeteren.